

**Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Національна академія наук України
Національний центр «Мала академія наук України»**

**КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ
III етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту
науково-дослідницьких робіт учнів –
членів Малої академії наук України
2012**

Частина 2

**Київ
2012**

УДК 374

ББК 74.200.58

Контрольні завдання III етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів – членів Малої академії наук України у 2012 році. – Ч. 2. – К. : ТОВ «Праймдрук», 2012. – 214 с.

Відповідальний за випуск – *Лісовий О., Пономаренко О.*

Упорядники – *Голуткан О., Малиш А.*

У збірці розміщені умови контрольних робіт, що були запропоновані на III етапі Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів – членів Малої академії наук України у 2012 році.

УДК 374

ББК 74.200.58

© Національний центр
«Мала академія наук України», 2012
© ТОВ «Праймдрук», 2012

ЗМІСТ

ВІДДІЛЕННЯ ФІЛОСОФІЇ ТА СУСПІЛЬСТВОЗНАВСТВА	4
ВІДДІЛЕННЯ ФІЛОЛОГІЇ ТА МИСТЕЦТВОЗНАВСТВА	69



**ВІДДІЛЕННЯ
ФІЛОСОФІЇ
ТА СУСПІЛЬСТВОЗНАВСТВА**



**КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ
З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ**

СЕКЦІЯ «ФІЛОСОФІЯ»

10 клас

I рівень

Завдання № 1

1.1.1. Серед кочових племен, що населяли територію Південної та Південно-Східної України у IX ст. до н. е. — IV ст. н. е., визначте племена іраномовного походження:

- 1) кіммерійці; 2) готи; 3) алани;
4) гуни; 5) скіфи; 6) роксолани; 7) авари.
- | | |
|--------------|--------------|
| А 3, 4, 5, 6 | В 1, 2, 5, 7 |
| Б 2, 3, 5, 6 | Г 1, 3, 5, 6 |

1.1.2. Визначте східнослов'янські племена, які згідно «Повісті минулих літ» проживали на території сучасної України:

- 1) поляни; 2) сіверяни; 3) радимичі;
4) кривичі; 5) деревляни; 6) дреговичі.
- | | |
|-----------|-----------|
| А 1, 2, 5 | В 1, 2, 6 |
| Б 1, 3, 5 | Г 3, 4, 5 |

1.1.3. Визначте твори, що належать перу митрополита Іларіона Київського:

- 1) «Житіє Феодосія Печерського».;
2) «Слово про закон і благодать»;
3) «Слово о полку Ігоревім»;
4) «Послання...»;
5) «Сповідання віри»;
6) «Києво-Печерський Патерик».
- | | |
|--------|--------|
| А 1, 4 | В 2, 5 |
| Б 2, 6 | Г 3, 4 |



1.1.4. Визначте особливості суспільно-політичного розвитку Галицько-Волинського князівства у період «боярської смути»:

- А насадження католицизму
- Б узурпація влади Володиславом Кормильчичем
- В поширення фільваркової системи
- Г «Куремсині війни»

Завдання № 2

1.2.1. Визначте ректорів Києво-Могилянської академії XVII-XVIII ст.:

- | | |
|---------------------|-----------------------|
| 1) Іван Федоров; | 2) Григоій Сковорода; |
| 3) Лазар Баранович; | 4) Феофан Прокопович. |
| А 1, 2, | В 3, 4 |
| Б 1, 4 | Г 2, 3 |

1.2.2. Визначте ознаку за якою фільваркове господарство відрізняється від вотчиного:

- А виробництво товару вироблялось не на ринок, а для власної потреби
- Б господарство виробляло продукцію на ринок, де працювали вільні робітники
- В це було господарство селянина, який виробляв продукцію на ринок
- Г продукція виробництва йшла на ринок, яку виготовляли селяни-кріпаки, сплачуючи оброк

1.2.3. Серед міжнародних договорів українських гетьманів другої половини XVII ст. визначте ті, що були укладені з Річчю Посполитою:

- | | |
|-----------------------------|-----------|
| 1) Білоцерківський договір; | |
| 2) Бучацький договір; | |
| 3) Гадяцький договір; | |
| 4) Переяславський договір; | |
| 5) Слободищенський договір; | |
| 6) Глухівський договір. | |
| А 1, 3, 5 | В 3, 4, 6 |
| Б 2, 3, 4 | Г 1, 5, 6 |



1.2.4. Визначте події, що відбулися у період гетьманування Івана Самойловича:

- 1) зречення від П. Дорошенка від гетьманства на Правобережній Україні;
- 2) підписання «Коломацьких статей»;
- 3) перебування Лазаря Барановича на посаді ректора Києво-Могилянської колегії;
- 4) укладення Вічного миру між Річчю Посполитою та Москвою;
- 5) підпорядкування Української Православної церкви Московському патріархові;
- 6) проведення «Чорної ради» у Ніжині.

А 1, 3, 5

В 2, 3, 6

Б 1, 4, 5

Г 4, 5, 6

Завдання № 3

1.3.1. Переклад Біблії та Євангелії на українську мову здійснювали:

- 1) П. Куліш; 2) Т. Шевченко; 3) М. Костомаров;
- 4) І. Пулюй; 5) Л. Українка; 6) М. Драгоманов.

А 1, 4

В 4, 6

Б 2, 3

Г 5, 6

1.3.2. Про який документ ХІХ ст. сучасники згадували: «... ми вимушені були співати у концертах народні пісні на французькій мові... Тим [розпорядженням] українська мова була цілком заборонена, той [документ] не давав мені видавати і моєї драми «Не судилось», яка була... начорно викінчена вчитана і читана Косачці, Кониському...»?

А «Маніфест...» імператора Олександра ІІ від 19 лютого 1861 р.

Б Циркуляр міністра внутрішніх справ Валуєва 1863 р.

В Емський указ Олександра ІІ 1876 р.

Г «Маніфест...» імператора Миколою ІІ від 17 жовтня 1905 р.

1.3.3. Визначте кінокартини, створені українським радянським режисером І. Кавалерідзе у другій половині 1930-х рр.:

- 1) «Звенигора»; 2) «Коліївщина»; 3) «Арсенал»;



- 4) «Земля»; 5) «Стожари»; 6) «Запорожець за Дунаєм»;
7) «Аероград»; 8) «Щорс».

А 1, 3, 4

В 4, 5, 6

Б 2, 5, 8

Г 2, 5, 6

1.3.4. Визначте особливості соціально-економічного розвитку західноукраїнських земель у складі Польщі у міжвоєнний період:

- 1) абсолютна більшість підприємств Східної Галичини були дрібними;
- 2) початок створення великих колективних господарств на селі;
- 3) перетворення українських земель з аграрного краю у аграрно-індустріальний;
- 4) формування розгалуженої мережі кооперативів, кредитних спілок;
- 5) виникнення металургійної, електротехнічної галузей промисловості;
- 6) посилення ролі іноземного капіталу;
- 7) осадництво краю поляками;
- 8) переважання галузей важкої промисловості.

А 1, 4, 6, 7

В 1, 2, 4, 6

Б 1, 4, 6, 8

Г 1, 5, 6, 7

Завдання № 4

1.4.1. Визначте поняття, що характеризують політику Сталінської індустріалізації в Україні:

- 1) господарський розрахунок;
- 2) директивне господарювання;
- 3) модернізація виробництва;
- 4) оренда підприємств;
- 5) ринкові відносини;
- 6) стаханівський рух.

А 1, 2, 5

В 1, 3, 6

Б 2, 3, 4

Г 2, 3, 6

1.4.2. Назвіть державу, у якій у 1924 р. спалахнуло Татарбунарське повстання:

А Румунія

В СРСР

Б Польща

Г Угорщина



1.4.3. Для якого періоду характерні вислови: «закон про п'ять колосків», «стахановський рух», «п'ятирічка за чотири роки», «чорні дошки»?

А 1914–1917 рр.

В 1921–1928 рр.

Б 1917–1921 рр.

Г 1928–1939 рр.

1.4.4. Визначте документи та спогади сучасників доби Української Центральної Ради.

- 1) «Держава ... має назву Західноукраїнська Народна Республіка...»;
- 2) «Народе Український! Впали вікові пута. Прийшла воля всьому пригніченому людові, всім поневоленим націям Росії. Настав час і твоєї волі й пробудження до нового, вільного творчого життя після більш як двохсотлітнього сну...»;
- 3) «Управління Україною буде провадитися через посередництво призначеного мною Кабінету Міністрів і на остаточнім обґрунтоване нижче долучених до цього законів про тимчасовий державний устрій України...»;
- 4) «Підтримуючи постанови I-го Всеукраїнського військового з'їзду про українізацію війська, з'їзд доручає Українському Військовому Генеральному Комітетові якнайскоріше розробити детальний план українізації війська»;
- 5) «Коли з боку Бахмача і Чернігова рушили на Київ більшовицькі ешелони... Тоді нашвидко було зібрано загін із студентів та гімназистів старших класів і відправлено їх — буквально на знищення...»;
- 6) «Конгрес Трудового Народу Української Народної Республіки оповіщає робітничий і селянський люд, що він через військові події по Україні припиняє на деякий час свої засідання...»

А 1, 4, 6

В 2, 4, 5

Б 2, 5, 6

Г 1, 3, 4

**II рівень****Завдання № 1**

2.1.1. Установіть відповідність між давньоруським язичницьким богом та його стихією:

1. Дажбог	А Бог покровитель рослинного світу
2. Сварог	Б Бог-коваль, повелитель небесних світил
3. Ярило	В Бог покровитель тваринного світу
4. Велес	Г Бог сонця і неба, достатку, добра і багатства
	Д Бог війни, грози, грому і блискавки

2.1.2. Установіть відповідність між давньоукраїнським письменником та його творчими доробками:

1 Юрій Дрогобич	А «Меч духовний», «Лютня Аполлонова»
2 Лазар Баранович	Б «Прогностична оцінка поточного 1483 року»
3 Памво Беринда	В «Ключ розуменія», «Небо нове», «Скарбниця потрібная»
4 Іоанікій Галятовський	Г «Лексикон...», «Імнології»
	Д «Про целібат», «Природне право»

2.1.3. Встановіть відповідність між культурним діячем та його працями:

1. Дмитро Бантиш-Каменський	А «Украинский мелодии», «История Малороссии»
2. Ізмаїл Срезневський	Б «История Малой России», «Источники малороссийской истории»
3. Микола Маркевич	В «Запорожская старина», «Мысли об истории русского языка», «Древние памятники русского письма»
4. Аполлон Скальковський	Г «История украинского народа», «Южная Русь»
	Д «История Новой Сечи или последнего коша Запорожского», «Наезды гайдамак на Западную Украину в XVIII столетии»



2.1.4. Співвіднесіть уривок із документу з організацію, яка причетна до його створення:

1. Південне товариство декабристів	А «... Ідеалом нашим повинна бути незалежна Русь-Україна, в якій би всі частини нашої нації з'єдналися в одну новочасну культурну державу... і своїм Національним Союзом.»
2. Кирило-Мефодіївське товариство	Б «... Ми вважаємо за необхідне спочатку ознайомитись з умовами життя народу... питання про революційність селянства ми виразно розв'язували позитивно...»
3. «Братство тарасівців»	В «... Всі різні племена, з яких складається Російська держава, визнаються російськими і, складаючи різні свої назви, становлять один народ російський...»
4. Русько-українська радикальна партія (РУРП)	Г «Стоячи на ґрунті наукового соціалізму, заявляємо, що здійснення усіх її ідеалів соціалістичних можливе при повній самостійності політичній русько-українського народу...»
	Д «Визначаємо, що духовне і політичне об'єднання слов'ян є тією справжньою метою, до якої вони повинні прагнути»

Завдання № 2

2.2.1. Установіть відповідність між датою аграрних заходів та їх змістом:

1. 1803 р.	А дозволявся вільний вихід селян із громади, земля закріплювалася за селянами як приватна власність
2. 1848 р.	Б селяни ставали особисто вільними, але право власності на землю вони мали викуповувати у поміщика
3. 1861 р.	В обов'язком селян ставала щомісячна пропінанція
4. 1906–1910 рр.	Г поміщики за певний викуп могли відпускати на волю кріпосних селян поодинці або цілими селами, наділивши їх землею та правами власності
	Д визначалися розміри селянського наділу та уніфікувалися повинності поміщицьких селян на Правобережній Україні,



2.2.2. Установіть відповідність між промисловим регіоном та його визначальною галуззю на середину 90-х рр. XIX ст.:

1. Правобережжя	А машинобудування, суднобудування
2. Криворізько-Придніпровський	Б харчова та цукрова промисловість
3. Донбас	В невеликі мануфактури, легка промисловість
4. Одесько-Миколаївський	Г вугільна промисловість
	Д залізорудна і марганцева промисловість

2.2.3. Установіть відповідність між змістом документу та його назвою на його змістом:

1. «Що ж до більшовиків та всяких напасників, що руйнують наш край, приписуємо рішуче взятися до боротьби з ними...»	А із рішень Першого Українського військового з'їзду
2. «Україна єсть державою суверенною, самостійною і ні від кого не залежною...»	Б із Другого Універсалу УЦР
3. «На час до вирішення справи про місцеве врядування Установчими Зборами у справах місцевого врядування Україною вищим органом тимчасового уряду є Генеральний Секретаріат, которого призначає Тимчасовий уряд по пропозиціям Центральної Ради»;	В із Четвертого Універсалу УЦР
4. «не одділяючись від усієї Росії, не розриваючи з державою російською, хай народ український на своїй землі має право сам порядкувати своїм життям...»	Г із Конституції УНР
	Д із Третього Універсалу УЦР

2.2.4. Установіть відповідність між термінами та пов'язаними з ними подіями в історії України:

1. колективізація	А зростання товарності приватних селянських господарств
2. соцзмагання	Б прискорений розвиток галузей важкої промисловості



3. продподаток	В посилення оподаткування індивідуальних господарств
4. індустріалізація	Г поширення руху з дострокового виконання п'ятирічного плану
	Д прискорений розвиток народного господарства на основі НТР

Завдання № 3

2.3.1. Установіть хронологічну послідовність створення пам'яток рукописної та друкованої релігійної літератури в Україні:

- А «Острозька Біблія»
- Б «Пересопницьке Євангеліє»
- В «Требник» П. Могили
- Г «Остромирове Євангеліє»

2.3.2. Установіть хронологічну послідовність появи декабристських таємних організацій:

- А «Південне товариство декабристів».
- Б «Союз благоденства».
- В «Кирило-Мефодіївське товариство».
- Г «Товариство об'єднаних слов'ян».

2.3.3. Установіть хронологічну послідовність суспільно-політичних подій:

- А скасування кріпацтва на Західній Україні
- Б початок видання у Петербурзі журналу «Основа»
- В створення масонської ложі «Любов до істини»
- Г відкриття у Львові Наукового товариства ім. Т. Шевченка

2.2.4. Установіть послідовність описаних подій та явищ:

- А «Все внутрішнє життя ... середніх шкільних закладів усіх видів переходить до відання педагогічних рад, поповнених представниками від старших класів — учнів числом 1/3 складу, педагогів, представники від нижчих службовців...»
- Б «Наші праві націоналісти в особі графа Бобринського, посівши адміністративні посади в «П'ємонті українства»,



почали переслідувати український національний рух і силоміць наводити уніатів до православ'я»

В «В один із останніх жовтневих днів ... над нашими головами щось продзижчало... і в перші хвилини навіть не зрозуміли, що трапилось. як згодом з'ясувалось, стріляли більшовицькі частини, що зосереджувалися в «Арсеналі»».

Г «Ми пережили тоді епоху «грюндерства» і спекулятивного запалу... Паралізована буржуазія з півночі заповонила Київ... Дещо пожвавився розвиток промисловості, діяльність банків, біржі, ... проголошувалася безжальна боротьба «революційному соціалізму»...»

III рівень

Завдання № 1

3.1.1. Охарактеризуйте розвиток освіти й книгодрукування в Україні протягом XVIII ст.

Завдання № 2

3.2.1. Обґрунтуйте справедливість твердження історика Я. Грицака: «Перемога більшовиків великою мірою була результатом нової зміни орієнтирів українського селянства після декілька місячного досвіду денікінського режиму. Однак більшовицьке загравання з українським селянством тривало недовго. Суть більшовицької політики: «Загвинчувати Україну все міцніше, щоб з неї побіг нарешті живильний сік не лише до Харкова, але й до Москви...»



11 клас

I рівень

Завдання № 1

1.1.1. Назвіть плем'я за описом житла: «... траплялися й двоповерхові будинки, в яких перший поверх призначався для зберігання інвентарю, господарських занять, а 2-й — для житла; покрівля була двосхилою, вкрита соломою...»:

- | | |
|-------------|------------|
| А трипільці | В венеди |
| Б анти | Г склавини |

1.1.2. Визначте, які наслідки для Київської Русі мала описана в уривку з літопису подія: «У рік 6473 [965] рушив Святослав на Хозар. Почувши ж про це, хозари вийшли насупроти з князем своїм, каганом... і сталася битва між ними...»:

- 1) князь Святослав втягнув свою державу в довгу і затяжну війну, що потребувала значних сил;
- 2) падіння Хозарії відкрило шлях на Русь кочовим народам Сходу;
- 3) ліквідація загрози з боку хозарів призвело до активізації племінного сепаратизму;
- 4) успіхи Святослава на Сході змусили Візантію розпочати дипломатичну гру проти Святослава.

- | | |
|--------|--------|
| А 1, 2 | В 2, 4 |
| Б 2, 3 | Г 1, 4 |

1.1.3. Визначте твори, що належать перу митрополита Іларіона Київського:

- 1) «Житіє Феодосія Печерського»;
- 2) «Слово про Закон і Благодать»;
- 3) «Слово о полку Ігоревім»;
- 4) «Послання...»;
- 5) «Сповідання віри»;
- 6) «Києво-Печерський Патерик».

- | | |
|--------|--------|
| А 1, 4 | В 2, 5 |
| Б 2, 6 | Г 3, 4 |



1.1.4. Визначте ректорів Києво-Могилянської академії XVII – XVIII ст.:

- 1) Іван Федоров; 2) Григоій Сковорода;
3) Лазар Баранович; 4) Феофан Прокопович.
А 1, 2, В 3, 4
Б 1, 4 Г 2, 3

Завдання № 2

1.2.1. Назвіть ватажків козацько – селянських повстань кінця XVI ст.:

- 1) Т. Федорович; 2) К. Косинський; 3) Я. Острянин;
4) С. Наливайко; 5) Г. Лобода; 6) П. Павлюк;
7) М. Шаула; 8) К. Скидан.
А 3, 4, 6, 8 В 1, 3, 5, 6
Б 2, 4, 5, 7 Г 2, 4, 7, 8

1.2.2. Визначте літописи, які можна віднести до козацьких (описані події періоду козаччини):

- 1) Радзивіллівський літопис; 2) Густинський літопис;
3) Літопис Самовидця; 4) Лаврентіївський літопис;
5) Іпатіївський літопис; 6) Лизогубівський літопис.
А 2, 3, 6 В 3, 5, 6
Б 2, 3, 5 Г 1, 2, 3

1.2.3. Визначте особливості внутрішньої політики Кирила Розумовського:

- 1) встановлення точного бюджету державних видатків;
2) розширення повноважень Генерального Суду;
3) винокурінням дозволено займатися козакам та деяким категоріям землевласників;
4) значте зростання кількості росіян у гетьманській адміністрації;
5) законодавче унормування українсько-російських відносин («Рішительні пункти»);
6) скасування «індукти» та «евекти».
А 2, 3, 6 В 3, 5, 6
Б 1, 4, 5 Г 1, 2, 4



1.2.4. Переклад Біблії та Євангелії на українську мову здійснювали:

- | | | |
|--------------|-----------------|-------------------|
| 1) П. Куліш; | 2) Т. Шевченко; | 3) М. Костомаров; |
| 4) І. Пулюй; | 5) І.Франко; | 6) М. Драгоманов. |
| А 1, 4 | | В 4, 6 |
| Б 2, 3 | | Г 5, 6 |

Завдання № 3

1.3.1. Про який документ ХІХ ст. сучасники згадували: «... ми вимушені були співати у концертах народні пісні на французькій мові... Тим [розпорядженням] українська мова була цілком заборонена, той [документ] не давав мені видавати і моєї драми «Не судилось», яка була... начорно викинчена вчитана і читана Косачці, Кониському...»?

- А «Маніфест...» імператора Олександра ІІ від 19 лютого 1861 р.
- Б Циркуляр міністра внутрішніх справ Валуєва 1863 р.
- В Емський указ Олександра ІІ 1876 р.
- Г «Маніфест...» імператора Миколою ІІ від 17 жовтня 1905 р.

1.3.2. З'ясуйте наслідки Столипінської аграрної реформи в Наддніпрянській Україні:

- 1) цементування основ селянської общини;
 - 2) ліквідація селянського малоземелля;
 - 3) значне зменшення прошарку заможних селян-власників;
 - 4) перетворення землі на товар;
 - 5) ліквідація поміщицького землеволодіння;
 - 6) переселення збіднілого селянства в малозаселені регіони імперії;
 - 7) притік робочої сили з міст до сільської місцевості;
 - 8) швидке майнове розшарування серед селян.
- | | |
|-----------|-----------|
| А 4, 6, 8 | В 2, 4, 6 |
| Б 2, 5, 7 | Г 1, 3, 8 |

1.3.3. Визначте документи та спогади сучасників доби Української Центральної Ради:

- 1) «Держава ... має назву Західноукраїнська Народна Республіка...»;



- 2) «Народе Український! Впали вікові пута. Прийшла воля всьому пригніченому людові, всім поневоленим націям Росії. Настав час і твоєї волі й пробудження...»;
- 3) «Управління Україною буде провадитися через посередництво призначеного мною Кабінету Міністрів і на долучених законів про тимчасовий державний устрій України...»;
- 4) «Підтримуючи постанови I-го Всеукраїнського військового з'їзду про українізацію війська, з'їзд доручає якнайскоріше розробити план українізації війська»;
- 5) «Коли з боку Бахмача і Чернігова рушили на Київ більшовицькі ешелони... Тоді було зібрано загін із студентів та гімназистів і відправлено їх — на знищення...»;
- 6) «Конгрес Трудового Народу Української Народної Республіки оповіщає робітничий і селянський люд, що він через військові події припиняє свої засідання...»

А 1, 4, 6

В 2, 4, 5

Б 2, 5, 6

Г 1, 3, 4

1.3.4. Назвіть державу, у якій у 1924 р. спалахнуло Татарбунарське повстання:

А Румунія

В СРСР

Б Польща

Г Угорщина

Завдання № 4

1.4.1. Визначте характерні риси політики більшовиків в Україні протягом грудня 1917 — березня 1918 року:

- 1) погроми поміщицьких маєтків;
- 2) підпорядкування рад ревкомам та воєн ревкомам;
- 3) денационалізація великих промислових підприємств;
- 4) створення комун на основі поміщицьких маєтків;
- 5) відмова від політики «червоного терору» щодо прихильників Центральної Ради;
- 6) утворення Одеської, Таврійської та Донецько-Криворізької Радянських Республік.

А 1, 2, 6

В 3, 5, 6

Б 1, 3, 5

Г 2, 4, 6



1.4.2. Визначте особливості повоєнної відбудови промисловості Української РСР:

- 1) залучення новітнього устаткування та технологій;
- 2) отримання фінансової та технічної допомоги згідно з планом Маршалла;
- 3) здійснення відбудови централізовано за п'ятирічним планом;
- 4) масова реевакуація підприємств та обладнання;
- 5) надання необхідного фінансування з центру;
- 6) широка мобілізація робочої сили та коштів населення.

А 1, 5	В 3, 6
Б 2, 3	Г 3, 4

1.4.3. Укажіть події, які відбулися протягом періоду від проголошення Декларації про державний суверенітет до введення гривні як національної грошової одиниці:

- 1) прийняття закону «Про мови»;
- 2) вихід України з рубльового простору;
- 3) розкол українського православ'я;
- 4) приєднання України до програми співробітництва з НАТО «Партнерство заради миру»;
- 5) укладення між Верховною Радою і Президентом України Конституційного договору;
- 6) підписано «Великий договір» з Росією;
- 7) підписано Універсал національної єдності

А 2, 3, 4, 5	В 3, 4, 5, 6
Б 1, 2, 3, 4	Г 4, 5, 6, 7

1.4.4. Визначте, які зміни були внесені до Конституції України за політичною реформою 2004:

- А перехід від президентської до парламентської форми правління.
- Б перехід від парламентсько-президентської до президентсько-парламентської форми правління
- В перехід від президентської до парламентсько-президентської форми правління
- Г перехід від парламентської до парламентсько-президентської форми правління.

**II рівень****Завдання № 1.**

2.1.1. Установіть відповідність між гетьманом та угодою укладеною в період його гетьманування:

1 Богдан Хмельницький	А Переяславський договір
2 Іван Мазепа	Б Зборівський договір
3 Юрій Хмельницький	В Коломацькі статті
4 Іван Виговський	Г Гадяцький договір
	Д Батурицькі статті

2.1.2. Установіть відповідність між гетьманом і описом повстання, що відбулося за його перебування при владі:

1. І. Виговський	А повстання викликане було зди́рствами козацької старшини, монастирів, московських військ, виснажливими походами на Крим
2. П. Тетеря	Б повстання розпочалося після особистої образи його керівника; повсталі захопили резиденцію Я. Острозького
3. І. Брюховецький	В повстання виникло внаслідок обурення на дії московських воевод, їхні зди́рства; однак це не врятувало його від втрати не лише гетьманства, але й життя
4. І. Мазепа	Г орієнтуючись на Москву, повстанці повстали проти політики гетьмана; воно охопило територію Полтавського полку і Запорозжя
	Д ватажок повстанців В. Дрозденко розбив гетьманські війська; останній зрікся булави і втік до Польщі

2.1.3. Встановіть відповідність між культурним діячем та його працями:

1. Дмитро Бантиш-Каменський	А «Украинский мелодии», «История Малороссии»
2. Ізмаїл Срезневський	Б «История Малой России», «Источники малороссийской истории»



3. Микола Маркевич	В «Запорожская старина», «Мысли об истории русского языка», «Древние памятники русского письма»
4. Аполлон Скальковський	Г «История украинского народа», «Южная Русь»
	Д «История Новой Сечи или последнего коша Запорожского», «Наезды гайдамак на Западную Украину в XVIII столетии»

2.1.4. Установіть відповідність між організацією та уривком з її норм статуту або програми:

1 Товариство «Просвіта»	А «Будемо берегти наших конституційних прав, пізнавати проблеми нашого народу й шукати способів на поправу його життя на конституційному шляху...»
2 «Братство тарасівців»	Б «...«Стоячи на ґрунті наукового соціалізму, заявляємо, що здійснення усіх її ідеалів соціалістичних можливе при повній самостійності політичній русько-українського народу...»...»
3 Русько-українська радикальна партія (РУРП)	В «Самостійна суверенна Україна, соборна, ціла й нероздільна, від Сяну по Кубань, від Карпат по Кавказ...»
4 «Київська громада»	Г «Спомагати народу просвіту в напрямках моральнім, матеріальнім і політичнім ... цілий народ котрий нещасливу долю пізнав, двигнути і до пізнання привести...».
	Д «Вивчення краю в етнографічному, юридичному і географічному відношеннях, для чого були складені різними особами і надруковані з дозволу цензури програми...»

**Завдання № 2**

2.2.1. Установіть відповідність між хронологічними періодами історії України та історичними поняттями й термінами, які необхідно використовувати, характеризуючи їх:

1 1914–1918 рр.	А «нова ера», «ТУП», монополізація, «инородческие организации»
2 1917–1921 рр.	Б індустріалізація, «закон про п'ять колосків», «стахановський рух», п'ятирічка, хлібозаготівельна криза
3 1921–1928 рр.	В дискримінація, окупаційна політика, депортація, військово-політичний блок, «європейський скандал»
4 1928–1939 рр.	Г продподаток, кооперативи, коренізація, ВАПЛІТЕ, «хвильовизм».
	Д універсал, Директорія, українізація армії, Конституція УСРР, «радянізація»

2.2.2. Установіть відповідність між поняттями та їх значенням:

1 колгосп	А державний орган, який в межах певних економічних і адміністративних районів, здійснював управління галузями промисловості та будівництва
2 акціонерне товариство	Б державні підприємства в сфері сільського господарства, у яких всі засоби виробництва та вироблена продукція є державною власністю
3 радгосп	В вид господарського товариства, статутний капітал якого поділено на визначену кількість акцій однакової номінальної вартості
4 раднар-госп	Г підприємства, що створені шляхом об'єднання окремих селянських господарств для спільного господарювання на основі суспільних засобів виробництва та колективної праці
	Д об'єднання фізичних осіб для досягнення спільною працею певної господарської мети



2.2.3. Установіть відповідність між прізвищами історичних діячів та їх висловлюваннями:

1 С. Петлюра	А «Побіда австро-угорської монархії буде нашою перемогою. І чим більше буде поразення Росії, тим швидше виб'є година визволення України»
2 В. Винниченко	Б «Ми ділили долю з Росією... ми стояли на тому, що перемога демократичних сил Росії — це разом і наша перемога»
3 К. Левицький	В «Українці не піддадуться провокаційним впливам і виконають свій обов'язок громадян Росії в цей тяжкий час до кінця і не тільки на полі бою, в шеренгах війська, але й як громадяни-обивателі, що повинні в міру своїх сил і спроможностей сприяти успішному виконанню російською армією виїмково відповідального завдання»
4 О. Лотоцький	Г «Єдина і неподільна від Карпат і до Кавказу самостійна, вільна Українська Демократична Республіка — це національний всеукраїнський ідеал»
	Д «Геть війну! Хай живе автономія України!»

2.2.4. Установіть відповідність між державним діячем та головною тезою його передвиборчої кампанії:

1. Л. Кравчук	А «Україну ми створили, тепер нам потрібно створити українців»
2. Л. Кучма	Б програма п'яти «Д» — Державність, Демократія, Добробут, Духовність, Довіра
3. В. Ющенко	В «Україна — для людей»
4. В. Янукович	Г «Необхідність нового політичного мислення і міжнародної разрядки»
	Д «Десять кроків на зустріч людям»



Завдання № 3

2.3.1. Розташуйте у хронологічній послідовності козацько-селянські повстання за поданими описами:

А яскравою сторінкою цього повстання була так звана «Тарасова ніч», коли було знищено Золоту роту, яка складалась з представників найшляхетніших польських родів.

Б повстання охопило Київщину, Брацлавщину, Волинь, Поділля та білоруське Полісся. Вирішальні битви між повстанцями та коронним військом відбулися біля Урочища Гострий Камінь та Солониця.

В повстання під проводом гетьман реєстрових запорозьких козаків, які повертаючись із походу проти Туреччини, зруйнували недавно збудовану польську фортецю на Дніпрі та знищили її німецький найманий гарнізон.

Г У запеклому бою під Жовнином коронному війську вдалося прорвати козацький табір. Вважаючи опір марним, запорозький гетьман з частиною козаків прорвалися на Слобожанщину.

2.3.2. Розташуйте у хронологічній послідовності антиукраїнські заходи російського уряду:

А «... 1) не допускати ввозу в межі імперії книг і брошур, що видаються за кордоном на малоруському наріччі. 2) Друкування і видання в імперії оригінальних творів і перекладів на тому ж наріччі заборонити...3) Заборонити різні сценічні вистави на малоруському наріччі, друкування на ньому текстів до музикальних нот...»

Б «1) негайно приступити до перегляду правил про заснування недільних шкіл; 2) ... закрити всі недільні школи і читальні, що тепер існують»

В «... щоб до друку дозволялись тільки такі твори малоруською мовою, які належать до галузі красного письменства; пропускання ж книг малоруською мовою як



духовного змісту, так навчальних, і, взагалі, призначених для початкового читання народу, припинити...»

Г «повідомити чи не лишилися в продажу вірші Шевченка, рукопис «Закон Божий» та інші підбурливі твори; також чи не існують думки про колишню вольницю, гетьманщину і про уявні права на відокремлення; щоб звертали увагу на тих, які переважно займаються малоросійськими древностями

2.3.3. Установіть хронологічну послідовність:

А самоліквідація УАПЦ

Б створення Спілки письменників України

В «закон про п'ять колосків»

Г вихід статті Й. Сталіна «Рік великого перелому»

2.4.4. Розташуйте у хронологічній послідовності події у сфері зовнішньої політики незалежної України:

А Міжнародний суд у Гаазі визначив (делімітував) кордон континентального морського шельфу між Україною і Румунією

Б подання офіційної заяви щодо можливості приєднання України до Плану дій з членства (ПДЧ) в НАТО (так званий «лист трьох» http://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%B8%D1%81%D1%82_%D1%82%D1%80%D1%8C%D0%BE%D1%85, який був підписаний Президентом України В. Ющенко, прем'єр-міністром Ю. Тимошенко і головою Верховної Ради А. Яценюком);

В підписання у Москві тристоронньої угоди між Україною, США та Росією про вивіз стратегічної зброї з України та підтвердження її приєднання до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї

Г підписано Угоду між Україною і Російською Федерацією з питань перебування Чорноморського флоту Російської Федерації на території України (так звана «Харківські угоди»)



III рівень

Завдання № 1

3.1.1. Які впливи мали низькі темпи економічного розвитку західноукраїнських земель у складі Австрійської імперії на соціальну структуру населення краю, які загрози це несло українству як нації?

Завдання № 2

3.2.1. Охарактеризуйте негативні чинники соціально-економічного і духовно культурного життя УРСР, що приховувалися владою за «ідеологією добробуту» 70–80-х рр. XX ст.

СЕКЦІЯ «СОЦІОЛОГІЯ»

10 клас

I рівень

Завдання № 1

1.1.1. Визначте особливості розвитку трипільської культури на ранньому етапі розвитку:

- 1) невисока продуктивність землеробства та скотарства;
- 2) підсічно-вирубна система землеробства;
- 3) поширення трипільської культури на територію між Дністром та Пд. Бугом;
- 4) поступове зменшення питомої ваги землеробства;
- 5) використання гончарного кола;
- 6) урізноманітнення побуду, ускладнення ритуального життя;
- 7) поява адміністративних споруд, культових храмів у поселеннях;
- 8) формування апарату чиновників, виокремлення ремісничих кварталів.

А 1, 3, 6

В 3, 4, 6

Б 2, 5, 7

Г 1, 5, 8



1.1.2. Визначте риси суспільно-політичного розвитку античних міст-держав Пн. Причорномор'я в так званій римській період їхньої історії:

- 1) початок карбування власної монети;
- 2) прискорена варваризація населення полісів;
- 3) нестабільність воєнно-політичної ситуації;
- 4) переважання елліністичних традицій та звичаїв у побуті та духовному житті;
- 5) наростання агресії кочових племен;
- 6) активна урбанізація (планування міських кварталів, створення оборонних споруд);
- 7) створення Боспорської держави;
- 8) стабільний соціально-економічний розвиток полісів.

А 1, 4, 6

В 5, 7, 8

Б 2, 3, 5

Г 3, 5, 7

1.1.3. Визначте особливості політики галицько-волинського князя Льва Даниловича:

- 1) захоплення Краківської землі у боротьбі з польським королем Лешком Чорним;
- 2) спроба захопити Сандомирську землю за допомогою татар;
- 3) перенесення столиці князівства з Холма до Львова;
- 4) захоплення Люблінської землі після смерті Лешка Чорного;
- 5) боротьба з чеським королем Вацлавом II за малопольські землі;
- 6) приєднання частини Закарпаття з Мукачевим.

А 1, 3, 5

В 2, 3, 6

Б 2, 3, 4

Г 1, 4, 6

1.1.4. Визначте переможні для литовсько-руського війська битви над татарами XIV–XVI ст.:

- 1) битва під Ольшаницею.
- 2) битва під Сокалем.
- 3) битва на Синіх Водах.
- 4) битва на Ворсклі.
- 5) Цецорська битва.
- 6) Охматівська битва.

А 1, 3

В 3, 6

Б 2, 5

Г 3, 4

**Завдання № 2**

1.2.1. Оберіть висловлювання, які застосовувалися до особи князя К. Острозького сучасниками:

- 1) «не коронований король»;
- 2) «багатьох інших земель Володар»;
- 3) «великий цар індійський Пор»;
- 4) «йому бракує до інших дарів духа і видатних чеснот, це те, що він схизматик»;
- 5) «З Божої ласки князь...»;
- 6) «Був він самодержцем всієї Руської землі...»

А 1, 3, 5

В 1, 3, 4

Б 2, 4, 6

Г 2, 5, 6

1.2.2. Визначте битву, що відбулася напередодні подій описаних поляком — сучасником національно-визвольної війни українського народу середини XVII ст.:

«Ворог не хоче пустити нас за Білу Церкву і сильно зміцнює свій табір... тепер ми оточені ворогом звідусіль — спереду, з боків і позаду. Селяни руйнують за нами мости і переправи, погрожуючи нам: «Якщо б ви хотіли втекти, то не втечете»».

А Битва під Батогом

Б Битва під Берестечком

В Корсунська битва

Г Пилявецька битва

1.2.3. Визначте полковників періоду національно-визвольної війни українського народу під проводом Б. Хмельницького:

- 1) Дмитро Солонина;
- 2) Самійло Самусь;
- 3) Михайло Милорадович;
- 4) Іван Ганжа;
- 5) Яків Лизогуб;
- 6) Федір Лобода;
- 7) Іван Золотаренко;
- 8) Михайло Ханенко.

А 1, 4, 5

В 3, 7, 8

Б 2, 4, 6

Г 4, 6, 7

1.2.4. Визначте причини повстання, про яке йде мова у документі: «Ясновельможним їх милості панам воєводство складає високу повагу і просить їх милість панів-послів повідомити про тяжкі кривди, утиски наших прав і вольностей, що їх наносить



Палій — бунтівник, а також щоб приклали зусилля для того, щоб цей бунтівник міг бути вигнаний із нашого воєводства»:

- 1) прагнення козацької старшини розширити свої земельні володіння на Правобережжі;
- 2) розміщення на постійну дислокацію польського війська на Поділлі;
- 3) широкий наступ уніатів на права українського православного населення;
- 4) обмеження прав козацьких полків Київського та Брацлавського воєводств;
- 5) підписання Карловицького мирного договору;
- 6) постанова Варшавського сейму про ліквідацію козацьких полків.

А 1, 6

В 5, 6

Б 2, 3

Г 4, 6

Завдання № 3

1.3.1. Які факти засвідчили початок національно-культурного відродження у Західній Україні у першій половині XIX ст.?

- 1) розгортання діяльності «галицьких першобудителів»;
- 2) переклад українською мовою «Слово о полку Ігоревім» І. Вагілевичем;
- 3) видання «Історії Русів»;
- 4) відкриття першого культурно-просвітницького товариства «Руська бесіда»;
- 5) відбувся Собор руських учених;
- 6) активне вживання «язичія».

А 1, 2, 5

Б 1, 3, 6

В 3, 4, 5

Г 2, 4, 6

1.3.2. Зазначте форми діяльності народників у Наддніпрянській Україні:

- 1) організація недільних шкіл;
- 2) «ходіння в народ»;
- 3) поширення «метеликів»;



- 4) розбудова мережі «Просвіт»;
 - 5) організація історичних та етнографічних студій;
 - 6) влаштування терористичних актів проти імперських посадовців.
- | | |
|-----------|-----------|
| А 1, 3, 4 | В 3, 4, 5 |
| Б 2, 5, 6 | Г 2, 3, 6 |

1.3.3. Визначте назву товариства, яке було засноване у першій половині XIX ст. з ініціативи Михайла Семеновича Воронцова та активно проводило археологічні розкопки:

- А Історичне товариство Нестора Літописця в Києві
- Б Історико-філологічні товариства в Харкові
- В Товариство історії та старожитностей в Одесі
- Г Наукове товариство ім. Шевченка у Львов

1.3.4. Визначте події, що відбулися в період царювання російського імператора Олександра II:

- 1) вихід першого номеру громадсько-політичного часопису «Громада»;
 - 2) проведення першого загального перепису населення Російської імперії;
 - 3) вихід першого україномовного друкованого перекладу Біблії;
 - 4) створення Русько-української радикальної партії;
 - 5) заснування Новоросійського університету;
 - 6) «справа Бейліса».
- | | |
|--------|--------|
| А 1, 2 | В 3, 4 |
| Б 2, 6 | Г 1, 5 |

Завдання № 4

1.4.1. Визначте події, що відбулися в період Гетьманату П. Скоропадського:

- 1) створення Всеукраїнської Православної Церковної Ради;
- 2) створення Державного Сенату;
- 3) підписання Брест-Литовського мирного договору;
- 4) збройний виступ самостійників на чолі з М. Міхновським;
- 5) затвердження Закону про створення Української Академії наук;
- 6) проведення Трудового Конгресу України;



- 7) створення Українського Національно-Державного Союзу;
8) проголошення незалежності Західноукраїнської Народної республіки.

А 2, 5, 8

В 1, 2, 4

Б 3, 6, 7

Г 4, 5, 8

1.4.2. Визначте суспільно-політичні та соціально-економічні заходи А. Денікіна:

- 1) запровадження 8-годинного робочого дня;
- 2) заборона створення фабрично-заводських комітетів;
- 3) організація єврейських погромів;
- 4) повернення земельної власності поміщикам;
- 5) заходи по створенню єдиної централізованої системи профспілок;
- 6) підтримка української культури та освіти.

А 1, 5

В 2, 4

Б 1, 4

Г 3, 6

1.4.3. Назвіть адміністративні одиниці, які були в УСРР у 1925–1930 рр.

- 1) повіт; 2) район; 3) округа;
- 4) волость; 5) сільрада; 6) губернія.

А 2, 3, 5

В 1, 3, 4

Б 1, 2, 6

Г 4, 5, 6

1.4.4. Визначте, які з наведених документів стосуються радянської політики у галузі сільського господарства першої половини 1930-х рр.:

- 1) «... Прирівняти за своїм значенням майно колгоспів (врожай на полях, худобу, громадські фонди) до державного майна... Застосовувати за розкрадання колгоспного майна вищу міру покарання — розстріл з конфіскацією всього майна і з заміною при пом'якшуючих обставинах розстріл строком 10 років позбавлення волі...»;
- 2) «Надати загальним зборам колгоспників або загальним зборам сіл право виносити вирок про виселення з села



осіб, які ведуть антигромадський спосіб життя, підривають трудову дисципліну у сільському господарстві і своїм перебуванням у селі загрожують добробуту колгоспу, колгоспників та їх безпеці.. Особи, по відношенню до яких винесенні громадські вироки, підлягають виселенню терміном на 8 років у віддалені місцевості, перелік яких визначених Радою Міністрів СРСР»;

- 3) «Провести на території УСРР одноразовий податок на одноосібні селянські господарства відповідно до постанови ЦВК і РНК Союзу СРР. Особливу увагу звернути на виконання постанови про підвищення податку аж до подвоєння одноосібним господарствам, що злісно не виконують державних заготівель...»;
- 4) «ЦВК ВКП (б) пропонує... взяти на облік всіх куркулів і кримінальних злочинців, які повернулися на батьківщину, з тим, щоб найбільш ворожі з них були негайно арештовані і розстріляні в порядку адміністративного проведення їх справ через трійки...».

А 1, 2

В 3, 4

Б 1, 3

Г 2, 3

II рівень

Завдання № 1




2.1.1. Установіть відповідність між князем Київської Русі та уривком із джерела:

1. Ігор І Старий	А «Того ж року Адальберт, призначений єпископом ругам, повертається, не в стані досягти нічого з того, заради чого його було послано, і переконавшись у марності своїх зусиль. На зворотному шляху декотрих з його супутників було вбито, сам же він ледве врятувався»
2. Ольга	Б «Вражені чудовим розташуванням місцевості, роси розірвали договір, укладений з імператором Никифором, і почали вважати, за краще залишитися в країні... «Я піду з цієї багатой країни не раніше, ніж одержу більшу данину й викуп за усі захоплені мною у війні міста і за усіх полонених»




3. Святослав Хоробрий	В «І примусила його [імператора Василя II] потреба послати до царя русів — а вони його вороги — просити їхньої допомоги в такому його становищі. І пристав той на це. І погодилися вони бути ріднею, і одружився цар русів із сестрою Василя...»
4. Володимир Святославич	Г «Не згадую вже про його [подальшу] жалюгідну долю, коли, вирушивши в похід, він був узятий в полон, прив'язаний до стовбурів дерев і розірваний навпіл»
	Д «Прибув до нього король рутенів..., принісши йому незмірні скарби... стільки золота, срібла і дорогоцінного одягу, що ніхто не пам'ятав раніше про таку кількість, привезену в німецьку державу в один раз»

2.1.2. Установіть відповідність між зображення та назвою архітектурної пам'ятки:

<p>1</p> 	<p>А церква Зішестя Святого Духа в Потеличі.</p>
<p>2</p> 	<p>Б Троїцький Межигірський монастир-фортеця поблизу Острога.</p>
<p>3</p> 	<p>В Острозький замок</p>



4 	Г Замок у с. Підгірці на Львівщині
	Д Успенська церква у Львові

2.1.3. Встановіть відповідність між діячем та фактами з його біографії:

1. Мелетій Смотрицький	А Архімандрит Києво-Печерського монастиря, автор перемови до «Часослова» (1616), полеміст (найвідоміша праця «Палінодія або книга оборони»)
2. Герасим Смотрицький	Б Архімандрит Києво-Печерського лаври, засновник Лаврської друкарні, автор творів релігійного, історичного та полемічного характеру, передмов до «Чалослова», «Службника», «Антологіона» та ін.
3. Захарія Копистецький	В Український мовознавець, автор «Граматики слов'янської», полемічного твору «Тренос», низки творів анти уніатського характеру
4. Слїсей Плетенецький	Г Навчався Краківському, Віденському, Віттенберзькому, Падуанському, Болонському університетах; автор численних праць з філософії, політології, історії; один з перших теоретиків освіченої монархії
	Д Перший ректор Острозької академії, один із видавців «Острозької Біблії», автор книги «Ключ царства небесного»

2.1.4. Установіть відповідність між гетьманом та містом — столицею періоду його гетьманування:

1. Богдан Хмельницький	А Глухів
2. Іван Скоропадський	Б Батурин



3. Кирило Розумовський	В Чигирин
4. Павло Скоропадський	Г Переяслав
	Д Київ

Завдання № 2

2.2.1. Встановіть відповідність між історичним діячем та присвяченим йому твором Т. Шевченка:

1 Г. Квітка-Основ'яненко	А «Ти смієшся, а я плачу, Великий мій друже»
2 М. Костомаров	Б «Дивлюсь: твоя, мій брате, мати Чорніше чорної землі»
3 М. Гоголь	В «Наша дума, наша пісня Не вмре, не загине...»
4 Марко Вовчок	Г «Було колись — минулося, Не вернеться знову»
	Д «Господь послав Тебе нам, кроткого пророка...»

2.2.2. Установіть відповідність між прізвищем керівника по-встанського руху та політичним гаслом:

1. Д. Терпило (Зелений)	А «За самостійну Радянську владу»
2. Н. Махно	Б «За вільні Ради»
3. В. Боженко	В «За незалежну Україну»
4. М. Григор'єв	Г «Вся влада Радам»
	Д «За самостійну вільну Радянську Україну»

2.2.3. Встановіть відповідність між більшовицькими судовими процесами та роком їх проведення:

1 Справа «Українського національного центру»	А 1928 р.
2 «Шахтинська справа»	Б 1930 р.
3 Процес «Спілки Визволення України»	В 1931 р.
4 Український троцькістський центр	Г 1935 р.
	Д 1936 р.



2.2.4. Встановіть відповідність між українським кінорежисером та кінокартиною знятою ним у 20–30-х рр. ХХ ст.:

1 Олександр Довженко	А «Перекоп», «Наталка Полтавка», «Стожари»
2 Ігор Савченко	Б «Іван», «Звенигора», «Сумка дипкур'єра»
3 Іван Кавалерідзе	В «Наші дівчата», «Моряки», «Скарб загиблого корабля»
4 Володимир Браун	Г «Гармонь», «Дума про козака Голоту», «Вершники»
	Д «Григорій Сковорода», «Мічурін», «Тарас Бульба»

Завдання № 3

2.3.1. Розташуйте у хронологічній послідовності кочові племена, що були сусідами східних слов'ян за поданими на них описами:

А вперше з'явилися біля південних кордонів Русі за часів князя Ігоря, часто використовувалися Візантією для реалізації своїх політичних задумів про Київської держави

Б населяли землі між Дунаєм та Волгою, частково Крим, басейни Дону; неодноразово нападали на територію Русі, а їхні війська використовувалися у князівських міжусобицях

В кочові тюркські племена, у творили свою державу у Прикаспії та Приазов'ї утворили, контролювали Волзький торговий шлях, аж поки один із київських князів не розгромив їх

Г спустошили землі антів та на території Паннонії утворили свою державу

2.3.2. Розташуйте у хронологічній послідовності характерні риси політики гетьманів:

А проведення «Генерального слідства про маєтності», вперше було встановлено точний розмір державних видатків

Б активне відстоювання інтересів старшинської верхівки; щедрі роздачі землі українській покозаченій шляхті, що викликало повстання на чолі з М. Пушкарем



В сприяв заселенню південних районів Правобережжя, створив митну лінію на кордоні, організував карбування власної монети

Г запровадження категорій козацької старшини (бунчукові, знатні, значкові товариші); заборона відбирати у козаків землі, обтяжувати селян повинностями

2.3.3. Установіть хронологічну послідовність аграрних заходів, проведених у Наддніпрянській Україні:

А визначалися розміри селянського наділу та уніфікувалися повинності поміщицьких селян на Правобережній Україні

Б поміщики за певний викуп могли відпускати на волю кріпосних селян поодинці або цілими селами, наділивши їх землею та правами власності

В селяни ставали особисто вільними, але своє право власності на землю мали викуповувати у поміщика

Г селяни здобули право оселятися на хуторі і вести самостійне господарство

2.3.4. Установіть хронологічну послідовність:

А «Вихвостівська трагедія»

Б «Чортківська офензива»

В створення «Малоросійського товариства»

Г початок «Верховинської акції»

III рівень

Завдання № 1

3.1.1. Охарактеризуйте категорії залежного селянства XV–XVI ст.

Завдання № 2

3.2.1. Доведіть на прикладі Української національної революції 1917–1921 рр. справедливість думки вченого М. Поповича: «З погляду історії культури, війна — це «простір смерті», в якому спрощуються і притупляються почуття, а ненависть переважає усе. Але це також час різких змін надій і орієнтацій, час, коли письменники, вчені, журналісти стають несподівано міністрами і генералами».

**11 клас****I рівень****Завдання № 1**

1.1.1. Визначте східнослов'янські племена, які згідно «Повісті минулих літ» проживали на території сучасної України:

- 1) дреговичі; 2) сіверяни; 3) деревляни;
4) кривичі; 5) радимичі; 6) поляни.
А 1, 2, 6 В 2, 3, 6
Б 2, 3, 4 Г 3, 5, 6

1.1.2. Якими словами означали свою національність у XV–XVI ст. українці, що навчалися у Західній Європі:

- 1) «словени»; 2) «русини»; 3) «роксолани»;
4) укри; 5) «рутенці»; 6) «борисфени».
А 1, 3, 5 В 1, 5, 6
Б 2, 3, 4 Г 2, 3, 5

1.1.3. Визначте, хто із козацьких старшин за доби Хмельниччини, організував переселення «випищиків» на Слобожанщину?

- А Яків Острянин В Олексій Хромий
Б Іван Дзиковський Г Степан Разін

1.1.4. Визначте, які з наведених положень відносяться до «Ординації Війська Запорозького» 1638 р.:

- 1) «Дозволяємо і призначаємо організувати реєстрове військо в числі двадцяти тисяч. Це військо гетьман і старшина повинні набрати і записати в реєстр...»;
2) «На вічні часи позбавляємо козаків старшинства, всяких старовинних судових установ, права, доходів і інших відзнак набутих ними за вірні послуги від наших предків...».
3) «І на далі козаки повинні будуть коритися виключно тому старшому, якого вони самі оберуть, але який буде затверджений королем його милістю...»;



- 4) «Найбільше непокоїли Польщу... свавілля [козаків], які вони чинили в містах... Тим, які уникнули страти і зберегли життя, обіцяючи надалі віддати його на службу Речі Посполитої оголошуємо прощення; всі вони, що лишаться на службі його королівської милості, не мусять нести ніякої відповідальності...»;
 - 5) «Для війська запорозького ми призначаємо платню на рік 60 000 злотих польських, які вони будуть одержувати в місті й. к. в. Києві...»;
 - 6) «На місце старшого, який більше не буде [вибиратись] з серед козаків, ми будемо ставити старшого комісара... сотники і отамани можуть обиратися з самих козаків...».
- | | |
|--------|--------|
| А 1, 3 | В 4, 5 |
| Б 2, 3 | Г 2, 6 |

Завдання № 2

1.2.1. Визначте положення Глухівських статей, що були схвалені московським урядом при обранні гетьманом Д. Многогрішного:

- 1) Київська митрополія підпорядковувалась московському патріарху;
- 2) гетьман не мав права без царського указу позбавляти старшину керівних посад;
- 3) московські воєводи розквартирувалися у Переяславі, Ніжині, Брацлаві та Умані;
- 4) козацька старшина мала виключне право збирати податки;
- 5) московські воєводи залишалися у Києві, Переяславі, Чернігові, Ніжині й Острі;
- 6) у гетьманській столиці — Батурині — розміщувався полк московських стрільців;
- 7) гетьман втрачав право утримувати наймане військо;
- 8) українські послы отримали право брати участь у переговорах Москви з українських питань.

- | | |
|-----------|-----------|
| А 1, 3, 7 | В 3, 4, 6 |
| Б 2, 5, 8 | Г 4, 5, 8 |



1.2.2. Визначте українські землі, які відійшли до складу Австрійської монархії після третього поділу Польщі:

- 1) Підляшшя; 2) Поділля; 3) Холмщина;
- 4) Сх. Галичина; 5) Лемківщина; 6) Західна Волинь.

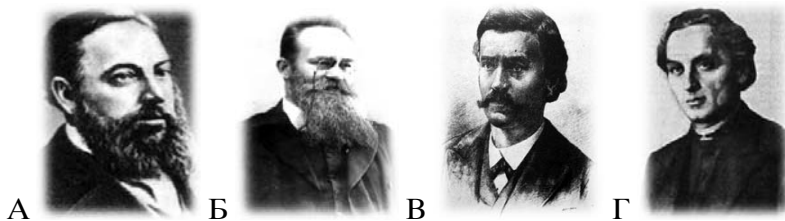
А 1, 4 В 2, 5
Б 1, 3 Г 3, 6

1.2.3. Визначте події, що відбулися в період царювання російського імператора Олександра II:

- 1) створення Південно-Західного відділу Російського імператорського географічного товариства;
- 2) вихід першого номеру громадсько-політичного часопису «Громада»;
- 3) початок «нової ери» у Галичині;
- 4) проведення першого загального перепису населення Російської імперії;
- 5) заснування «Братства тарасівців»;
- 6) вихід першого україномовного друкованого перекладу Біблії.

А 1, 2 В 3, 5
Б 2, 4 Г 5, 6

1.2.4. Визначте кому із українських діячів XIX ст. належить посуті автобіографічний вислів: «Із рідного краю Привіту не маю, Один на чужині Сльози виливаю»:



Завдання № 3.

1.3.1. Визначте характерні риси політики російської адміністрації на окупованих восени 1914 – влітку 1915 рр. західноукраїнських землях:



- 1) депортація польського та німецького населення за межі Російської імперії;
- 2) заборона друку книжок українською мовою;
- 3) розподіл поміщицьких земель між безземельним українським селянством;
- 4) посилення репресивної політики серед українства;
- 5) трансформація польського Львівського університету в російський;
- 6) переслідування священників Української греко-католицької церкви;
- 7) підтримка українських культурних організацій на противагу польським;
- 8) закриття українських періодичних видань.

А 2, 5, 8

В 2, 6, 7

Б 1, 2, 6

Г 2, 6, 8

1.3.2. Визначте характерні риси соціального розвитку радянської України у 30-ті рр. ХХ ст.

- 1) рівень життя і побутового забезпечення населення значно зріс;
- 2) 1/3 населення республіки становили жителі міст;
- 3) кількість міського населення перевищувала кількість сільського;
- 4) зникли категорії приватних торгівців, власників підприємств;
- 5) зросла чисельність робітників;
- 6) 90% українців продовжувало мешкати у селах.

А 1, 2, 4

В 3, 4, 6

Б 2, 4, 5

Г 1, 5, 6

1.3.3. Яка із поданих цитат відображує характерну рису періоду НЕПу:

А «... З метою забезпечення правильного та спокійного ведення господарства на засадах більш вільного розпорядження землеробом своїми господарськими ресурсами продовольча розкладка, як спосіб державної заготівлі продовольства замінюється натуральним податком...»



Б «... Наближався Міжнародний юнацький день, і мені захотілося ознаменувати цей день рекордом в галузі підвищення продуктивності праці... В ніч на 31 серпня я пішов рубати. Разом зі мною спустилися два кріпильники... я почав рубати. Працювали ми напружено... 5 годин і 45 хвилин... нарубав 102 тонни...»

В «У п'ятирічному плані УСРР необхідно забезпечити максимально можливий в даних умовах темп розвитку індустрії. Особливу увагу треба звернути на відбудову, реконструкцію і розвиток металургії та важкого машинобудування»

Г «Надзвичайний собор мусить визнати, що УАПЦ протягом 10 років свого існування була явно виявлена антирадянська контрреволюційна організація... собор визнає дальше існування УАПЦ за недоцільне і вважає її за ліквідовану...»

1.3.4. Визначте політичних та військових діячів ЗУНР:

- 1) В. Чехівський; 2) О. Севрюк; 3) П. Болбочан;
4) Л. Цегельський; 5) Д. Вітовський; 6) Є. Петрушевич.
- | | |
|-----------|-----------|
| А 1, 5, 6 | В 4, 5, 6 |
| Б 2, 4, 5 | Г 2, 5, 6 |

Завдання № 4

1.4.1. Визначте чинники, що обумовили прийняття цитованого документу:

«Враховуючи спільність економіки, територіальну близькість і тісні господарські та культурні зв'язки між Кримською областю та Українською РСР, Президія Верховної Ради СРСР постановляє:

Затвердити подання Президії Верховної Ради РРФСР і Президії Верховної Ради УРСР про передачу Кримської області зі складу Російської Радянської Федеративної Соціалістичної Республіки до складу Української Радянської Соціалістичної Республіки»:

- 1) етнографічна спільність;
- 2) конфесійна спільність;
- 3) єдність інформаційного простору;
- 4) ресурсозалежність;



- 5) територіальна близькість;
 - 6) спільність розвитку галузей аграрного сектору;
 - 7) єдність економічного простору;
 - 8) спільність історичного розвитку.
- | | |
|--------------|--------------|
| А 2, 4, 5, 6 | В 4, 5, 6, 8 |
| Б 1, 2, 3, 7 | Г 3, 4, 5, 7 |

1.4.2. Визначте культурних діячів, про яких говорить цитований документ:

«Серед ознак [що характеризують літераторів]... я поставив на перше місце юний ідеалізм, який просвітлює, єднає. ...Другою ознакою — шукання правди і чесної позиції. В самому шуканні вже є неприйняття і опір. Поетів тоді називали формалістами за шукання своєї індивідуальності. Насправді — за шукання істини — замість ідеї, спущеної зверху для оспівування. ...Третьою ознакою — опір, протистояння офіційній літературі і всьому апаратові будівничих казарм».

- 1) О. Бургардт; 2) В. Еллан-Блакитний; 3) І. Світличний;
 - 4) Ю. Смолич; 5) Л. Костенко; 6) М. Хвильовий;
 - 7) О. Теліга; 8) Є. Сверстюк.
- | | |
|-----------|-----------|
| А 1, 3, 5 | В 3, 5, 8 |
| Б 2, 4, 8 | Г 5, 7, 8 |

1.4.3. Визначте характерні риси структури економіки УРСР на початку 1980-х рр.:

- 1) скорочення коштів на потреби військово-промислового комплексу;
- 2) переважаючий розвиток галузей важкої індустрії;
- 3) збільшення капіталовкладень у структурну перебудову економіки;
- 4) стагнація економіки;
- 5) розвиток атомної енергетики та ракетно-космічного будівництва;
- 6) скорочення частки сировинно-видобувної та обробної промисловості;



- 7) структурна реорганізація управління сільським господарством;
8) удосконалення методів управління та планування економікою.

А 2, 4, 6

В 4, 5, 7

Б 2, 4, 8

Г 2, 4, 5

1.4.4. Розвиток партійно-політичної системи України у перші роки після проголошення незалежності характеризувався:

- 1) активною участю компартії України у розбудові багатопартійної системи в Україні;
- 2) виникненням значної кількості масових політичних партій, які суттєво впливали на політичні події в країні та розстановку сил у Верховній Раді України;
- 3) кризовою перебудовою створеної багатопартійної системи в двопартійну, при якій провідну роль у суспільстві відігравали Компартія України та Народний рух України;
- 4) виникненням значної кількості нових політичних партій, які, переважно не мали масового характеру і не відігравали помітної ролі в політичному житті країни;
- 5) кризою політичних партій, що діяли у 1990–1991 рр., фактичним відновленням однопартійної системи; б) заборону діяльності компартії України, визначенням на законодавчому рівні правових основ діяльності політичних партій.

А 2, 3

В 1, 5

Б 4, 6

Г 3, 4

II рівень

Завдання № 1

2.1.1. Установіть відповідність між гетьманом і описом повстання, що відбулося за його перебування при владі:

1. І. Виговський	А повстання викликане було здирствами козацької старшини, монастирів, московських військ, виснажливими походами на Крим
------------------	---



2. П. Тетеря	Б повстання розпочалося після особистої образи його керівника; повсталі захопили резиденцію Я. Острозького
3. І. Брюховецький	В повстання виникло внаслідок обурення діями московських воєвод, на цих настроях повстанців він вирішив зіграти, однак це не врятувало його від втрати не лише гетьманства, але й життя
4. І. Мазепи	Г орієнтуючись на Москву, повстанці виступили проти політики гетьмана; воно охопило територію Полтавського полку і Запорозжя
	Д ватажок повстанців В. Дрозденко розбив гетьманські війська; останній зрікся булави і втік до Польщі

2.1.2. Установіть відповідність між регіоном України та його історико-краєзнавчою характеристикою:

1. Слобожанщина	А цією територією проходив Чорний та Муравській торгові шляхи, місцевість була багата дичиною, рибою, основною господарською одиницею у цьому краї був зимівник
2. Запорозжя	Б територія була багата на каміння, дерево, значну частину території складала заболочена місцевість, у містах Корець, Тульчин розвиненими були зброярські ремесла
3. Правобережжя	В на цій території віддавна було розвинуто салітарництво, суконна і полотняна мануфактура, ярмаркова торгівля проходила у Стародубі, Гадячі та інших містах
4. Лівобережжя	Г територія на схід від Гетьманщини до кордонів з Московською державою, переселенців у ці краї приваблювало не тільки звільнення від податків, але й право займанщини
	Д на території цього регіону видобувалася сіль, яка продавалася не тільки в Україні, а й у інші країни



2.1.3. Встановіть відповідність між поняттям та його визначенням

1 уніфікація	А економічне і політичне поневолення інших країн
2 інкорпорація	Б знищення місцевих особливостей, приведення усіх сфер життя до єдиного державного стандарту
3 експансія	В заселення та господарське освоєння вільних територій
4 колонізація	Г засіб досягнення етнічної однорідності; процес розчинення раніше самостійного народу в середовищі іншого.
	Д приєднання, включення однієї держави до складу іншої

2.1.4. Встановіть відповідність між подією у Першій світовій війні та її описом:

1. Галицька битва	А унаслідок цієї військової операції росіянам вдалося взяти в полон 127 тисячний гарнізон противника, проте просунулися на угорську рівнину російським військам так і не вдалося
2. Брусилівський прорив	Б операція російських військ, що проводилася взимку 1914–1915 р. в передгір'ях Карпат. Незважаючи на великі втрати, їм удалося відкинути супротивника і опанувати значною частиною Карпатського хребта
3. Горлицька операція	В значення перемоги росіян у цій битві полягало у тому, що противнику не вдалося нав'язати Росії «бліцкригу» і добитись на початковому етапі війни рішучих успіхів
4. Облога Перемишля	Г російські війська Південно-Західного фронту прорвали австрійську оборону і знову захопили східну частину Галичини, всю Буковину, Волинь. Це була остання успішна операція російських військ



	<p>Ду результати наступальної операція, яка тривала 52 дні, росіяни змушені були полишити Галичину. Вперше в ході цієї операції російське командування в широких масштабах провадило знищення найбільш важливих об'єктів, транспортних шляхів, запасів продовольства</p>
--	--

Завдання № 2

2.2.1. Встановіть відповідність між більшовицькими судовими процесами та роком їх проведення:

1 Справа «Українського національного центру»	А 1928 р.
2 «Шахтинська справа»	Б 1930 р.
3 Процес «Спілки Визволення України»	В 1931 р.
4 Український троцькістський центр	Г 1935 р.
	Д 1936 р.

2.2.2. Встановіть відповідність між сферами культури та визначними діячами ХХ ст.:

1 Математика	А В. Косенко, Б. Лятошинський, П. Козицький
2 Образотворче мистецтво	Б Л. Ландау, Є. Ліфшиць, О. Лейпунський
3 Музика	В Ю. Ілленко, Л. Осика, О. Савченко
4 Фізика	Г М. Кравчук, В. Плахотнік, О. Погорелов
	Д І. Їжакевич, В. Касіян, Ф. Кричевський

2.2.3. Установіть відповідність між періодом та притаманною для нього цитатою

1. перша половина ХІХ ст.	А «Наші праві націоналісти в особі графа Бобринського, посівши адміністративні посади в «Г'ємонті українства», почали переслідувати український національний рух »
---------------------------	--



2. друга половина XIX ст.	Б «... В ніч на 31 серпня я пішов рубати. Разом зі мною спустилися два кріпильники... я почав рубати. Працювали ми напружено... 5 годин і 45 хвилин... нарубав 102 тонни...»
3. перша чверть XX ст.	В «... Росія у траурі! Не стало великого Царя-Визволителя! Сили темряви здійснили свою чорну справу...»
4. 30-ті рр. XX ст.	Г «... Із кінця в кінець по всьому царстві пролунав заклик, щоб старий і малий виходили заливати страхітливую московську пожежу ворожою кров'ю, заворушилось ополчення малоросійське»
	Д «Мала Росія, Ліфляндія і Фінляндія є провінціями, якими управляють на основі дарованих їм привілеїв... Ці провінції треба найлегшим способом привести до того, щоб вони обрусіли і перестали дивитись, неначе вовки на ліс...»

2.2.4. Установіть відповідність між подіями і наслідками:

1 президентські вибори 1994 р.	А конституційна реформа
2 перемога на Євробаченні 2004 р. співачки Руслани	Б Євробачення в Україні
3 парламентські вибори 2006 р.	В прийняття України до Ради Європи
4 президентські вибори 2010 р.	Г створення Антикризової коаліції
	Д Конституційна асамблея

Завдання № 3

2.3.1. Установіть хронологічну послідовність обрання кошових отаманів Війська Запорізького:

- А Іван Сірко. В Кость Гордієнко.
Б Яків Барабаш. Г Петро Калнишевський.

2.3.2. Розташуйте у хронологічній послідовності подій, описані в уривках документів та спогадах очевидців:

- А «На місце старшого, який більше не буде (вибиратись) з-посеред козаків, ми будемо ставити старшого комісара



від сейму до сейму, за рекомендацією гетьманів, людину, «яка була б народжена в шляхетському стані, в лицарській справі досвідчена, підтримувала б у війську лад, і з розпорядження гетьмана приходила б у той час і на призначене місце, де потребуватиме Річ Посполита...».

Б «Ми вважаємо справедливим, щоб військо запорозьке... мало голову або старшого, за прикладом давніх років, призначеного королем або гетьманами коронними з відома його королівської милості... І надалі козаки повинні будуть коритися виключно тому старшому, якого самі вони оберуть, але який буде затверджений польськими королями, на подання коронних гетьманів...»

В «Ми оголошуємо ..., щоб завершено було те з'єднання або унія Великого князівства Литовського з королівством Польським... Знаючи, що це об'єднання приносило велику славу і користь обом народам, ми спрямували на це діло нашу думку і волю, призначили без дальшого заганяння тут спільний сейм...».

Г «30 тисяч запорозьких козаків заявили чудові взірці відваги. Коли турецький султан Осман II з величезним військом напав на обоз запорозьких козаків, запорожці його хоробро відбили. Пригнічений такою поразкою настільки, що відмовився в той день їсти, султан обіцяв 50 золотих кожному татарину, який приведе хоч якогось козака...»

2.3.3. Установіть хронологічну послідовність створення політичних організацій:

А Загальна українська безпартійна демократична організація

Б ТУП

В Союз Визволення України

Г РУП

2.3.4. Розташуйте у хронологічній послідовності характерні вислови:

А «золота п'ятирічка»

Б «наші діти будуть жити при комунізмі»

В «продажна донька імперіалізму»

Г «конституційна ніч»



III рівень

Завдання № 1

3.1.1. Охарактеризуйте зміни у соціальній структурі населення УСРР.

Завдання № 2

3.2.2. Чому компартійне гасло «Все для блага людини, все в ім'я людини» не було реалізовано в УРСР?

СЕКЦІЯ «ПРАВОНАВСТВО»

9–11 класи

I рівень

1. Племена трипільської культури були розселені на території сучасної України:

- А близько 1 млн років тому; В IV–III тис. до н. е.;
Б VII–III тис. до н. е.; Г III–VIII ст. н. е.

2. У якому році укладений Гадяцький договір?

- А 1459; В 1658;
Б 1649; Г 1677.

3. У якому році укладений Андрусівський договір про перемир'я між Річчю Посполитою та Московською державою?

- А 1649; В 1668;
Б 1667; Г 1669.

4. У якому році царем затверджено Емський акт?

- А 1861; В 1876;
Б 1864; Г 1881.



II рівень

Завдання № 1

(примітка: біля історичної дати
впишіть правильну літеру, що позначає подію)

Встановіть відповідність між історичною датою і подією:

- 1 860–866 ___ А князювання Ігоря;
- 2 882–912 ___ Б князювання Святослава;
- 3 912–945 ___ В походи князя Аскольда на Константинополь;
- 4 964–972 ___ Г правління Олега;
- 5 980–1015 ___ Д князювання Ярослава Мудрого;
- 6 1019–1054 ___ Є князювання Володимира Великого.

Завдання № 2

Розташуйте події у хронологічній послідовності:

- 1. Заснування в Ніжині Гімназії вищих наук;
- 2. Видання брошури М. Міхновського «Самостійна Україна»;
- 3. Перше видання «Кобзаря» Тараса Шевченка;
- 4. Заснування «Руської трійці»;
- 5. Заснування Головної руської ради;
- 6. Відкриття університету в Чернівцях.

Завдання № 3

Кому належить вислів: «Мала Росія, Ліфляндія і Фінляндія є провінціями, якими управляють на основі дарованих їм привілеїв... Ці провінції треба найлегшим способом привести до того, щоб вони обрусіли і перестали дивитись, неначе вовки на ліс...»:

- А Петрові І;
- Б Олександрові І;
- В Катерині ІІ;
- Г Олексієві Михайловичу.
- Д Олександрові ІІІ.
- Е Антонові Денікіну.



III рівень

Завдання № 1

Охарактеризуйте Литовські статuti 1529, 1566 і 1588 років.

Завдання № 2

Розкрийте причини поразки Української національно-демократичної революції 1917–1921 років.

СЕКЦІЯ «РЕЛІГІЄЗНАВСТВО ТА ІСТОРІЯ РЕЛІГІЇ»

10 клас

I рівень

Завдання № 1.

1.1.1. Визначте кочові племена, що прийняли християнство:

- | | |
|-----------|------------|
| А хозари | В печеніги |
| Б сармати | Г готи |

1.1.2. Визначте про кого писав історик Геродот: «Статуй, жертovníків і храмів вони за звичаєм не споруджують, за винятком Арея: для нього вони це роблять»:

- | | |
|---------|----------|
| А греки | В венеди |
| Б скіфи | Г авари |

1.1.3. Визначте найшановнішого із богів у Північному Причорномор'ї:

- | | |
|-----------|----------|
| А Гера | В Ахіл |
| Б Аполлон | Г Гермес |

1.1.4. Визначте поняття, що відповідають віруванням давніх слов'ян:

- 1) теменос; 2) ідол; 3) волхви;



1.3.2. Визначте, хто із діячів першої половини XVII ст. поставив остаточну крапу у відмові створення Українського (руського) патріархату:

- А польський король
- Б Константинопольський патріарх
- В Папа Римський
- Г удільний князь

1.3.3. Визначте про кого із сучасників Б. Хмельницький сказав: «перина», «латина» і «дитина»:

- 1) В. Заславського; 2) М. Небабу; 3) М. Остророга;
 - 4) О. Конєцпольського; 5) Я. Радзивілла; 6) Г. Гуляницького.
- | | |
|-----------|-----------|
| А 1, 3, 4 | В 1, 4, 6 |
| Б 2, 4, 5 | Г 3, 5, 6 |

1.3.4. Визначте характерні риси релігійної реформи, проведеної Марією-Терезією в Австрійській імперії:

- 1) не католики не допускалися до державної служби;
- 2) замість єзуїтської колеґії, відновив діяльність Львівський університет і Руський інститут при ньому;
- 3) відкрито семінарії для греко-католицького духовенства;
- 4) протестанти і православні допускалися до державної служби;
- 5) євреї мали носити спеціальний одяг;
- 6) за переміщення по території монархії, євреї сплачували спеціальний податок.

- | | |
|-----------|-----------|
| А 1, 5, 6 | В 1, 4, 6 |
| Б 2, 3, 4 | Г 2, 3, 5 |

Завдання № 4

1.4.1. Визначте регіони України, де у модерну добу домінуючою була греко-католицька церква у XIX ст.

- 1) Правобережжя; 2) Буковина; 3) Галичина; 4) Закарпаття.
- | | |
|---------|--------|
| А 2, 3, | В 1, 3 |
| Б 3, 4 | Г 2, 4 |

1.4.2. Хто став митрополитом УАПЦ у жовтні 1921 р.



А А. Шептицький В М. Борецький
 Б Й. Сліпий Г В. Липківський

1.4.3. Визначте характерні риси розвитку церкви у 30-ті рр. XX ст. в УРСР:

- 1) активне будівництво храмів;
- 2) зростання кількості тоталітарних релігійних сект;
- 3) репресії проти священників;
- 4) перші зрушення у напрямку легалізації УГКЦ;
- 5) знищення пам'яток церковної архітектури;
- 6) заборона різних релігійних течій.

А 2, 3, 4 В 3, 5, 6
 Б 1, 2, 4 Г 2, 5, 6

1.4.4. Визначте характерні риси політики Директорії УНР:

- 1) відновлено 8-годинний робочий день;
- 2) заборонено робітничі страйки та профспілки;
- 3) введено продрозкладку на сільськогосподарську продукцію;
- 4) звільнено з роботи усіх призначених за гетьмана чиновників;
- 5) частину націоналізованих підприємств передано у концесії;
- 6) оголошено «Декрет про землю»;
- 7) заборонено конфісковувати землі іноземних підданих, цукрових заводів.

А 1, 4, 7 В 1, 5, 7
 Б 1, 4, 6 Г 2, 4, 7

II рівень

Завдання № 1

2.1.1. Установіть відповідність між століттям та храмом:

1. XV ст.	А Володимирський собор у Києві
2. XVII ст.	Б Андріївська церква у Києві
3. XVIII ст.	В Покровська церква-фортеця в Сутківцях на Поділлі
4. XIX ст.	Г Хрестовоздвиженська у Львові
	Д П'ятницька церква у Чернігові



2.1.2. Установіть відповідність між автором та його працею:

1. П. Скарга	А «Тренос»
2. М. Смотрицький	Б «Про єдність Божої Церкви під єдиним Пастирем»
3. Г. Смотрицький	В «Ключ Царства Небесного»
4. І. Вишенський	Г «Требник»
	Д «Послання до єпископів»

2.1.3. Установіть відповідність між носіями релігійного вчення та його догматами:

1. соціанство	А триєдність Бога, дотримання Юліанського календаря
2. кальвінізм	Б дотримання цілібату духовенством, вчення про походження Духа Святого від Бога-Отця та Бога-Сина
3. православ'я	В визнання лише Святого Письма, засудження марнотратства, обстоювання ощадливості, не визнання бідності як ознаку святості
4. католицизм	Г визнання істинним із Святої Трійці лише Бога-Отця, найпоширеніше протестантське вчення на території України у XVI ст.
	Д у XIV ст. на теренах Русі це було віровчення служилих тюркомовних людей

2.1.4. Установіть відповідність між історичною персоналією та галуззю культури:

1 Г. Юра, Н. Ужвій	А наука.
2 М. Зеров, В. Підмогильний	Б кіномистецтво.
3 Д. Граве, М. Крилов	В образотворче мистецтво.
4 М. Самокиш, Ф. Кричевський	Г література.
	Д театр.



Завдання № 2

2.2.1. Установіть відповідність між термінами та пов'язаними з ними подіями в історії України:

1 колективізація	А зростання товарності приватних селянських господарств
2 соцзмагання	Б прискорений розвиток галузей важкої промисловості
3 продподаток	В посилення оподаткування індивідуальних господарств
4 індустріалізація	Г поширення руху з дострокового виконання п'ятирічного плану
	Д прискорений розвиток народного господарства на основі НТР

2.2.2. Установіть відповідність програмні цілі та назва партії:

1 «Одна, єдина, нероздільна від Карпат аж до Кавказу, самостійна, вільна, демократична Україна — республіка робочих людей — оце національний всеукраїнський ідеал...»	А Русько-українська радикальна партія
2 «У справах суспільно-економічних змагаємо до переміни способу продукції згідно зі здобутками наукового соціалізму...»	Б Українська народна партія
3 «... вимагаємо Автономії України з окремим представничим зібранням... права кожної нації на культурне і політичне самовизначення...»	В Українська демократична партія
4 «За народами, які живуть на території України (Великороси, Поляки та інші), ми визнаємо рівне право з Українцями на задоволення їх національних, культурних, політичних та економічних потреб...»	Г Українська соціал-демократична робітничка партія
	Д Революційна українська партія



2.2.3. Установіть відповідність між поняттям і його визначенням:

1 промисловий переворот	А досягнення суб'єктом господарювання домінуючого становища на ринку
2 монополізація	Б зростання і розвиток міських поселень, зростання питомої ваги міського населення
3 урбанізація	В неминуче в умовах капіталізму розорення і зубожіння дрібних товаровиробників (селян, кустарів і т. ін.) і перетворення їх на пролетарів
4 кооперація	Г форма організації економічної діяльності людей і організацій, для спільного досягнення загальних цілей або задоволення потреб
	Д перехід від ручного, ремісничо-мануфактурного до великого машинного фабрично-заводського виробництва

2.2.4. Установіть відповідність між першими генеральним секретарями УЦР та секретаріатами, які вони очолювали:

1 П. Скоропадський	А «історію України неможна читати без брому»
2 Л. Троцький	Б «червоний терор є потребою»
3 М. Лаціс	В «коли б не мій вчинок, німці звели б на Україні звичайне генерал-губернаторство»
4 В. Винниченко	Г «Революція, про яку говорили більшовики звершено»
	Д «без України немає Росії»

Завдання № 3

2.3.1. Розташуйте у хронологічній послідовності:

- А Острозька Біблія
- Б Київський псалтир
- В Пересопницьке Євангеліє
- Г Остромирове Євангеліє

2.3.2. Розташуйте у хронологічній послідовності характерні риси розвитку української культури:

- А зростання ролі природничих наук, поява бібліотек і музеїв, становлення середньої і вищої приватної жіночої освіти



- Б відчутний вплив західноєвропейського бароко, поширення вертепу та шкільної драми у театральному мистецтві
- В заснування у Львові інституту Оссолінських, започаткування реалістичного напрямку у живописі
- Г зростання ролі світської культури, початок українського національного відродження.

2.3.3. Установіть хронологічну послідовність подій:

- А приєднання Київської митрополії до Московського патріархату
- Б Берестейська унія
- В захоплення Константинополя турками
- Г визнання Московського патріархату

2.3.4. Розташуйте у хронологічній послідовності нормативно-правові акти за поданими з них уривками:

- А «Українська республіка є соціалістична держава робітників та селян. Українська Соціалістична Радянська Республіка входить до складу Союзу Радянських Соціалістичних Республік як суверенна договірна держава і зберігає за собою право вільного виходу з Союзу...»
- Б «Надзвичайний собор визнає дальше існування УАПЦ за недоцільне і вважає її за ліквідовану...»
- В «Російська Соціалістична Федеративна Радянська Республіка (РСФРР), Українська Соціалістична Радянська Республіка (УСРР), Білоруська Соціалістична Радянська Республіка (БСРР) і Закавказька Соціалістична Федеративна Радянська Республіка (ЗСФРР — Грузія, Азербайджан і Вірменія) укладають цей союзний договір про об'єднання в одну союзну державу — «Союз Радянських Соціалістичних Республік...»
- Г «вищим органом Тимчасового уряду є Генеральний Секретаріат, которого призначає Тимчасовий уряд по пропозиціям Центральної Ради»



Третій рівень

Завдання № 1

3.1.1. Доведіть роль та значення козацтва у захисті православної церкви в Україні.

Завдання № 2

3.2.1. Чому більшовики попри сповідування принципу «релігія опіум для народу», підтримали на початку 1920-х рр. утворення УАПЦ?

11 клас

I рівень

Завдання № 1.

1.1.1. Визначте племена, які поклонялися культурі родючості:

- | | |
|-------------|----------|
| А трипільці | Б касоги |
| В гуни | Г готи |

1.1.2. Визначте про кого писав історик Геродот: «Статуй, жертovníків і храмів вони за звичаєм не споруджують, за винятком Арея: для нього вони це роблять»:

- | | |
|---------|----------|
| А греки | В венеди |
| Б скіфи | Г авари |

1.1.3. Визначте руських князів, які виступали за поширення християнства:

- 1) Ольга; 2) Святослав; 3) Олег; 4) Аскольд.
- | | |
|--------|--------|
| А 1, 2 | В 3, 4 |
| Б 2, 3 | Г 1, 4 |

1.1.4. Окрему Галицьку митрополію було утворено у роки правління:

- | | |
|---------------------|-------------------|
| А Андрія та Лева II | В Лева Даниловича |
| Б Юрія II Болеслава | Г Юрія I Львовича |



1.2.4. Визначте про кого із сучасників Б. Хмельницький сказав: «перина», «латина» і «дитина»:

- 1) В. Заславського; 2) М. Небабу; 3) М. Остророга;
4) О. Конецпольського; 5) Я. Радзивіла; 6) Г. Гуляницького.
- | | |
|-----------|-----------|
| А 1, 3, 4 | В 1, 4, 6 |
| Б 2, 4, 5 | Г 3, 5, 6 |

Завдання № 3

1.3.1. Визначте, хто із діячів першої половини XVII ст. поставив остаточну крапу у відмові створення Українського (руського) патріархату:

- А польський король
Б Константинопольський патріарх
В Папа Римський
Г удільний князь

1.3.2. Визначте характерні риси релігійної реформи, проведеною Марією-Терезією в Австрійській імперії:

- 1) не католики не допускалися до державної служби;
2) замість єзуїтської колегії, відновив діяльність Львівський університет і Руський інститут при ньому;
3) відкрито освітні заклади для греко-католицького духовенства;
4) протестанти і православні допускалися до державної служби;
5) євреї мали носити спеціальний одяг;
6) за переміщення по території монархії, євреї сплачували спеціальний податок.

- | | |
|-----------|-----------|
| А 1, 5, 6 | В 1, 4, 6 |
| Б 2, 3, 4 | Г 2, 3, 5 |

1.3.3. Визначте назву секти, більшість прихильників якою на початку XX ст. населяла Катеринославську, Херсонську, Волинську губернії:

- А «баптисти»
Б адвентисти сьомого дня
В Свідки Єгови
Г Церква Ісуса Христа Святих останніх днів



1.3. 4. Визначте регіони України, де у модерну добу домінуючою була греко-католицька церква:

- 1) Правобережжя; 2) Буковина; 3) Галичина; 4) Закарпаття.
 А 2, 3, В 1, 3
 Б 3, 4 Г 2, 4

Завдання № 4

1.4.1. Назвіть найбільш розвинені промислові райони України на початку ХХ ст.

- А Правобережна Україна та Лівобережжя
 Б Південна та Східна Україна
 В Правобережна та Південна Україна
 Г Лівобережжя та Східна Україна

1.4.2. Хто став митрополитом УАПЦ у жовтні 1921 р.

- А А. Шептицький
 Б Й. Сліпий
 В М. Борецький
 Г В. Липківський

1.4.3. Причиною виїзду з України у другій половині 50-х рр. ХХ ст. до Сибіру, Алтаю, Поволжя, Казахстану понад 100 тис. чоловік було:

- А освоєння цілини
 Б побудова промислових «гігантів»
 В масові депортації
 Г збільшення кількості населення даних регіонів

1.4.4. Визначте головні риси релігійного життя в сучасній Україні:

- 1) поступове зрощення держави і церков,
- 2) міжконфесійне протистояння;
- 3) зростання кількості конфесій та релігійних організацій (у т. ч. різних харизматичних релігійних сект);
- 4) продовження атеїстичного виховання через освітні заклади;
- 5) зростання ролі церкви у громадсько-політичному житті;



б) зменшення кількості віруючих, зростання антирелігійних настроїв серед населення.

А 1, 4, 6

В 3, 5, 6

Б 2, 4, 5

Г 2, 3, 5

II рівень

Завдання № 1

2.1.1. Установіть відповідність між давньоруським язичницьким богом та його стихією:

1. Дажбог	А Бог покровитель рослинного світу
2. Сварог	Б Бог-коваль, повелитель небесних світил
3. Ярило	В Бог покровитель тваринного світу
4. Велес	Г Бог сонця і неба, достатку, добра і багатства
	Д Бог війни, грози, грому і блискавки

2.1.2. Установіть відповідність між автором та його працею:

1. П. Скарга	А «Тренос»
2. М. Смотрицький	Б «Про єдність Божої Церкви під єдиним Пастирем»
3. Г. Смотрицький	В «Ключ Царства Небесного»
4. І. Вишенський	Г «Требник»
	Д «Послання до єпископів»

2.1.3. Установіть відповідність між соціальною верствою першої половини ХІХ ст. і поданою характеристикою їхніх параметрів повсякденного життя:

1. дворянство	А головне фінансовий успіх справи, практицизм, гасло: «час – це гроші»
2. буржуазія	Б невеликі розміри заробітної плати прирікали їх на голодне та злиденне існування: третина заробітку йшло на оплату житла та освітлення; решта – на харчі



3. робітництво	В вірили у різні забобони, зберегли любов до минулого, надзвичайно різноманітним був зовнішньо-естетичний бік буття цієї верстви
4. селянство	Г онуки козацької старшини виламували самоцвіти із безцінної зброї, щоб прикрасити застібку модних французьких черевиків, купити модний одяг, тощо
	Д цей прошарок зазвичай населяв так звані «злачні місця», «міське дно», не маючи нічого ця соціальна група було значною мірою задіяна у криміналі

2.1.4. Установіть відповідність між носіями релігійного вчення та його догматами:

1. соціанство	А триєдність Бога, дотримання Юліанського календаря
2. кальвінізм	Б дотримання цілібату духовенством, вчення про походження Духа Святого від Бога-Отця та Бога-Сина
3. православ'я	В визнання лише Святого Письма, засудження марнотратства, обстоювання ощадливості, не визнання бідності як ознаку святості
4. католицизм	Г визнання істинним із Святої Трійці лише Бога-Отця, найпоширеніше протестантське вчення на території України у XVI ст.
	Д у XIV ст. на теренах Русі це було віровчення служилих тюркомовних людей

Завдання № 2

2.2.1. Установіть відповідність між періодом XX ст. і характерними рисами розвитку релігійного життя в Україні:

1. 20–30-ті рр.	А розкол українського православ'я, активне будівництво храмів, зростання кількості тоталітарних релігійних сект
2. 30–40-ві рр.	Б перші зрушення у напрямку легалізації УГКЦ, відродження релігійного життя



3. 50–60-ті рр.	В узятю курс на повну ліквідацію релігійності, створення музеїв атеїзму, у вишах відкрито кафедри «наукового атеїзму»
4. 80-ті рр.	Г становлення і розвиток УАПЦ, початок наступу та поступова її ліквідація радянською владою
	Д репресії проти священників, руйнування та закриття храмів, знищення пам'яток церковної архітектури

2.2.2. Установіть відповідність між поняттям і його визначенням:

1 промисловий переворот	А посилення концентрації виробництва і капіталу, об'єднання підприємств однієї галузі або кількох з метою подолання конкуренції та посилення контролю за ринком збуту товарів
2 монополізація	Б зростання і розвиток міських поселень, зростання питомої ваги міського населення
3 урбанізація	В неминуче в умовах капіталізму розорення і зубожіння дрібних товаровиробників (селян, кустарів і т. ін.) і перетворення їх на пролетарів
4 кооперація	Г форма організації економічної діяльності людей і організацій, для спільного досягнення загальних цілей або задоволення потреб
	Д перехід від ручного, ремісничо-мануфактурного до великого машинного фабрично-заводського виробництва

2.2.3. Установіть відповідність між етапами репресій радянської доби та осіб, які від них постраждали:

1. «розстріляне відродження»	А М. Гришко, С. Гершензон, І. Поляков
2. «лісенківщина»	Б І. Світличний, М. Руденко, В. Стус
3. «боротьба з «космополітизмом» та «низькопоклонством перед Заходом»	В Г. Косинка, М. Зеров, М. Куліш



4. «серйозні перекручення буржуазно-націоналістичного характеру»	Г К. Гуслистий, М. Петровський М. Супруненко
	Д Є.Адельгейм, А. Кацнельсон, Я. Саков

2.2.4. Установіть відповідність між прізвисьмом історичного діяча та сферою діяльності:

1. Л. Лук'яненко, І. Дзюба	А учасники дисидентського руху другої половини 50-х – 60-х рр. ХХ ст.
2. Л. Костенко, М. Вінграновський	Б представники театрального мистецтва
3. А. Бучма, В. Добровольський	В радянські державні і партійні діячі
4. О. Кириченко, М. Підгорний	Г представники «шістдесятництва»
	Д наковці, фізики-ядерники

Завдання № 3

2.3.1. Установіть послідовність суспільно-політичних подій:

- А діяльність Правління гетьманського уряду
- Б діяльність Першої Малоросійської колегії
- В гетьманування К. Розумовського
- Г зруйнування Нової Січі

2.3.2. Розташуйте у хронологічній послідовності події та процеси за поданими описами:

- А «Українці не піддадуться провокаційним впливам і виконають свій обов'язок громадян Росії в цей тяжкий час до кінця і не тільки на полі бою, в шеренгах війська, ... але й як громадяни-обивателі, що повинні в міру своїх сил і спроможностей сприяти успішному виконанню російською армією виїмково відповідального завдання»
- Б «Заворушення розпочалося з того, що незадоволені матроси ... зібралися на площі для обговорення своїх потреб...



Щоб припинити мітинг була відправлена рота солдатів і матросів...»

В «У Києві і в Малоросії слов'янофільство перетворюється в українофільство... Причетні до справи... художник..., колишній вчитель ... із захопленням говорили про колишню Малоросію...»

Г «... Народе Український! Впали вікові пута. Прийшла воля всьому пригніченому людові, всім поневоленим націям Росії...»

2.3.3. Установіть хронологічну послідовність:

А Галицька битва.

Б створення СВУ.

В «Брусилівський прорив»

Г захоплення російськими військами фортеці Перемишль.

2.3.4. Розташуйте у хронологічній послідовності:

А вихід на екран фільму С. Параджанова «Тіні забутих предків»

Б передача Кримської області зі складу РРФСР до УРСР

В перехід до форсованої індустріалізації в УРСР

Г ліквідація Української греко-католицької церкви

III рівень

Завдання № 1

3.1.1. Визначте роль козацтва у захисті православної віри протягом кінця XVI–XVII ст.

Завдання № 2

3.2.1. Охарактеризуйте особливості і суперечливі риси розвитку релігійного життя у незалежній Україні.



**ВІДДІЛЕННЯ ФІЛОЛОГІЇ
ТА МИСТЕЦТВОЗНАВСТВА**



**СЕКЦІЇ
«УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА»,
«ФОЛЬКЛОРИСТИКА»,
«МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО»**

**КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ
З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
ТА ЛІТЕРАТУРИ**

9 клас

I рівень

1. Дайте визначення займенника як частини мови і назвіть його морфологічні ознаки.
2. Назвіть відомі вам зразки української народної балади, визначте їх тематичні групи та стильові особливості.
3. З'ясуйте особливості жанру козацького літопису. Які твори цього жанру вам відомі?
4. Зробіть віршовий аналіз уривка з поезії П. Куліша «До рідного народу» (ритмічна схема, вид стопи, поетичний розмір, характеристика рим та римування).

*Народе без пуття, без честі і поваги,
Без правди у завітах предків диких,
Ти, що постав з безумної одваги
Гірких п'яниць та розбишак великих!*

II рівень

1. Розкажіть про однорідні члени речення і розділові знаки при них. Наведіть приклади речень з однорідними членами (2–3 приклади).



2. Визначте місце Григорія Сковороди у національному культурно-історичному та літературному процесах XVIII ст.

3. Визначте головні стильові ознаки українського романтизму 30–40-х років XIX ст. Назвіть літературних представників.

III рівень

1. Вставте пропущені розділові знаки. Поясніть орфограми у виділених словах:

*Глянеш з високої гори на той ліс і здається ніби на гори впа-
ла оксамитова зелена тканка гарно побгалась складками
позападала в вузькі долини тисячами оборок та жмуток.*

(І. Нечуй-Левицький)

2. Напишіть твір на тему «Ідейна та композиційна роль пісні у п'єсі І. Котляревського «Наталка Полтавка».

10 клас

I рівень

1. Дайте визначення дієприкметника як особливої форми дієслова і назвіть його морфологічні ознаки.

2. Назвіть відомі вам зразки української народної родинно-побутової пісні, визначте тематичні групи та стильові особливості.

3. З'ясуйте особливості жанру новели. Які твори цього жанру вам відомі?

4. Зробіть віршовий аналіз уривка з поезії Лесі Українки «Досвітні огні» (ритмічна схема, вид стопи, поетичний розмір, характеристика рим та римування, вид строфи):

*Ніч темна людей всіх потомлених скрила
Під чорні широкії крила,
Погасли досвітні огні,
Усі спочивають у сні.
Всіх владарка ніч покорила.*



II рівень

1. Побудуйте і запишіть речення за поданою схемою. Визначте тип речення та підкресліть усі члени речення.
2. З'ясуйте основні риси українського модернізму 10-х років XIX ст. (обов'язковим є посилання на художні тексти).
3. Розкрийте значення творчості І. Карпенка-Карого для розвитку української драматургії.

III рівень

1. Вставте пропущені розділові знаки. Зробіть повний синтаксичний розбір речення (визначте тип речення, підкресліть члени речення, подайте схему). Поясніть орфограми у виділених словах:

Вогонь погасав і чорні челюсті печі неначе розкрита паща світилися червоними зубами жарин часом синій зубцюватий гребінь полум'я пробиваючись знизу проскочить по сизогарячому вугіллі і тоді на стінах розгойдуються три тіні.

(М. Стельмах)

2. Напишіть твір на тему «Композиційно-характеротворчий принцип контрасту у повісті О. Кобилянської «Земля».

11 клас

I рівень

1. Дайте визначення безсполучникового речення. Проілюструйте прикладами вживання розділових знаків (кома, крапка з комою, двокрапка, тире) у безсполучниковому реченні.
2. Назвіть відомі вам зразки українських народних історичних пісень, визначте їх жанрову своєрідність, специфічність поетичної форми.
3. З'ясуйте особливості жанру комедії. Які твори цього жанру вам відомі?
4. Проаналізуйте ритмомелодіку вірша В. Стуса «Як добре те, що смерті не боюсь я».



*Як добре те, що смерті не боюсь я
І не питаю, чи важкий мій хрест.
Що перед вами, судді, не клонюся
В передчутті недовідомих верст.
Що жив, любив і не набрався скверни,
Ненависти, прокльону, каяття.
Народе мій, до тебе я ще верну,
І в смерті обернуся у життя
Своїм стражденням і незлим обличчям.
Як син, тобі доземно уклонюсь
І чесно гляну в чесні твої вічі,
І з рідною землею поріднюсь.*

II рівень

1. Розкажіть про відокремлені обставини і способи їх вираження. Наведіть приклади речень з відокремленими обставинами (2–3 приклади).

2. З'ясуйте ідейно-стильове розмаїття, тематичну та формальну новизну творчості поетів-шістдесятників (обов'язковим є посилення на художні тексти).

3. Визначте особливості трактування подій громадянської війни у творчості М. Хвильового та Ю. Яновського.

III рівень

1. Вставте пропущені розділові знаки. Зробіть повний синтаксичний розбір речення (визначте тип речення, підкресліть члени речення, подайте схему):

І сонце, стоячи вгорі холодним диском кидало під ноги під копита й колеса рясні потоки іскор блакитних червоних і жовтих що розсипались на вулиці й на дахах блискучим порохом ясним тремтінням морозу що в цю мить лагідний і любий запалював очі мимовільною радістю заводив на уста несвідому посмішку істоти що бачить сонце. (В. Підмогильний)

2. Напишіть твір на тему «Синтез ліричного та публіцистичного у кіноповісті О. Довженка «Україна в огні».

**СЕКЦІЇ
«СВІТОВА ЛІТЕРАТУРА»,
«РОСІЙСЬКА ЛІТЕРАТУРА»****КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ
ЗІ СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ****9 клас****I рівень**

1. Дайте відповіді на тестові завдання:

Установіть відповідність у вигляді комбінації цифр і літер		
Письменники	Твори	Літературний напрям
I. М. Гоголь	1. «Життя – це сон»	A. романтизм
II. П. Кальдерон	2. «Міщанин-шляхтич»	B. барокко
III. Е. Т. А. Гофман	3. «Шинель»	C. класицизм
IV. Ж. Б. Мольєр	4. «Крихітка Цахес на прізвисько Ціннобер»	D. реалізм
Зразок для запису: I – ... – ...; II – ... – ...; III – ...- ...		

2. В якому відомому творі є такі поетичні рядки:

*Блаженний той, хто ще надію має
На світ зирнуть із цього моря тьми!
Бо треба нам, чого не знаєм ми,
Що знаємо – з того пуття немає.*

Хто автор цих рядків?

3. Назвіть основні жанрові ознаки філософської повісті.

4. Образ гордого самотнього нескореного свободолюбного героя-бунтаря називають:



- А романтичним героєм;
- Б байронічним героєм;
- В ліричним героєм.

II рівень

1. Розкрийте особливості класицистичної комедії.
2. Поясніть сенс назви роману М. Лермонтова «Герой нашого часу».
3. Обґрунтуйте, чим роман у віршах відрізняється від ліро-епічної поеми.

III рівень

1. На прикладі прочитаних творів світової літератури прокоментуйте думку українського поета, перекладача Богдана-Ігоря Антонича:

*Це теж скарбниця, що у ній знаходим
По наших предках спадок віри й праці,
Це теж посол, що нас охоче вводить
У тереми надбання інших націй.*

2. Напишіть есе на тему: «Трагедія «маленької людини» у повісті М. Гоголя «Шинель».

10 клас

I рівень

1. Назвіть найвизначніших представників соціально-психологічної прози XIX століття.
2. В якому творі є такі поетичні рядки:

*Поет подібний теж до владаря блакиті,
Що серед хмар, мов блискавка в імлі.
Але, мов у тюрмі, в юрбі несамовитій
Він крила велетня волочить по землі.*

Вкажіть автора цього твору.



3. Яскравим представником «інтелектуальної прози» зарубіжної літератури ХІХ століття є:

- | | |
|----------------|---------------|
| А Ф. Стендаль; | В О. Бальзак; |
| Б О. Уайльд; | Г Ч. Діккенс. |

4. Продовжте речення: «Декаданс — це ...».

II рівень

1. Обґрунтуйте закономірність появи у французькій літературі ХІХ століття такого літературного героя, як Жюльєн Сорель.

2. Підтвердіть чи спростуйте твердження дослідників творчості Бальзака про те, що композиційно повість «Гобсек» представляє собою оповідання в оповіданні. Аргументуйте свою думку.

3. Поясняйте, що таке символ. Наведіть приклади використання символів у поезіях П. Верлена та А. Рембо.

III рівень

1. Використовуючи приклади із прочитаних творів, прокоментуйте думку французького письменника Моріса Бланшо про те, що «перекладач — це письменник неповторної оригінальності (...). Він — таємний володар мовних відмінностей. Але його завдання — не стерти їх, а використати, щоб різкими або витонченими зрушеннями відтворити рідною мовою наявність того, що, в своєму первісному вияві, мав оригінал...».

2. Сучасний дослідник творчості Ф. М. Достоєвського Карен Степанян вважає, що «не читати Достоєвського можна, тільки якщо тебе абсолютно не цікавить ні сенс власного існування, ні доля твого народу, ні доля людства». Напишіть есе «Чи можна не читати Ф. М. Достоєвського?» (відповідь сучасного читача на запитання дослідника К. Степаняна).



11 клас

I рівень

1. Назвіть засновників європейської модерністської прози.
2. Розкрийте, що таке масова література.
3. В якому відомому творі є такі слова:

*Хай б'є годинник ніч настає
Минають дні а я ще є*

Вкажіть автора цього твору.

4. Продовжте речення: «Потік свідомості — це...».

II рівень

1. Заповніть таблицю «Авангардизм та його течії»:

Назва течії	Основні ознаки	Представники
футуризм		
кубізм		
дадаїзм		
експресіонізм		
сюрреалізм		

2. Схарактеризуйте епічний театр (за Б. Брехтом) порівняно з драматичним.

3. Доведіть, що «Старий і море» Е. Хемінгуея — це повість-притча.

III рівень

1. Олександр Блок писав: «Усякий вірш — покривало, що розтягнуто на вістрі декількох слів. Ці слова сяють як зірки. Через них існує вірш. Тим він темніше, чим далі знаходяться ці слова від тексту. У самому темному вірші не блищать ці окремі слова, воно живиться не ними, а темною музикою просочене і пересичене». На прикладі одного з прочитаних віршів поета проілюструйте значення блоківських «слів-зірок».

2. Напишіть есе на тему: «Трагічний гуманізм Альбера Камю» (Д. С. Наливайко).



**КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ
З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ**

9 клас

I рівень

1. Позначте рядок, у якому допущено помилку:
А паризький, студентський, лейпцизький;
Б калузький, кременчуцький, кістлявий;
В бузький, сивашський, контрастний;
Г балхаський, ризький, ашхабадський.
2. Позначте рядок, у якому всі складні слова потрібно писати разом:
А терміно/творення, внутрішньо/зумовлений, функціональ-но/семантичний;
Б багато/шаровий, західно/слов'янський, п'ятдесяти/семи/річний;
В тридцяти/компонентний, інтер/лінгвістика, ідейно/композиційний;
Г пів/аркуша, ідейно/насичений, гіпер/зв'язок.
3. Позначте рядок, у якому є сполучення слів, що потребують редагування:
А ставити запитання, належати до групи;
Б висока ступінь, зустрічаються в тексті;
В мотивувальна основа, навколишнє середовище;
Г вирізняються з-поміж інших, трапляються помилки.
4. Позначте рядок, у якому допущено помилки в написанні прислівників:
А закордоном, у горі, на ходу, нажаль;
Б уві сні, навиворіт, без сліду, вголос;
В навік, надворі, безперестанку, віч-на-віч;
Г раз у раз, впереміж, на виплат, улітку.



5. Позначте рядок, у якому не всі іменники у формі родового відмінка записано правильно:

- А об'єкта, неологізму, прикметника, ескізу;
- Б мільйона, лейтмотиву, суфікса, ефекту;
- В збірника, іміджу, психологізму, простору;
- Г памфлету, підручника, класицизма, процесу.

6. Неправильно вжито розділові знаки у реченні з однорідними присудками в рядку:

- А Звузився горизонт, важко звис над ланами (За О. Десняком);
- Б Море пустотливо котить на прибережні скелі свої білогриві хвилі, б'ється ними об гострі гранітні ребра, і вже спіненими бризками злітає догори (За В. Логвиненком);
- В Густе гілля позвішувалось з тинів на вулиці й зовсім позакривало хати (І. Нечуй-Левицький).
- Г Вода лється на колеса зверху, обливає їх білою піною і падає довгими пасмами в глибоку долину (І. Нечуй-Левицький);

7. Визначте, яким способом утворено слова заспів, перехід, розбір:

- А суфіксальним;
- Б префіксальним;
- В безсуфіксальним;
- Г суфіксально-префіксальним.

8. Позначте рядок, у якому всі слова пишуться з м'яким знаком:

- А ц... огорічний, генерал... ський, сяд... те;
- Б сім... сот, вісімдесят..., п'ят... надцять;
- В ін... ший, шіст... сот, мен... ший;
- Г у таріл... ці, у скрин... ці, на вишен... ці.

II рівень

1. До кожної групи слів сформулюйте правило, за яким вони пишуться, і допишіть ще кілька прикладів:

- причепити, приклеїти, прибити, прив'язати...
- роз'яснювати, об'їхати, під'їзд, пів'яблука...



- нетто, брутто, ванна, манна...
- схопити, сфотографувати, спитати, стиснути...
- шифр, синтагма, дискурс, синтез...
- оббити, віддати, наддніпрянський, беззвучний...

2. У поданих реченнях підкресліть означення, визначте їх тип і спосіб вираження.

Гори підходять до самого моря, гострі, скелясті, мертві, за ними – безмежний сніговий хребет, холодний, як безнадія...

(П. Загребельний)

Осяяний сонцем, перед нами розкрився зовсім новий світ.

(О. Довженко)

Старі дерев'яні дома, оздоблені густою різьбою, криво нахилені один до одного, ось-ось попадають. (П. Загребельний)

Наче зачарований велетень, стояв ліс, опушений весь інеєм білим, прикритий і пронизаний наскрізь сонячним сяйвом. В ньому було тихо; холодне повітря від лютого морозу, здається, загуло, ані ворухнеться – чисте, прозоре, спокійне/

(Панас Мирний)

Розгойдане море, вже брудне і темне, наскакувало на берег і покривало скелі, по яких по тому стікали патьоки брудної спіненої води. (Михайло Коцюбинський)

3. Розкрийте образ Максима Гримача в однойменному оповіданні Марка Вовчка.

III рівень

1. Зробіть повний синтаксичний розбір речення (назвіть тип, підкресліть члени речення, подайте схему). Визначте тип і спосіб вираження головних членів речення. Поясніть орфограми та вживання розділових знаків.

Коли весна рожева прилетить і землю всю вбере, і завіт-час, Коли зелений гай ласкаво зашумить і стоголосо за-співає, Коли весні зрадіє увесь світ і заблещить в щасливій



*долі, І ти одна, в квітках і травах, в полі десь, Серед весни,
краси і волі Не зможеш більше серця зупинить, Що в грудях
буде битись, мов шалене, І скрикнеш, — знай, не долетить
Уже твій крик тоді до мене (О. Олесь).*

2. У чому актуальність поеми І.Котляревського «Енеїда» сьогодні? Свої міркування запишіть у формі невеликого твору.

10 клас

І рівень

- Позначте речення, в якому допущено стилістичну помилку:
 - А У перспективі дослідження — подальше вивчення словотвірних процесів;
 - Б При аналізі лексем другої групи відмічено таку особливість;
 - В Словотвірний тип із суфіксом **-як** належить до непродуктивних;
 - Г Слово стало терміном і поширилося в економічній галузі.
- Позначте рядок, у якому в усіх словах при зміні форм відбувається чергування голосних або приголосних:
 - А *перемогти, вісімсот, ступінь, носити*;
 - Б *співати, носити, легкий, сосна*;
 - В *бігти, ліс, твір, чітко*;
 - Г *гордий, сидіти, сонце, край*.
- Однаковий тип відмінювання мають числівники:
 - А *сто, триста, вісімсот, чотири*;
 - Б *тисяча, п'ять, мільйон, тридцять*;
 - В *дев'ятнадцять, шість, дев'яносто, одинадцять*;
 - Г *п'ятдесят, дев'ять, вісімдесят, дванадцять*.
- Позначте рядок, у якому всі складні слова потрібно писати разом:
 - А *терміно/сполука, інтонаційно/виділений, інтер/суб'єктний*;



- Б *багато/складовий, супер/стійкий, східно/слов'янський;*
- В *індивідуально/авторський, мікро/контекст, супер/синтаксичний;*
- Г *легко/доступний, контекстуально/залежний, взаємо/перетворення.*

5. Позначте рядок, у якому сполучення слів потребують редагування:

- А наведені аргументи, призначений для учнів, уточнювальний член речення;
- Б думки збігаються, білети з літератури, дійти висновку;
- В приналежність до групи, виділятися з-поміж інших, оточуючий світ;
- Г відзначити особливість, розв'язати проблему, навести приклад.

6. Позначте рядок, у якому записано речення зі складеним іменним присудком:

- А *Кожна лексико-семантична група виявляє спільні для всіх її одиниць семантичні ознаки;*
- Б *Результати дослідження можуть бути корисними для лексикографів;*
- В *Категорія модальності — це багатовекторна мовна величина;*
- Г *Знати мову — це вміти її застосовувати.*

7. Позначте рядок, у якому неправильно поставлено розділові знаки у реченні з відокремленим означенням:

- А *Ось недавно ж, либонь, починався струмок твого дитинства, спокійний, сонцем освітлений, починався радісно й безжурно, а вже далі струмок той обернувся на річку (Є. Гуцало);*
- Б *Горіхові води Дунаю, глибокі й загадкові, пливли спокійно й потужно (П. Загребельний);*
- В *Наче зачарований велетень, стояв ліс, опушений весь інеєм білим, прикритий і пронизаний наскрізь сонячним сяйвом (Панас Мирний);*



Г Трохи подалік від берега згойдані хвилями дрімають табунцем чайки (За В. Логвиненком).

8. Вставними у реченні можуть бути такі слова:

А по-перше, передусім, буцімто, навіть;

Б либонь, напевно, мабуть, на жаль;

В по-українськи, здебільшого, звичайно, однак;

Г начебто, насамперед, можливо, нехай.

II рівень

1. Допишіть визначення мовознавчих понять та наведіть приклади:

Омонімами називають слова...

Дієприкметник — це...

Складносурядним називають таке складне речення...

Закінчення — це...

Фразеологізмом називають...

Частка — це службова частина мови, яка...

Числівник — це...

Неозначено-особовим називають таке односкладне речення...

Речення — це...

Префіксальний спосіб словотворення полягає...

2. Поясніть, що таке пароніми. З'ясуйте значення поданих паронімів. Складіть і запишіть речення з тими із них, які можуть уживатися як лінгвістичні терміни:

Відносини — відношення, покажчик — показник, суб'єктний — суб'єктивний, об'єктний — об'єктивний, займенник — знаменник, числівник — чисельник, предикат — предикатив, ознака — відзнака.

3. Виконайте художній аналіз поезії Лесі Українки «Contra spem spero!»

III рівень

1. Дайте визначення простого ускладненого речення. Поясніть, чим може ускладнюватися просте речення. Знайдіть у тек-



сті однорідні члени речення, відокремлені члени речення та вставні слова. Підкресліть їх та поясніть розділові знаки.

Сонце, схилившись на захід, упало в сині хмари, і на землі враз наступила темнота. Небо прорізали вогняні стріли, ударив грім, на курних дорогах знявся вітер і помчав у жита. Підхопив сніп, підняв до хмар і розтрусив над полем. Жовта солома, освітлена блискавицею, довго носилась у повітрі. Житами побігли, покрутились коловороти, зашуміло стигле колосся, обважніле, ще більше пригнулось до землі.

Пролетів перший порив вітру, і на полі знову стало тихо. З півночі потягло прохолодою. Знову налетів вітер і понісся через поля, лісок...

Зовсім стемніло. Небо безперервно мерезжали блискавиці, освітлюючи дорогу, старезні верби і телефонні стовпи. Вітер хльостав хлопцям в обличчя буйними, холодними краплями...

Доц застугонів по висохлій землі. Василь і Прокіп сховались під товсту, дуплувату вербу над шляхом. Притулившись один до одного, вирішили перечекати: може, вітер швидко пронесе грозу. Доц полив струмками. Вони ще тісніше тулились до верби: так було затишиніше...

Вітер набивав доц з усіх боків, і як не щулились хлопці — це їм не допомагало. Посиділи ще хвилин з двадцять — навкруги шуміла злива, скрипіла верба, блискавиця прорізала горизонт, вимальовуючи на одну мить безконечну стіну жовтавого колосся. Безперервно гуркотів грім, здавалося, стріляли сотні гармат (За О. Десняком).

2. Розкрийте творче кредо митця у поезії І. Франка «Декадент».

11 клас

I рівень

1. Позначте рядок, у якому є сполучення слів, що потребують редагування:



- А виключення з правила, висунув обвинувачення;
- Б покликатися на статтю, класифікація за ознакою;
- В зіставити явища, поставити підпис;
- Г узагальнювальне слово, слугувати доказом.

2. Позначте рядок, у якому не всі іменники у формі родового відмінка записано правильно:

- А романа, відсотка, монолога, полонізму;
- Б етносу, колориту, мільярда, погляду;
- В жаргонізму, жанру, примірника, омоніма;
- Г колективу, обсягу, префікса, принципу.

3. Позначте рядок, у якому в усіх словах при зміні форм відбувається чергування голосних або приголосних:

- А вітер, шість, терти, косити;
- Б співати, допомогти, картина, сім;
- В ходити, міст, сірий, політ;
- Г лежати, женити, сорок, п'ять.

4. Неправильне наголошування слів подано в рядку:

- А веземо́, новий́, віпадо́к, книжки́;
- Б до́нька, ліпкий, а́дже, ката́лог;
- В нести́, дочка́, о́лень, предме́т;
- Г легки́й, кропи́ва, дошка́, пере́кис.

5. Позначте рядок, у якому всі прикметники можуть утворювати форми ступенів порівняння:

- А гарний, живий, кам'яний, учнівський;
- Б веселий, ясний, легесенький, розумний;
- В добрий, великий, яскравий, старий.
- Г сірий, худий, сліпий, сухий.

6. Позначте рядок, у якому є помилкове вживання прийменників:

- А за всіма правилами, писати за планом;
- Б у разі несплати, згідно з теорією;
- В п'ятий по списку, не дивлячись на застереження;
- Г за умови, за потреби.



7. Позначте рядок, у якому в усіх словосполученнях є слова, вжиті в переносному значенні:

- А світла голова, ніжка стола, високий паркан;
- Б дерев'яний будинок, кам'яне серце, золоті слова;
- В м'який характер, краяти душу, тверде рішення;
- Г гостре питання, зелене листя, впливова рука.

8. Позначте рядок, у якому не всі власні назви іншомовного походження записано правильно:

- А Скандинавія, Брюссель, Лейпциг, Гаїті;
- Б Вірджинія, Крит, Сан-Марино, Огайо;
- В Пуерто-Ріко, Міссісіпі, Единбург, Флорида;
- Г Корсіка, Мексика, Цюрих, Сан-Франціско.

II рівень

1. Сформулюйте правила вживання апострофа в українській мові. Наведіть приклади.

2. За поданою схемою утворіть та запишіть речення. Підкресліть усі члени речення, визначте його тип.

(Коли), [] і [], (де), (де), (де).

3. Визначте риси новели у творі О. Гончара «За мить щастя».

III рівень

1. Випишіть із тексту всі займенники в початковій формі, поділивши їх:

- 1) на розряди за значенням;
- 2) на групи за співвіднесенням з іншими частинами мови. Провідмініяйте займенник цей.

Нерідко ми любимо повторювати, що наше сьогодні надто бурхливе, що живемо ми поспіхом, стрімко, навіть навално, і нічого не вдієш — така вже епоха, такий час. І вже помічено всіма: чим навальніше прискорення, біг, тим відчутніше наше бажання заглянути у майбуття, побачити там, за його обрідями, передусім себе — своє продовження. Якими будуть наші нащадки, їхній духовний світ, їхні ідеали. Щоразу ми закликаємо



собі в помічники для цього свою уяву, якій легко подолати час і простір, але оскільки в кожного із нас вона неоднакова, відповідно до рівня мислення, рівня особистої вихованості і, врешті-решт, знань, то й уява буває схожа то на прекрасні сновидіння, гідні едему, в якому розкошували Адам і Єва, то на пекло, в якому візьмуть верх над людьми незвідані чорні сили природних видозмін... Та все ж таки більшість людей, сподіваючись на едем, уже тепер, для себе і своїх дітей, докладає чимало зусиль, щоб усе якось урівноважити, вдосконалити...

Усі цього хочуть, кожна людина... І та, що вміє мріяти й здійснювати свою мрію, і та, що творить, і та, що нічого не тямить, не розуміє і не прагне зрозуміти красу творення... І той, хто звиряється правді, і той, хто обходить її, нехтує нею (За В. Логвиненком).

2. Напишіть невеликий твір на тему: «Художнє осмислення загальнолюдських цінностей у творчості Ліни Костенко».

**СЕКЦІЯ
«УКРАЇНСЬКА МОВА»**

**КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ
З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ**

9 клас

I рівень

1. Позначте рядок, у якому допущено помилку:
А паризький, студентський, лейпцизький;
Б калузький, кременчуцький, кістлявий;
В бузький, сивашський, контрастний;
Г балхаський, ризький, ашхабадський.



2. Позначте рядок, у якому всі складні слова потрібно писати разом:

*А терміно/творення, внутрішньо/зумовлений,
функціонально/семантичний;*

*Б багато/шаровий, західно/слов'янський,
п'ятдесяти/семи/річний;*

*В тридцяти/компонентний, інтер/лінгвістика,
ідейно/композиційний;*

Г пів/аркуша, ідейно/насичений, гіпер/зв'язок.

3. Позначте рядок, у якому є сполучення слів, що потребують редагування:

А ставити запитання, належати до групи;

Б висока ступінь, зустрічаються в тексті;

В мотивувальна основа, навколишнє середовище;

Г вирізняються з-поміж інших, трапляються помилки.

4. Позначте рядок, у якому допущено помилки в написанні прислівників:

А закордоном, у горі, на ходу, нажаль;

Б уві сні, навиворіт, без сліду, вголос;

В навік, надворі, безперестанку, віч-на-віч;

Г раз у раз, впереміж, на виплат, улітку.

5. Позначте рядок, у якому не всі іменники у формі родового відмінка записано правильно:

А об'єкта, неологізму, прикметника, ескізу;

Б мільйона, лейтмотиву, суфікса, ефекту;

В збірника, іміджу, психологізму, простору;

Г памфлету, підручника, класицизма, процеса.

6. Неправильно вжито розділові знаки у реченні з однорідними присудками в рядку:

А Звувився горизонт, важко звис над ланами (За О. Десняком);



Б Море пустотливо котить на прибережні скелі свої білогриві хвилі, б'ється ними об гострі гранітні ребра, і вже спіненими бризками злітає догори (За В. Логвиненком);

В Густе гілля позвишувалось з тинів на вулиці й зовсім позакривало хати (І. Нечуй-Левицький).

Г Вода летиться на колеса зверху, обливає їх білою піною і падає довгими пасмами в глибоку долину (І. Нечуй-Левицький);

7. Визначте, яким способом утворено слова заспів, перехід, розбір:

А суфіксальним;

Б префіксальним;

В безсуфіксальним;

Г суфіксально-префіксальним.

8. Позначте рядок, у якому всі слова пишуться з м'яким знаком:

А ц... огорічний, генерал... ський, сяд... те;

Б сім... сот, вісімдесят..., п'ят... надцять;

В ін... ший, шість... сот, мен... ший;

Г у таріл... ці, у скрин... ці, на вишен... ці.

II рівень

1. До кожної групи слів сформулюйте правило, за яким вони пишуться, і допишіть ще кілька прикладів:

– *причепити, приклеїти, прибити, прив'язати...*

– *роз'яснювати, об'їхати, під'їзд, пів'яблука...*

– *нетто, бруто, ванна, манна...*

– *схопити, сфотографувати, спитати, стиснути...*

– *шифр, синтагма, дискурс, синтез...*

– *оббити, віддати, наддніпрянський, беззвучний...*

2. У поданих реченнях підкресліть означення, визначте їх тип і спосіб вираження.



*Гори підходять до самого моря, гострі, скелясті, мертві,
за ними — безмежний сніговий хребет, холодний, як безнадія...
(П. Загребельний).*

*Осяяний сонцем, перед нами розкрився зовсім новий світ
(О. Довженко).*

*Старі дерев'яні дома, оздоблені густою різьбою, криво на-
хилені один до одного, ось-ось попадають (П. Загребельний).*

*Наче зачарований велетень, стояв ліс, опушений весь іне-
єм білим, прикритий і пронизаний наскрізь сонячним сяйвом.
В ньому було тихо; холодне повітря від лютого морозу, зда-
ється, загуло, ані ворухнеться — чисте, прозоре, спокійне
(Панас Мирний).*

*Розгойдане море, вже брудне і темне, наскакувало на бе-
рег і покривало скелі, по яких по тому стікали патьоки бруд-
ної спіненої води (Михайло Коцюбинський).*

3. Розкрийте образ Максима Гримача в однойменному оповіданні Марка Вовчка.

III рівень

1. Зробіть повний синтаксичний розбір речення (назвіть тип, підкресліть члени речення, подайте схему). Визначте тип і спосіб вираження головних членів речення. Поясніть орфограми та вживання розділових знаків.

*Коли весна рожева прилетить І землю всю вбере, і заквітчає,
Коли зелений гай ласкаво зашумить І стоголосо за-
співає, Коли весні зрадіє увесь світ І заблищить в щасливій
долі, І ти одна, в квітках і травах, в полі десь, Серед весни,
краси і волі Не зможеш більше серця зупинить, Що в грудях
буде битись, мов шалене, І скрикнеш, — знай, не долетить
Уже твій крик тоді до мене (О. Олесь).*

2. У чому актуальність поеми І. Котляревського «Енеїда» сьогодні? Свої міркування запишіть у формі невеликого твору.



10 клас

I рівень

1. Позначте речення, в якому допущено стилістичну помилку:
 - А У перспективі дослідження – подальше вивчення словотвірних процесів;
 - Б При аналізі лексем другої групи відмічено таку особливість;
 - В Словотвірний тип із суфіксом *-як* належить до непродуктивних;
 - Г Слово стало терміном і поширилося в економічній галузі.

2. Позначте рядок, у якому в усіх словах при зміні форм відбувається чергування голосних або приголосних:
 - А *перемогти, вісімсот, ступінь, носити*;
 - Б *співати, носити, легкий, сосна*;
 - В *бігти, ліс, твір, чітко*;
 - Г *гордий, сидіти, сонце, край*.

3. Однаковий тип відмінювання мають числівники:
 - А *сто, триста, вісімсот, чотири*;
 - Б *тисяча, п'ять, мільйон, тридцять*;
 - В *дев'ятнадцять, шість, дев'яносто, одинадцять*;
 - Г *п'ятдесят, дев'ять, вісімдесят, дванадцять*.

4. Позначте рядок, у якому всі складні слова потрібно писати разом:
 - А *терміно/сполука, інтонаційно/виділений, інтер/суб'єктний*;
 - Б *багато/складовий, супер/стійкий, східно/слов'янський*;
 - В *індивідуально/авторський, мікро/контекст, супер/синтаксичний*;
 - Г *легко/доступний, контекстуально/залежний, взаємо/перетворення*.



5. Позначте рядок, у якому сполучення слів потребують редагування:

А наведені аргументи, призначений для учнів, уточнювальний член речення;

Б думки збігаються, білети з літератури, дійти висновку;

В приналежність до групи, виділятися з-поміж інших, оточуючий світ;

Г відзначити особливість, розв'язати проблему, навести приклад.

6. Позначте рядок, у якому записано речення зі складеним іменним присудком:

А Кожна лексико-семантична група виявляє спільні для всіх її одиниць семантичні ознаки;

Б Результати дослідження можуть бути корисними для лексикографів;

В Категорія модальності – це багатовекторна мовна величина;

Г Знати мову – це вміти її застосовувати.

7. Позначте рядок, у якому неправильно поставлено розділові знаки у реченні з відокремленим означенням:

А Ось недавно ж, либонь, починався струмок твого дитинства, спокійний, сонцем освітлений, починався радісно й безжурно, а вже далі струмок той обернувся на річку
(Є. Гуцало);

Б Горіхові води Дунаю, глибокі й загадкові, пливли спокійно й потужно
(П. Загребельний);

В Наче зачарований велетень, стояв ліс, опушений весь інеєм білим, прикритий і пронизаний наскрізь сонячним сяйвом
(Панас Мирний);

Г Трохи подалік від берега згойдані хвилями дрімують табунцем чайки (За В. Логвиненком).

8. Вставними у реченні можуть бути такі слова:

А по-перше, передусім, буцімто, навіть;



*Б либонь, напевно, мабуть, на жаль;
В по-українськи, здебільшого, звичайно, однак;
Г начебто, насамперед, можливо, нехай.*

II рівень

1. Допишіть визначення мовознавчих понять та наведіть приклади:

Омонімами називають слова...

Дієприкметник — це...

Складносурядним називають таке складне речення...

Закінчення — це...

Фразеологізмом називають...

Частка — це службова частина мови, яка...

Числівник — це...

Неозначено-особовим називають таке односкладне речення...

Речення — це...

Префіксальний спосіб словотворення полягає...

2. Поясніть, що таке пароніми. З'ясуйте значення поданих паронімів. Складіть і запишіть речення з тими із них, які можуть уживатися як лінгвістичні терміни:

Відносини — відношення, покажчик — показник, суб'єктний — суб'єктивний, об'єктний — об'єктивний, займенник — знаменник, числівник — чисельник, предикат — предикатив, ознака — відзнака.

3. Виконайте художній аналіз поезії Лесі Українки «*Contra spem spero!*»

III рівень

1. Дайте визначення простого ускладненого речення. Поясніть, чим може ускладнюватися просте речення. Знайдіть у тексті однорідні члени речення, відокремлені члени речення та вставні слова. Підкресліть їх та поясніть розділові знаки.



Сонце, схилившись на захід, упало в сині хмари, і на землі враз наступила темнота. Небо прорізали вогняні стріли, ударив грім, на курних дорогах знявся вітер і помчав у жита. Підхопив сніп, підняв до хмар і розтрусив над полем. Жовта солома, освітлена блискавицею, довго носилась у повітрі. Житами побігли, покрутились коловороти, зашуміло стигле колосся, обважніле, ще більше пригнулось до землі.

Пролетів перший порив вітру, і на полі знову стало тихо. З півночі потягло прохолодою. Знову налетів вітер і понісся через поля, лісок...

Зовсім стемніло. Небо безперервно мережали блискавиці, освітлюючи дорогу, старезні верби і телефонні стовпи. Вітер хльостав хлопцям в обличчя буйними, холодними краплями...

Дощ застугонів по висохлій землі. Василь і Прокіп сховались під товсту, дуплувату вербу над шляхом. Притулившись один до одного, вирішили перечекати: може, вітер швидко пронесе грозу. Дощ полив струмками. Вони ще тісніше тулились до верби: так було затишиніше...

Вітер набивав дощ з усіх боків, і як не шулились хлопці — це їм не допомагало. Посиділи ще хвилин з двадцять — навкруги шуміла злива, скрипіла верба, блискавиця прорізала горизонт, вимальовуючи на одну мить безконечну стіну жовтавого колосся. Безперервно гуркотів грім, здавалося, стріляли сотні гармат (За О. Десняком).

2. Розкрийте творче кредо митця у поезії І. Франка «Декадент».

11 клас

I рівень

1. Позначте рядок, у якому всі власні назви у родовому відмінку однини мають закінчення **-а**:

А Львів, Єгипет, Лондон, Сибір;

Б Чернігів, Крим, Луганськ, Донецьк;



*В Париж, Мілан, Ізраїль, Берлін;
Г Відень, Амстердам, Брюссель, Бангкок.*

2. Позначте речення, в якому допущено стилістичну помилку:
А Семантичні відношення аналізуються перш за все на основі взаємодії відповідників;

Б Категорія часу характеризує подію щодо моменту мовлення;

В Статус дієприслівника в українському мовознавстві змінювався.

Г Художній текст — явище багатовимірне.

3. Форму орудного відмінка кількісного числівника записано неправильно у рядку:

А шістдесяти п'ятьма, п'ятистами тридцятьма;

Б сорока шістьма, ста п'ятдесятьма;

В вісімнадцятьма, сьомастами чотирма;

Г десятьма, двадцятьма шістьма.

4. Позначте рядок, у якому є помилкове вживання прийменників:

А при певних обставинах, згідно теорії;

Б у разі необхідності, відповідно до вимог;

В за участі артистів, стосовно вашого запитання;

Г за необхідності, називати на ім'я.

5. Позначте рядок, у якому всі складні слова потрібно писати разом:

А внутрішньо/системний, історично/зумовлений, напів/афікс;

*Б дво/валентний, іменниково/прикметниковий,
напів/зрощений;*

В корене/подібний, супер/ознака, високо/інформативний;

Г напів/калькування, п'яти/складовий, логіко/філософський.

6. Позначте рядок, у якому допущено помилки в написанні прислівників:

А на мить, раз-по-раз, назло;

Б спідлоба, сам на сам, на щастя;



*В день у день, спочатку, увечері;
Г униз, коли-не-коли, з давніх-давен.*

7. Позначте рядок, у якому є речення з відокремленою прикладкою:

- А Усе це — назви предметів і явищ;*
- Б Вигук у мові наділений особливою функцією — передавати емоційну реакцію мовця.*
- В З другорядних духів української міфології найбільше опое-тизовані русалки — водяні красуні;*
- Г Із первинних, або етимологічних, коренів та суфіксів утворюються вторинні.*

8. Позначте рядок, у якому записано речення з відокремленим означенням:

- А Од самого берега Росі, на південь, починається такий рай, якого важко знайти на Україні (За І. Нечуєм-Левицьким);*
- Б Дві велетенські слов'янські ріки текли в нього під ногами, стелилися йому до ніг і не стелилися — норовисті, непокорені, могутні (П. Загребельний);*
- В Хороше стежити за морем з високих, стрімких кримських скель (За В. Логвиненком);*
- Г Серед того зеленого моря на горбі неначе пливе в зелених хвилях нова невеличка біла церква з однією широкою банею та тонкою дзвіницею (За І. Нечуєм-Левицьким).*

II рівень

1. Поясніть особливості творення та вживання дієприкметників у сучасній українській літературній мові.

2. Виконайте словотвірний аналіз поданих слів: визначте і запишіть твірну основу (слово) до кожного з них, позначте словотворчі засоби, назвіть способи словотворення.

Позначка, розчин, малесенький, відпрацювати, НПУ (Національний педагогічний університет), білити, мужність, зеленіти, темно, безробітний, тривалий, позаплановий, хвилястий, по-новому, краплинка, журба, школяр, підсвічник, грайливий, кам'яніти, народознавство.



3. Виконайте художній аналіз поезії М. Вінграновського «Сеньйорито акаціє, добрий вечір...»

III рівень

1. Зробіть повний синтаксичний розбір речення (визначте тип, підкресліть члени речення, подайте схему). Визначте тип і спосіб вираження головних членів речення. Поясніть орфограми та вживання розділових знаків.

2. Розкрийте проблематику новели О. Гончара «Залізний острів».

СЕКЦІЯ «ЛІТЕРАТУРНА ТВОРЧІСТЬ»

КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ

9 клас

I рівень

1. Позначте рядок, у якому допущено помилку:

А паризький, студентський, лейпцизький;

Б калузький, кременчуцький, кістлявий;

В бузький, сивашський, контрастний;

Г балхаський, ризький, ашхабадський.

2. Позначте рядок, у якому всі складні слова потрібно писати разом:

А терміно/творення, внутрішньо/зумовлений,

функціонально/семантичний;



- Б багато/шаровий, західно/слов'янський,
п'ятдесяти/семи/річний;
В тридцяти/компонентний, інтер/лінгвістика,
ідейно/композиційний;
Г пів/аркуша, ідейно/насичений, гіпер/зв'язок.*

3. Позначте рядок, у якому є сполучення слів, що потребують редагування:

- А ставити запитання, належати до групи;
Б висока ступінь, зустрічаються в тексті;
В мотивувальна основа, навколишнє середовище;
Г вирізняються з-поміж інших, трапляються помилки.*

4. Позначте рядок, у якому допущено помилки в написанні при-
слівників:

- А закордоном, у горі, на ходу, нажаль;
Б уві сні, навиворіт, без сліду, вголос;
В навік, надворі, безперестанку, віч-на-віч;
Г раз у раз, впереміж, на виплат, улітку.*

5. Позначте рядок, у якому не всі іменники у формі родового
відмінка записано правильно:

- А об'єкта, неологізму, прикметника, ескізу;
Б мільйона, лейтмотиву, суфікса, ефекту;
В збірника, іміджу, психологізму, простору;
Г памфлету, підручника, класицизма, процеса.*

6. Неправильно вжито розділові знаки у реченні з однорідни-
ми присудками в рядку:

- А Зузиввся горизонт, важко звис над ланами (За О. Десняком);
Б Море пустотливо котить на прибережні скелі свої біло-
гриві хвилі, б'ється ними об гострі гранітні ребра, і вже
спіненими бризками злітає догори (За В. Логвиненком);
В Густе гілля позвішувалось з тинів на вулиці й зовсім по-
закривало хати (І. Нечуй-Левицький).
Г Вода ллється на колеса зверху, обливає їх білою піною і падає
довгими пасмами в глибоку долину (І. Нечуй-Левицький);*



7. Визначте, яким способом утворено слова *заспів*, *перехід*, *розбір*:

- А суфіксальним;
- Б префіксальним;
- В безсуфіксальним;
- Г суфіксально-префіксальним.

8. Позначте рядок, у якому всі слова пишуться з м'яким знаком:

- А *ц... огорічний, генерал... ський, сяд... те*;
- Б *сім... сот, вісімдесят..., п'ят... надцять*;
- В *ін... ший, шіст... сот, мен... ший*;
- Г у *таріл... ці, у скрин... ці, на вишен... ці*.

II рівень

1. До кожної групи слів сформулюйте правило, за яким вони пишуться, і допишіть ще кілька прикладів:

- *причепити, приклеїти, прибити, прив'язати...*
- *роз'яснювати, об'їхати, під'їзд, пів'яблука...*
- *нетто, брутто, ванна, манна...*
- *схопити, сфотографувати, спитати, стиснути...*
- *шифр, синтагма, дискурс, синтез...*
- *оббити, віддати, наддніпрянський, беззвучний...*

2. У поданих реченнях підкресліть означення, визначте їх тип і спосіб вираження.

Гори підходять до самого моря, гострі, скелясті, мертві, за ними — безмежний сніговий хребет, холодний, як безнадія...

(П. Загребельний).

Осяяний сонцем, перед нами розкрився зовсім новий світ

(О. Довженко).

Старі дерев'яні дома, оздоблені густою різьбою, криво нахилені один до одного, ось-ось попадають (П. Загребельний).

Наче зачарований велетень, стояв ліс, опушений весь інеєм білим, прикритий і пронизаний наскрізь сонячним сяйвом.



В ньому було тихо; холодне повітря від лютого морозу, здається, загуло, ані ворухнеться – чисте, прозоре, спокійне
(Панас Мирний).

Розгойдане море, вже брудне і темне, наскакувало на берег і покривало скелі, по яких по тому стікали патьюки брудної спіненої води (Михайло Коцюбинський).

3. Розкрийте образ Максима Гримача в однойменному оповіданні Марка Вовчка.

III рівень

1. Зробіть повний синтаксичний розбір речення (назвіть тип, підкресліть члени речення, подайте схему). Визначте тип і спосіб вираження головних членів речення. Поясніть орфограми та вживання розділових знаків.

*Коли весна рожева прилетить І землю всю вбере, і завітчає,
Коли зелений гай ласкаво зашумить І стоголосо заспіває,
Коли весні зрадіє увесь світ І заблищить в щасливій долі, І ти
одна, в квітках і травах, в полі десь, Серед весни, краси і волі
Не зможеш більше серця зупинить, Що в грудях буде битись,
мов шалене, І скрикнеш, – знай, не долетить Уже твій крик
тоді до мене* (О. Олесь).

2. У чому актуальність поеми І. Котляревського «Енеїда» сьогодні? Свої міркування запишіть у формі невеликого твору.

10 клас

I рівень

1. Позначте речення, в якому допущено стилістичну помилку:
А У перспективі дослідження – подальше вивчення словотвірних процесів;
Б При аналізі лексем другої групи відмічено таку особливість;



*В штвірний тип із суфіксом -як належить до непродуктивних;
Г Слово стало терміном і поширилося в економічній галузі.*

2. Позначте рядок, у якому в усіх словах при зміні форм відбувається чергування голосних або приголосних:

А перемогти, вісімсот, ступінь, носити;

Б співати, носити, легкий, сосна;

В бігти, ліс, твір, чітко;

Г гордий, сидіти, сонце, край.

3. Однаковий тип відмінювання мають числівники:

А сто, триста, вісімсот, чотири;

Б тисяча, п'ять, мільйон, тридцять;

В дев'ятнадцять, шість, дев'яносто, одинадцять;

Г п'ятдесят, дев'ять, вісімдесят, дванадцять.

4. Позначте рядок, у якому всі складні слова потрібно писати разом:

*А терміно/сполука, інтонаційно/виділений,
інтер/суб'єктний;*

Б багато/складовий, супер/стійкий, східно/слов'янський;

*В індивідуально/авторський, мікро/контекст,
супер/синтаксичний;*

*Г легко/доступний, контекстуально/залежний,
взаємо/перетворення.*

5. Позначте рядок, у якому сполучення слів потребують редагування:

А наведені аргументи, призначений для учнів, уточнювальний член речення;

Б думки збігаються, білети з літератури, дійти висновку;

В приналежність до групи, виділятися з-поміж інших, оточуючий світ;

Г відзначити особливість, розв'язати проблему, навести приклад.

6. Позначте рядок, у якому записано речення зі складеним іменним присудком:



- А Кожна лексико-семантична група виявляє спільні для всіх її одиниць семантичні ознаки;*
- Б Результати дослідження можуть бути корисними для лексикографів;*
- В Категорія модальності — це багатовекторна мовна величина;*
- Г Знати мову — це вміти її застосовувати.*

7. Позначте рядок, у якому неправильно поставлено розділові знаки у реченні з відокремленим означенням:

А Ось недавно ж, либонь, починався струмок твого дитинства, спокійний, сонцем освітлений, починався радісно й безжурно, а вже далі струмок той обернувся на річку
(Є. Гуцало);

Б Горіхові води Дунаю, глибокі й загадкові, пливли спокійно й потужно (П. Загребельний);

В Наче зачарований велетень, стояв ліс, опушений весь інешм білим, прикритий і пронизаний наскрізь сонячним сяйвом (Панас Мирний);

Г Трохи подалік від берега згойдані хвилями дримають табунцем чайки (За В. Логвиненком).

8. Вставними у реченні можуть бути такі слова:

А по-перше, передусім, буцімто, навіть;

Б либонь, напевно, мабуть, на жаль;

В по-українськи, здебільшого, звичайно, однак;

Г начебто, насамперед, можливо, нехай.

II рівень

1. Допишіть визначення мовознавчих понять та наведіть приклади:

Омонімами називають слова...

Дієприкметник — це...

Складносурядним називають таке складне речення...

Закінчення — це...



Фразеологізмом називають...

Частка — це службова частина мови, яка...

Числівник — це...

Неозначено-особовим називають таке односкладне речення...

Речення — це...

Префіксальний спосіб словотворення полягає...

2. Поясніть, що таке пароніми. З'ясуйте значення поданих паронімів. Складіть і запишіть речення з тими із них, які можуть уживатися як лінгвістичні терміни:

Відносини — відношення, показчик — показник, суб'єктний — суб'єктивний, об'єктний — об'єктивний, займенник — знаменник, числівник — чисельник, предикат — предикатив, ознака — відзнака.

3. Виконайте художній аналіз поезії Лесі Українки «Contra spem spero!»

III рівень

1. Дайте визначення простого ускладненого речення. Поясніть, чим може ускладнюватися просте речення. Знайдіть у тексті однорідні члени речення, відокремлені члени речення та вставні слова. Підкресліть їх та поясніть розділові знаки.

Сонце, схилившись на захід, упало в сині хмари, і на землі враз наступила темнота. Небо прорізали вогняні стріли, ударив грім, на курних дорогах знявся вітер і помчав у жита. Підхопив сніг, підняв до хмар і розтрусив над полем. Жовта солома, освітлена блискавицею, довго носилась у повітрі. Житами побігли, покрутились коловороти, зашуміло стигле колосся, обважніле, ще більше пригнулось до землі.

Пролетів перший порив вітру, і на полі знову стало тихо. З півночі потягло прохолодою. Знову налетів вітер і понісся через поля, лісок...



Зовсім стемніло. Небо безперервно мерезжали блискавиці, освітлюючи дорогу, старезні верби і телефонні стовпи. Вітер хльостав хлопцям в обличчя буйними, холодними краплями...

Доц застугонів по висохлій землі. Василь і Прокіп сховались під товсту, дуплувату вербу над шляхом. Притулившись один до одного, вирішили перечекати: може, вітер швидко пронесе грозу. Доц полив струмками. Вони ще тісніше тулились до верби: так було затишніше...

Вітер набивав доц з усіх боків, і як не шулились хлопці — це їм не допомагало. Посиділи ще хвилин з двадцять — навкруги шуміла злива, скрипіла верба, блискавиця прорізала горизонт, вимальовуючи на одну мить безконечну стіну жовтавого колосся. Безперервно гуркотів грім, здавалося, стріляли сотні гармат (За О. Десняком).

2. Розкрийте творче кредо митця у поезії І. Франка «Декадент».

11 клас

I рівень

1. Позначте рядок, у якому є сполучення слів, що потребують редагування:

- А виключення з правила, висунув обвинувачення;
- Б покликатися на статтю, класифікація за ознакою;
- В зіставити явища, поставити підпис;
- Г узагальнювальне слово, слугувати доказом.

2. Позначте рядок, у якому не всі іменники у формі родового відмінка записано правильно:

- А романа, відсотка, монолога, полонізму;
- Б етносу, колориту, мільярда, погляду;
- В жаргонізму, жанру, примірника, омоніма;
- Г колективу, обсягу, префікса, принципу.

3. Позначте рядок, у якому в усіх словах при зміні форм відбувається чергування голосних або приголосних:



А вітер, шість, терти, косити;
Б співати, допомогти, картина, сім;
В ходити, міст, сірий, політ;
Г лежати, женити, сорок, п'ять.

4. Неправильне наголошування слів подано в рядку:

А веземó, новійї, віпадок, книжкі;
Б донька́, ліпкий, а́дже, катáлог;
В несті́, дочка́, олень, предме́т;
Г легкій, кропива́, до́шка, перéкис.

5. Позначте рядок, у якому всі прикметники можуть утворювати форми ступенів порівняння:

А гарний, живий, кам'яний, учнівський;
Б веселий, ясний, легесенький, розумний;
В добрий, великий, яскравий, старий.
Г сірий, худий, сліпий, сухий.

6. Позначте рядок, у якому є помилкове вживання прийменників:

А за всіма правилами, писати за планом;
Б у разі несплати, згідно з теорією;
В п'ятий по списку, не дивлячись на застереження;
Г за умови, за потреби.

7. Позначте рядок, у якому в усіх словосполученнях є слова, вжиті в переносному значенні:

А світла голова, ніжка стола, високий паркан;
Б дерев'яний будинок, кам'яне серце, золоті слова;
В м'який характер, краяти душу, тверде рішення;
Г гостре питання, зелене листя, впливова рука.

8. Позначте рядок, у якому не всі власні назви іншомовного походження записано правильно:

А Скандинавія, Брюссель, Лейпциг, Гаїті;
Б Вірджинія, Крит, Сан-Марино, Огайо;
В Пуерто-Ріко, Міссісіпі, Единбург, Флорида;
Г Корсіка, Мексика, Цюрих, Сан-Франціско.



II рівень

1. Сформулюйте правила вживання апострофа в українській мові. Наведіть приклади.
2. За поданою схемою утворіть та запишіть речення. Підкресліть усі члени речення, визначте його тип.
(Коли), [] і [], (де), (де), (де).
3. Визначте риси новели у творі О. Гончара «За мить щастя».

III рівень

1. Випишіть із тексту всі займенники в початковій формі, поділивши їх: 1) на розряди за значенням; 2) на групи за співвіднесенням з іншими частинами мови. Провідмініяйте займенник *цей*.

Нерідко ми любимо повторювати, що наше сьогодення надто бурхливе, що живемо ми поспіхом, стрімко, навіть навальню, і нічого не вдієш — така вже епоха, такий час. І вже помічено всіма: чим навальніше прискорення, біг, тим відчутніше наше бажання заглянути у майбуття, побачити там, за його обрідями, передусім себе — своє продовження. Якими будуть наші нащадки, їхній духовний світ, їхні ідеали. Щоразу ми закликаємо собі в помічники для цього свою уяву, якій легко подолати час і простір, але оскільки в кожного із нас вона неоднакова, відповідно до рівня мислення, рівня особистої вихованості і, врешті-решт, знань, то й уява буває схожа то на прекрасні сновидіння, гідні едему, в якому розкошували Адам і Єва, то на пекло, в якому візьмуть верх над людьми незвідані чорні сили природних видозмін... Та все ж таки більшість людей, сподіваючись на едем, уже тепер, для себе і своїх дітей, докладає чимало зусиль, щоб усе якось урівноважити, вдосконалити...

Усі цього хочуть, кожна людина... І та, що вміє мріяти й здійснювати свою мрію, і та, що творить, і та, що нічого не тямить, не розуміє і не прагне зрозуміти красу творення... І той, хто звіряється правді, і той, хто обходить її, нехтує нею (За В. Логвиненком).

2. Напишіть невеликий твір на тему: «Художнє осмислення загальнолюдських цінностей у творчості Ліни Костенко».



**СЕКЦІЇ
«РОСІЙСЬКА МОВА»,
«РОСІЙСЬКА ЛІТЕРАТУРА»**

**КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ
З РОСІЙСЬКОЇ МОВИ**

9 клас

I рівень

1. Произнесите звуки, из которых состоят слова, в обратном порядке. Какие слова получились?

Ель, ешь, куль, лоб, лён, тля, яр, код.

2. Расставьте ударение в словах.

Звонишь, диспансер, торты, каталог, жалюзи, столяр, кухонный, брала, красивее, углубить, кладовая, договоренность, танцовщица, добыча, снадобье, несказанно, мастерски, пломбировать, апостроф, солгала, партер, квартал, черпать, туфля, нанял.

3. Вставьте пропущенные буквы.

А Шерстя..ое одеяло, оловя..ый солдатик, полуде..ая жара, волося..ой матрац, змеи..ая кожа, ведомстве..ое издание, сезо..ая работа, ремесле..ое училище, осе..ий лес, оси..ое гнездо, оборо..ая промышленность, орли..ый взгляд, сме..ый объектив, овся..ая мука, пше..ая каша, миллио..ый посетитель, ю..ый натуралист, багря..ый лист, имени..ый пирог, сви..ой жир, суко..ый пиджак.

Б Вдумч..вый, выносл..вый, выхухол..вый, гречн..вый, доверч..вый, заботл..вый, ландыш..вый, марл..вый, неповоротл..вый, вкрадч..вый, плюш..вый, доходч..вый, со..вый, щавел..вый, завистл..вый.



4. В каких предложениях допущены лексические ошибки? Исправьте их.

1. Он объяснял сложные явления просто и понятно, что очень нравилось его многочисленным ученикам.
2. Дом от цоколя до крыши был украшен искусной резьбой.
3. После одного случая моего соседа перестали называть этим обидчивым прозвищем.
4. В парке было устроено несколько искусственных водоемов причудливой формы.
5. Мы кормили наших птиц отборочным зерном.
6. Очередное воинское звание мой дед получил уже на войне.
7. В наступлении солдатам редко достается сытый обед.
8. Мои родители всю жизнь работали в военной промышленности.

II уровень

5. Каким частями речи являются выделенные слова?

1. Нами ты была **любима** и для милого хранима (А. С. Пушкин).
2. Всякий разговор, **даже** о погоде, она непременно сводила на спор (А. Чехов).
3. **Взволнованный** и раздраженный этими мыслями, князь Андрей пошел в свою комнату (Л. Толстой).
4. Чем **ниже** спускаешься к реке, тем **гуще** заросли (М. Пришвин).
5. Для детей каждый **взрослый** кажется существом немного таинственным (К. Паустовский).
6. **Вчетвером** толкаем баркас в сонную воду (В. Песков).
7. На километры тянутся густые заросли ромашки, клевера, гвоздики и **десятков** других цветущих трав (К. Паустовский).

6. В представленных словосочетаниях найдите имена прилагательные, употребленные в значении качественных.

Малиновое платье, медвежья услуга, собачья упряжка, серебряная роса, волчий аппетит, орлиный взгляд, козье молоко, свинцовый лед, скульптурные украшения, лимонный пирог, сентябрьская ночь, собачья пасть, заячья душа, осен-



няя пора, пригородные районы, вороной конь, кривая улица, соловьиное гнездо, карие глаза, золотая осень, свежий ветер, деревянное лицо, гусиное яйцо, лисий воротник.

8. Расставьте знаки препинания в предложениях.

1. *Взошло бы солнце сразу бы потеплело.*
2. *Среди птиц насекомых в сухой траве словом всюду даже в воздухе чувствовалось приближение осени. (В. Арсеньев)*
3. *Зима недаром злится прошла ее пора. (Ф. Тютчев)*
4. *Тополы покрытые росой наполняли воздух нежным ароматом. (А. Чехов)*
5. *Приближался вечер и в воздухе стояла та особенная тяжелая духота которая предвещает грозу. (М. Горький)*
6. *Дуб держится к земле тростиночка припала. (И. Крылов)*
7. *Было как-то по-хорошему грустно в этом маленьком уже тронутом поздней осенью саду. (Б. Горбатов)*
8. *А где мой товарищ промолвил Олег Скажите где конь мой ретивый Здоров ли Всё так же ль легок его бег Всё тот же ль он бурный игривый. (А. Пушкин).*

III уровень

9. Какие из представленных сочетаний слов являются фразеологическими оборотами? Объясните их значение.

Красивые руки, согреть руки, на скорую руку, вымыть руки, с легкой руки, сон в руку, отбиться от рук, схватить рукой, под горячую руку, положить руку на сердце, сломать руку, нечист на руку, дать руку на отсечение, руки не доходят, руки коротки, прикоснуться рукой, надеть на руку, помахать рукой.

10. Найдите сложноподчиненные предложения. Определите тип придаточной части.

1. *Было слышно, как шуришит в кустах дождь. (К. Паустовский)*
2. *Бывают дни, когда жизнь представляется нам особенно ясной и слаженной. (К. Паустовский)*



4. Укажите грамматически правильное продолжение предложения.

1. *Покупая новый телефон,*
 А *понадобилось время, чтобы съездить в магазин.*
 Б *появилась возможность ознакомиться с новинками.*
 В *не забудьте оформить гарантию.*
 Г *это заняло много времени.*
2. *Войдя в историю как автор трилогии о Робинзоне Крузо,*
 А *Даниелем Дефо написано ещё немало романов.*
 Б *Даниель Дефо сменил немало видов деятельности.*
 В *жизнь самого Даниеля Дефо была полна приключений.*
 Г *Даниеля Дефо всегда привлекали путешествия.*
3. *Фотографируя звёздное небо,*
 А *необходим штатив.*
 Б *надо учитывать время восхода Луны.*
 В *объектив должен быть направлен на Полярную звезду.*
 Г *испытывается необыкновенное воодушевление.*
4. *Изучая историю Украины,*
 А *по-другому воспринимаются известные факты общеевропейской истории.*
 Б *начинаешь лучше понимать события современности.*
 В *передо мной стали проступать черты событий полувекковой давности.*
 Г *гукитайских студентов возникали все новые и новые вопросы.*

II уровень

5. Вставьте пропущенные буквы.

Грот..ск, брош..ра, деш..вый, изж..га, щ..лкать, печ..нка, полуш..пот, пощ..чина, расч..ска, отч..тливо, реш..тка, бесш..вный, ж..лудь, ж..нглировать, сгущ..нка, дириж..р, уч..ба, кош..лка; иниц..атива, на щ..почках, классиц..зм, свинц..вый, про..кция, без..дейный, ма..стро, нонс..нс, пред..нфарктный, об..ектив, мыш..як, пост..мпрессионизм, необ..яснимый, под..скать, ст..нд, и..роглиф, мену..т, п..едестал, скач..щий, кол..щий, усво..вший, меч..щийся.



6. Найдите односоставные предложения. Определите их тип.
1. Сыро и холодно кругом.
 2. Кругом гремел горячий бой. (К. Симонов).
 3. Вет утро прохладой степною... (И. Бунин).
 4. Не пылит дорога, не дрожат листья. (М. Лермонтов)
 5. Люблю тебя, Петра творенье! (А. Пушкин).
 6. Семь раз отмерь — один раз отрежь.
 7. Изучать краски и свет, милый вы мой, — наслажденье.
(К. Паустовский).
 8. Не пой, красавица, при мне ты песен Грузии печальной.
(А. Пушкин)
 9. Завтра обещают хороший, крепкий денек без осадков
(М. Пришвин).
 10. Морозная тишина. Звонкое, радостное утро. (М. Пришвин).
 11. Была та ночь парижская пустынна (Е. Евтушенко).
 12. В леса, в пустыни молчаливы Перенесу, тобою полн,
Твои скалы, Твои заливы, И блеск, и тень, и говор волн.
(А. Пушкин)
7. Определите, каким членом предложения выступает инфинитив.
1. И пошел на край долины У моря искать дичины. (А. Пушкин)
 2. Жить, сострадая и сочувствуя людям, — вот цель...
 3. Я теперь знаю, понимаю, Костя, что в нашем деле главное — умение терпеть. (А. Чехов)
 4. Оставайтесь, я дам вам поужинать. (А. Чехов)
 5. Не хочется уезжать отсюда. (А. Чехов)
 6. Он перестал охотиться и удить рыбу.
 7. Пригрезившаяся мельница навела Гуськова на мысль сходить к ней. (В. Распутин)
 8. Оставайтесь здесь, Нина, умоляю вас, или позвольте мне уехать с вами! (А. Чехов)
 9. Евгении дома уже не было — она ушла на поле помогать бабам убирать горох. (Ф. Абрамов)
 10. Мы присели отдохнуть на скамейку.



III рівень

8. Найдите многозначные слова. Составьте словосочетания с разными значениями этих слов.

Голова, конфета, стол, дом, воробей, конфуз, лететь, ноктюрн, цезий, номер.

9. Просклоняйте числительное 2593

11 клас

I рівень

1. В каких словах все согласные звуки являются глухими?

Звуки, стог, качество, сок, ошибка, карандаш, улитка, дом, сказка, утка, луг, поезд, месть, кадка, том.

2. Какие из представленных слов не имеют окончания? Какими частями речи являются эти слова?

Подол, конь, весен, Черкассы, Сочи, бордо, туч, хинди, ура, свой, читая, случай, голов, невзначай, деревень, кашне, максис, Капри, говорил, еще, хаки, настезь, отъезд.

3. Укажите источники приведенных фразеологизмов. Объясните их значение.

- 1) *кануть в Лету;*
- 2) *попасть впросак;*
- 3) *рыцарь печального образа;*
- 4) *манна небесная.*

4. Определите, к каким частям речи относятся выделенные слова.

1. *Дышалось легко, глубоко, я не слышал своего сердца.*

(В. Белов)

2. *Его заявление вполне ответственно.*

3. *Мы ехали молча.*



4. Гул усиливался, сырая трава становилась гуще и выше, кусты попадались чаще, и горизонт постепенно суживался.
(Л. Толстой).
5. Десять единиц первого разряда образуют одну единицу второго разряда.
6. Вокруг стояла тишина.
7. Вследствие больших потерь отряд отступил.
8. И вместе трое все в него впряглись.
9. Пестрым кругом вертелся хоровод.
10. Костя уже знал, что ему нужно.

II уровень

5. Вставьте, где нужно, пропущенные буквы.

А Резво скач..ций конь, дыш..щие силой мысли, кол..щая боль в боку, стел..щийся по земле туман, слыш..щееся за стеной покашливание, меч..щийся в бреду больной, спе..щая в лесу малина, дремл..щий в коляске ребенок, трепещ..щий от страха враг, хлопоч..щая по дому хозяйка, мол..щий о пощаде предатель, шепч..щиеся подружки, обнаруж..вший врага отряд, наде..вшийся на чудо больной, стро..щаяся станция, та..щий весной снег;

Б ране..ый в бою командир, тепле..ое молоко, нетопле..ая изба, давно не чище..ая обувь, кваше..ая капуста, гофрирова..ая бумага, мебелирова..ые комнаты, централизова..ые поставки, игра..ая карта;

В мес..ность, опас..ный, захолус..ный, блес... нуть, лес..ница, безмол..ствовать, сладос..ный, поверхнос..ный, наез..ник, ярос..ный, ровес..ник, преце..дент, совес..ливый, грус..ный, облас..ной, аген..ство, интерес..ный, бессловес..ный, бесчес..ный, праз..ник, корыс..ный, плес..нуть, конста..тировать, независ..ный, гнус..ный.

6. Среди предложенных словосочетаний найдите те, в которых употреблены относительные имена прилагательные. Употребите эти имена прилагательные в значении качественных.



Крутая гора, высокий голос, модное платье, малиновое варенье, золотой перстень, быстрая река, верный товарищ, железный гвоздь, серебряная медаль, волчий хвост, бронзовая скульптура, туманный день, хрустальный бокал, музыкальная школа.

8. Просклоняйте числительное 5 842 361.

III уровень

9. С приведенными ниже словами составьте словосочетания. Объясните, что есть общего в значениях каждой группы слов и чем они отличаются? Чем обусловлены сходство и отличия? Как называются такие слова?

Эффективный – эффектный; дельный – деловой; цветочный – цветистый; водный – водянистый – водяной; земной – земляной – землистый; искусственный – искусный; кожный – кожаный; производительный – производственный.

10. Укажите, с помощью каких языковых средств (лексических, грамматических и др.) в приведенном ниже тексте представлена категория времени; назовите форму глагола, использованную в тексте, которая не выражает значение времени.

Летний вечер. Утомлённые зноем цветы источают нежный аромат. Скоро наступит время полива, которого они так долго ждут. Когда к ним подходит садовник, они будто узнают его и тычутся ему в ладони, как ласковые щенки. Но надо ещё подождать, чтобы солнце село. Уже спрятавшись за деревьями, оно улыбается им на прощание.



**СЕКЦІЯ
«ЖУРНАЛІСТИКА»**

**КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ
З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
ТА ЛІТЕРАТУРИ**

9 клас

I рівень

1. Позначте рядок, у якому допущено помилку:
А паризький, студентський, лейпцизький;
Б калузький, кременчуцький, кістлявий;
В бузький, сивашський, контрастний;
Г балхаський, ризький, ашхабадський.
2. Позначте рядок, у якому всі складні слова потрібно писати разом:
А терміно/творення, внутрішньо/зумовлений,
функціонально/семантичний;
Б багато/шаровий, західно/слов'янський,
п'ятдесяти/семи/річний;
В тридцяти/компонентний, інтер/лінгвістика,
ідейно/композиційний;
Г пів/аркуша, ідейно/насичений, гіпер/зв'язок.
3. Позначте рядок, у якому є сполучення слів, що потребують редагування:
А ставити запитання, належати до групи;
Б висока ступінь, зустрічаються в тексті;
В мотивувальна основа, навколишнє середовище;
Г вирізняються з-поміж інших, трапляються помилки.



4. Позначте рядок, у якому допущено помилки в написанні прислівників:

- А закордоном, у горі, на ходу, нажаль;*
- Б уві сні, навиворіт, без сліду, вголос;*
- В навік, надворі, безперестанку, віч-на-віч;*
- Г раз у раз, впереміж, на виплат, улітку.*

5. Позначте рядок, у якому не всі іменники у формі родового відмінка записано правильно:

- А об'єкта, неологізму, прикметника, ескізу;*
- Б мільйона, лейтмотиву, суфікса, ефекту;*
- В збірника, іміджу, психологізму, простору;*
- Г памфлету, підручника, класицизму, процесу.*

6. Неправильно вжито розділові знаки у реченні з однорідними присудками в рядку:

- А Звузився горизонт, важко звис над ланами (За О. Десняком).*
- Б Море пустотливо котить на прибережні скелі свої білогриві хвилі, б'ється ними об гострі гранітні ребра, і вже спіненими бризками злітає догори (За В. Логвиненком).*
- В Густе гілля позвішувалось з тинів на вулиці й зовсім позакривало хати (І. Нечуй-Левицький).*
- Г Вода ллється на колеса зверху, обливає їх білою піною і падає довгими пасмами в глибоку долину (І. Нечуй-Левицький).*

7. Визначте, яким способом утворено слова заспів, перехід, розбір:

- А суфіксальним;*
- Б префіксальним;*
- В безсуфіксальним;*
- Г суфіксально-префіксальним.*

8. Позначте рядок, у якому всі слова пишуться з м'яким знаком:

- А ц... огорічний, генерал... ський, сяд... те;*
- Б сім... сот, вісімдесят..., п'ят... надцять;*
- В ін... ший, шіст... сот, мен... ший;*
- Г у таріл... ці, у скрин... ці, на вишен... ці.*



II рівень

1. До кожної групи слів сформулюйте правило, за яким вони пишуться, і допишіть ще кілька прикладів:

- причепити, приклеїти, прибити, прив'язати...
- роз'яснювати, об'їхати, під'їзд, пів'яблука...
- нетто, брутто, ванна, манна...
- схопити, сфотографувати, спитати, стиснути...
- шифр, синтагма, дискурс, синтез...
- оббити, віддати, наддніпрянський, беззвучний...

2. У поданих реченнях підкресліть означення, визначте їх тип і спосіб вираження.

Гори підходять до самого моря, гострі, скелясті, мертві, за ними — безмежний сніговий хребет, холодний, як безнадія...

(П. Загребельний)

Осяяний сонцем, перед нами розкрився зовсім новий світ

(О. Довженко)

Старі дерев'яні дома, оздоблені густою різьбою, криво нахилені один до одного, ось-ось попадають (П. Загребельний)

Наче зачарований велетень, стояв ліс, опушений весь інеєм білим, прикритий і пронизаний наскрізь сонячним сяйвом. В ньому було тихо; холодне повітря від лютого морозу, здається, загуло, ані ворухнеться — чисте, прозоре, спокійне

(Панас Мирний)

Розгойдане море, вже брудне і темне, наскакувало на берег і покривало скелі, по яких по тому стікали патьоки брудної спіненої води (Михайло Коцюбинський)

3. Розкрийте образ Максима Гримача в однойменному оповіданні Марка Вовчка.



III рівень

1. Зробіть повний синтаксичний розбір речення (назвіть тип, підкресліть члени речення, подайте схему). Визначте тип і спосіб вираження головних членів речення. Поясніть орфограми та вживання розділових знаків.

*Коли весна рожева прилетить І землю всю вбере, і завіт-
час, Коли зелений гай ласкаво зашумить І стоголосо за-
співає, Коли весні зрадіє увесь світ І заблищить в щасливій
долі, І ти одна, в квітках і травах, в полі десь, Серед весни,
краси і волі Не зможеш більше серця зупинить, Що в грудях
буде битись, мов шалене, І скрикнеш, — знай, не долетить
Уже твій крик тоді до мене (О. Олесь).*

2. У чому актуальність поеми І.Котляревського «Енеїда» сьогодні? Свої міркування запишіть у формі невеликого твору.

10 клас

I рівень

1. Позначте речення, в якому допущено стилістичну помилку:
А У перспективі дослідження — подальше вивчення слово-
твірних процесів;
Б При аналізі лексем другої групи відмічено таку особли-
вість;
В Словотвірний тип із суфіксом -як належить до непродук-
тивних;
Г Слово стало терміном і поширилося в економічній галузі.
2. Позначте рядок, у якому в усіх словах при зміні форм від-
бувається чергування голосних або приголосних:
А перемогти, вісімсот, ступінь, носити;
Б співати, носити, легкий, сосна;
В бігти, ліс, твір, чітко;
Г гордий, сидіти, сонце, край.



3. Однаковий тип відмінювання мають числівники:
А сто, триста, вісімсот, чотири;
Б тисяча, п'ять, мільйон, тридцять;
В дев'ятнадцять, шість, дев'яносто, одинадцять;
Г п'ятдесят, дев'ять, вісімдесят, дванадцять.
4. Позначте рядок, у якому всі складні слова потрібно писати разом:
А терміно/сполука, інтонаційно/виділений,
інтер/суб'єктний;
Б багато/складовий, супер/стійкий, східно/слов'янський;
В індивідуально/авторський, мікро/контекст,
супер/синтаксичний;
Г легко/доступний, контекстуально/залежний,
взаємо/перетворення.
5. Позначте рядок, у якому сполучення слів потребують редагування:
А наведені аргументи, призначений для учнів, уточнювальний член речення;
Б думки збігаються, білети з літератури, дійти висновку;
В приналежність до групи, виділятися з-поміж інших, оточуючий світ;
Г відзначити особливість, розв'язати проблему, навести приклад.
6. Позначте рядок, у якому записано речення зі складеним іменним присудком:
А Кожна лексико-семантична група виявляє спільні для всіх її одиниць семантичні ознаки;
Б Результати дослідження можуть бути корисними для лексикографів;
В Категорія модальності – це багатовекторна мовна величина;
Г Знати мову – це вміти її застосовувати.



7. Позначте рядок, у якому неправильно поставлено розділові знаки у реченні з відокремленим означенням:

А Ось недавно ж, либонь, починався струмок твого дитинства, спокійний, сонцем освітлений, починався радісно й безжурно, а вже далі струмок той обернувся на річку
(Є. Гуцало);

Б Горіхові води Дунаю, глибокі й загадкові, пливли спокійно й потужно (П. Загребельний);

В Наче зачарований велетень, стояв ліс, опушений весь інешм білим, прикритий і пронизаний наскрізь сонячним сяйвом (Панас Мирний);

Г Трохи подалік від берега згойдані хвилями дрімають табунцем чайки (За В. Логвиненком).

8. Вставними у реченні можуть бути такі слова:

А по-перше, передусім, буцімто, навіть;

Б либонь, напевно, мабуть, на жаль;

В по-українськи, здебільшого, звичайно, однак;

Г начебто, насамперед, можливо, нехай.

II рівень

1. Допишіть визначення мовознавчих понять та наведіть приклади:

Омонімами називають слова...

Дієприкметник — це...

Складносурядним називають таке складне речення...

Закінчення — це...

Фразеологізмом називають...

Частка — це службова частина мови, яка...

Числівник — це...

Неозначено-особовим називають таке односкладне речення...

Речення — це...

Префіксальний спосіб словотворення полягає...



2. Поясніть, що таке пароніми. З'ясуйте значення поданих паронімів. Складіть і запишіть речення з тими із них, які можуть уживатися як лінгвістичні терміни:

Відносини – відношення, показчик – показник, суб'єктний – суб'єктивний, об'єктний – об'єктивний, займенник – знаменник, числівник – чисельник, предикат – предикатив, ознака – відзнака.

3. Виконайте художній аналіз поезії Лесі Українки «Contra spem spero!»

III рівень

1. Дайте визначення простого ускладненого речення. Поясніть, чим може ускладнюватися просте речення. Знайдіть у тексті однорідні члени речення, відокремлені члени речення та вставні слова. Підкресліть їх та поясніть розділові знаки.

Сонце, схилившись на захід, упало в сині хмари, і на землі враз наступила темнота. Небо прорізали вогняні стріли, ударив грім, на курних дорогах знявся вітер і помчав у жита. Підхопив сніп, підняв до хмар і розтрусив над полем. Жовта солома, освітлена блискавицею, довго носилась у повітрі. Житами побігли, покрутились коловороти, зашуміло стигле колосся, обважніле, ще більше пригнулось до землі.

Пролетів перший порив вітру, і на полі знову стало тихо. З півночі потягло прохолодою. Знову налетів вітер і понісся через поля, лісок...

Зовсім стемніло. Небо безперервно мерезжали блискавиці, освітлюючи дорогу, старезні верби і телефонні стовпи. Вітер хльостав хлопцям в обличчя буйними, холодними краплями...

Дощ застугонів по висохлій землі. Василь і Прокіп сховались під товсту, дуплувату вербу над шляхом. Притулившись один до одного, вирішили перечекати: може, вітер швидко пронесе грозу. Дощ полив струмками. Вони ще тісніше тулились до верби: так було затишиніше...



Вітер набивав дощ з усіх боків, і як не шумились хлопці — це їм не допомагало. Посиділи ще хвилин з двадцять — навкруги шуміла злива, скрипіла верба, блискавиця прорізала горизонт, вимальовуючи на одну мить безконечну стіну жовтавого колосся. Безперервно гуркотів грім, здавалося, стріляли сотні гармат (За О. Десняком).

2. Розкрийте творче кредо митця у поезії І.Франка «Декадент».

11 клас

I рівень

1. Позначте рядок, у якому всі власні назви у родовому відмінку однини мають закінчення **-а**:

- А Львів, Єгипет, Лондон, Сибір;
- Б Чернігів, Крим, Луганськ, Донецьк;
- В Париж, Мілан, Ізраїль, Берлін;
- Г Відень, Амстердам, Брюссель, Бангкок.

2. Позначте речення, в якому допущено стилістичну помилку:

- А Семантичні відношення аналізуються перш за все на основі взаємодії відповідників;
- Б Категорія часу характеризує подію щодо моменту мовлення;
- В Статус дієприслівника в українському мовознавстві змінювався.
- Г Художній текст — явище багатовимірне.

3. Форму орудного відмінка кількісного числівника записано неправильно у рядку:

- А шістдесяти п'ятьма, п'ятистами тридцятьма;
- Б сорока шістьма, ста п'ятдесятьма;
- В вісімнадцятьма, сьомастами чотирма;
- Г десятьма, двадцятьма шістьма.



4. Позначте рядок, у якому є помилкове вживання прийменників:

- А при певних обставинах, згідно теорії;
- Б у разі необхідності, відповідно до вимог;
- В за участі артистів, стосовно вашого запитання;
- Г за необхідності, називати на ім'я.

5. Позначте рядок, у якому всі складні слова потрібно писати разом:

- А *внутрішньо/системний, історично/зумовлений, напів/афікс;*
- Б *дво/валентний, іменниково/прикметниковий, напів/зрощений;*
- В *корене/подібний, супер/ознака, високо/інформативний;*
- Г *напів/калькування, п'яти/складовий, логіко/філософський.*

6. Позначте рядок, у якому допущено помилки в написанні прислівників:

- А *на мить, раз-по-раз, назло;*
- Б *спідлоба, сам на сам, на щастя;*
- В *день у день, спочатку, увечері;*
- Г *униз, коли-не-коли, з давніх-давен.*

7. Позначте рядок, у якому є речення з відокремленою прикладкою:

- А *Усе це — назви предметів і явищ;*
- Б *Вигук у мові наділений особливою функцією — передавати емоційну реакцію мовця.*
- В *З другорядних духів української міфології найбільше опотетизовані русалки — водяні красуні;*
- Г *Із первинних, або етимологічних, коренів та суфіксів утворюються вторинні.*

8. Позначте рядок, у якому записано речення з відокремленим означенням:

- А *Од самого берега Росії, на південь, починається такий рай, якого важко знайти на Україні (За І. Нечуєм-Левицьким);*



Б Дві велетенські слов'янські ріки текли в нього під ногами, стелилися йому до ніг і не стелилися — норовисті, невпорені, могутні (П. Загребельний);

В Хороше стежити за морем з високих, стрімких кримських скель (За В. Логвиненком);

Г Серед того зеленого моря на горбі неначе пливе в зелених хвилях нова невеличка біла церква з однією широкою банею та тонкою дзвіницею (За І. Нечуєм-Левицьким).

II рівень

1. Поясніть особливості творення та вживання дієприкметників у сучасній українській літературній мові.

2. Виконайте словотвірний аналіз поданих слів: визначте і запишіть твірну основу (слово) до кожного з них, позначте словотворчі засоби, назвіть способи словотворення.

Позначка, розчин, малесенький, відпрацювати, НПУ (Національний педагогічний університет), білити, мужність, зеленіти, чемно, безробітний, тривалий, позаплановий, хвилястий, по-новому, краплинка, журба, школяр, підсвічник, грайливий, кам'яніти, народознавство.

3. Виконайте художній аналіз поезії М. Вінграновського «Сеньйорито акаціє, добрий вечір...»

III рівень

1. Зробіть повний синтаксичний розбір речення (визначте тип, підкресліть члени речення, подайте схему). Визначте тип і спосіб вираження головних членів речення. Поясніть орфограми та вживання розділових знаків.

2. Розкрийте проблематику новели О. Гончара «Залізний острів».



**СЕКЦІЯ
«АНГЛІЙСЬКА МОВА»**

**КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ
З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ**

9 клас

LEVEL 1

I. Grammar

2.1. Fill in the correct preposition

- 1 Catherine was absent school yesterday.
- 2 Mr King received fifty letters in answer his advertisement.
- 3 She was amazed the fantastic view.
- 4 He is very attached his parents.
- 5 She isn't accustomed drinking champagne.

2.2. Fill in the blanks with the correct form of the infinitive or the **-ing** form. Mind the tenses.

- 1 The police made the bank robbers (give) themselves up.
- 2 He is not likely (return) before five o'clock.
- 3 The criminals were forced (surrender).
- 4 They might not (complain) about the meal if the service hadn't been so dreadful.
- 5 Man is said (invent) the wheel about ten thousand years ago.

II. Reading

You are going to read a newspaper article about a dog. Seven sentences have been removed from the article. Choose from the sentences A – H the one which fits each gap (1–6). There is one extra sentence which you do not need to use. There is an example at the beginning (0).



Fame Tails Wonderdog

Turbo the wonderdog is about to hit the big time. He is on the fast track to Hollywood; a career of international stardom is just a paw's stretch away. The four-year-old Scottish-born collie is already a megastar in his adopted Swedish homeland. **0(F)**

He can answer the telephone, carry an egg, fetch tools, run a tap and ride a horse. 1 () He has made more than 30 films and commercials promoting dog food, icecream and banks.

But now he's on the brink of a career that could outstrip even that of the legendary Lassie. He has an exclusive contract with a Hollywood studio. Turbo's owner, manager, and trainer is not sure, however, about sending Turbo to Beverly Hills. He said: "While I think that Turbo deserves to become an international superstar, I do worry about Sweden's strict quarantine laws." 2 ()

Turbo came to Sweden as a 12-week-old puppy from Glasgow, Scotland, and was going to be put down because he was thought to have a bad temperament. 3 () trained for six hours a day until he was 15 months old. Soon he was winning competitions and he set a world record for obedience at the elite dog organisation FISA.

4 () He follows Haag's orders perfectly even from 100 metres away. At home, he can fetch a tin of drink from the fridge, turn on a video or bring Haag a fax.

Like most celebrities, Turbo's public appearances are filled with pomp and ceremony, 5 () He receives invitations to inaugurations to bite the red ribbon and gets around by helicopter and limo.

6 () Some Turbo products are already available in Germany and the Netherlands. Haag says: "You can't compare him with other dogs. Older people who have seen what he can do just start to cry and say it was the finest moment in their lives. But Turbo also has to relax. He does have time to be a dog as well," added the wonderdog's fond promoter.



- A When he travels in Scandinavia, he stays in hotel suites with silk sheets.
- B It would be terrible if Turbo went to America and was not allowed to come back.
- C He has won 350 competitions.
- D Turbo is so well trained that he never needs a rehearsal.
- E Haag, a professional animal trainer, got him for nothing.
- F He has his own television series and a fan club.
- G He is even toilet-trained.
- H Turbo's fame is already beginning to spread across Europe.

III. Language in use

3.1. For questions 1–15, read the text below and think of the word which best fits each space. Use only one word in each space. There is an example at the beginning (0).

Communication Problems

Europe has always had its differences. At the moment, as politicians are trying to agree (0). *on*. monetary union, EU funding and social policy, we ignore other things – the things that matter.

Think of food, kissing or dress sense. Think of (1) ... people in different countries speak on the telephone. The Russian translation of “Good morning. My name is James Brown. Would you be (2)... kind as to put me through to Mr Ivanov?” is just a shout: “Ivanovaaaa!”

Sense of humour changes a great (3)... from country to country. What is funny in one place (4) ... be rude in another. The same can be (5)... for gestures: what is acceptable in an Italian taverna (snapping your fingers to call the waiter's attention, for example) can (6) ... a fight in an Irish restaurant. In some countries – Poland, Russia and, up to a point, Britain – the art of queuing means people (7)... straight lines; in others like Greece (8)... Portugal, queues take a more artistic shape.



All (9) ... unfortunately goes almost unreported. Journalists, when they write books, tend to write (10)... historic events. However, sometimes scholars go (11) ... journalists dare not. Peter Collett, a psychologist at Oxford University, has written a guide (12)... European manners. Using history (13) ... explain cultural differences, he covers queuing, humour, cleanliness and yes and no gestures. The chapter (14)... hand signals is frightening; after you have read it, you will keep your hands firmly in your pockets (15)... abroad.

3.2. For questions 1–10, read the text below. Use the word given in capitals at the end of each line to form a word that fits in the space in the same line. There is an example at the beginning (0).

Being a Teacher

(0)..... is one of the oldest professions and one of the most	TEACH
(1)..... Teachers need certain characteristics such as	ENJOY
(2)....., understanding and maturity. Teachers must be	PATIENT
(3)..... to communicate. Language teachers have to make	WILL
sure that students use the correct (4)..... terms and	GRAMMAR
check (5)....., so that they can communicate effectively	PRONOUNCE
with native speakers. As well as being extremely (6).....	SENSE
to students' needs, teachers must also be (7) and	HELP
approachable. However, they must also maintain a high	
level of discipline. They require a wide general (8) and	KNOW
need to be well (9) Being unable to answer a simple	INFORM
question can be a rather (10) experience for a teacher.	EMBARRASS

IV. Writing

What is your attitude to sport?



LEVEL 2

I. Listening Test

You will hear people talking in eight different situations. For questions 1–8, choose the best answer, A, B or C.

1. You turn on the television and hear a man giving a lecture. The man teaches
A geography.
B tourism.
C history.
2. You hear the following on the radio. It is advertising
A a breakdown service.
B a garage.
C car insurance.
3. Listen to this commentary. You are listening to
A a swimming race.
B a horse race.
C a car race.
4. Listen to this telephone conversation. The speaker works for
A a building company.
B a restaurant.
C a hotel.
5. You hear the following announcement. The speaker is giving information about
A trains.
B buses.
C planes.
6. You overhear this conversation in a shop. Mrs Figg is buying
A cotton wool.
B fruit.
C horse-feed.



7. You overhear this exchange in a restaurant. The man is talking to the woman about
 - A a job they've just completed.
 - B a business proposition.
 - C buying a house.
8. Listen to this teacher in class. What subject is being taught?
 - A Football.
 - B Arabic.
 - C English.

II. Reading

You are going to read a newspaper article about a dog. Seven sentences have been removed from the article. Choose from the sentences A–H the one which fits each gap (1–6). There is one extra sentence which you do not need to use. There is an example at the beginning (0)

Fame Tails Wonderdog

Kickboxing is not a glamorous sport. Its coverage is confined mainly to late-night cable TV, and its venues tend to be dingy sports halls with spartan facilities. **0(E)**

Kickboxing is, however, a respectable martial art and most kickboxers are well-balanced, dedicated athletes. 1 () Kickboxing badly needs someone to revamp its image and the first who should be signed up is Catherine Brown.

2 () With her girlish smile and pixie features, pink skin and hair scraped back in a ponytail, Ms Brown could pass for seventeen but has just turned twenty four. Even her hands, which are long and slim, seem unsuited to boxing. But despite her size (she is only 153 cm), Ms Brown has a kick that could break a bank door. Which is just as well, because tonight in Hastings she will fight Lorna Histed, the reigning champ, for the British Women's Kickboxing title. If it goes the full distance, the fight will last four 90-second rounds.

Kickboxing is a semi-contact sport; points are scored for accuracy rather than damage inflicted. 3 () There is no kicking below



the knee, but thighs and ribs take a pounding. Contestants have to “pull” their punches and kicks to ensure that opponents are not seriously hurt: any disabling blow will get the aggressor disqualified

Since there are no weight categories in women’s kickboxing, nearly all Ms Brown’s opponents enjoy a clear advantage over her in size. “In a semi-contact sport,” she explains, “that shouldn’t really matter. But it does, because if you’re smaller you have to get in close, and they can push you, lean on you, use weight to their advantage.” 4 () “I’ve always had an aggressive streak. I don’t know why. All the women in my family wear flowery dresses, but I’m more like one of the boys.”

When training she prefers to spar with men, because the girls moan that she is too heavy-handed, that she hurts them. 5 () Her first fight, against a woman some 40 pounds heavier, left her unable to train for several weeks.

Ms Brown’s parents won’t be going to her upcoming title fight. “I don’t think my family understands how important this fight is. My mum thinks it’s just another silly scrap. 6 () I don’t think she even watches the videos of the fights I send her, though my dad does.”

- A She is just what her sport requires; young, smart and attractive, a natural athlete with an open, earthy personality.
- B Unfortunately, a small number of them are heavily tattooed and their outfits can be off-putting.
- C But when the bell rings, she transfers all that adrenalin into controlled mental power.
- D But she has a bonus in her personality.
- E Tucked away in this corner of broadcasting, it seems somehow illicit, just a few rungs up the ladder from arm-wrestling and pit-bull fighting.
- F When I told her about it, she said ‘I thought you’d grown out of that tomboy stage’.
- G Punches and kicks to the face are banned, although blows to the forehead are allowed.
- H Sometimes, though, she gets injured too.



III. Language in use

3.1. For questions 1–15, read the text below and think of the word which best fits each space. Use only one word in each space. There is an example at the beginning (0).

Child Labour in Britain

The number of children employed in Britain is believed to be (0) high as two million. According to recent reports, an estimated 45 per cent of children (1) the ages of ten and sixteen have some sort of job, and 75 per cent of them (2) employed illegally.

In Britain it is illegal for children (3)..... the age of sixteen to work in manufacturing or with dangerous equipment. Their hours are restricted: they are not (4)..... to work before 7 am or after 7 pm, or for more (5)..... two hours on a school day. Moreover, it is illegal for children not yet thirteen to work at all.

Child labour, however, is (6)..... the increase because children are so cheap to employ. Some companies pay children (7) than £ 1 an hour. Unfortunately, there is (8) government legislation to protect children in (9) cases. Minimum wage laws for minors (10) ... abolished in 1986.

(11) jobs taken on while still at school can be invaluable preparation (12) working life, a considerable number of children are (13) paid an extremely low wage and are being put (14) physical risk. It (15) be the government's responsibility to protect such children.

3.2. For questions 1–15, read the text below and look carefully at each line. Some of the lines are correct, and some have a word which should not be there. If a line is correct, put a tick (✓) by the number in the answer boxes provided. If a line has a word which should not be there, write the word in the answer boxes provided. There are two examples at the beginning (0 and 00).

**My Father**

0	Although my father is not conventionally successful, he is a	0	√
00	man that to be admired. He must have been ten when he	00	to
1.	started learning to play the piano. As being a rather small child,	1	
2.	and one who he was too interested in his studies, he was	2	
3.	bullied by his classmates. But he found pleasure in music and	3	
4.	proved to be considerably talented. Despite of having little	4	
5.	encouragement from his parents, he did practised hard, and	5	
6.	was playing Chopin well at the age of 14. By the time he	6	
7.	was 18 he did nothing but to play. His school work, which had	7	
8.	shown promise, suffered and he did not achieve the grades	8	
9.	required for university entrance. Instead of he went to a teacher	9	
10.	training college. He loved to teaching, and did so well that his	10	
11.	tutors suggested he to study music at university. With their	11	
12.	support he got a place, impressing on them with his ability in	12	
13.	composition as well as performance. But by then he had just	13	
14.	wanted to teach. He has been teaching for 30 years now,	14	
15.	earning little but for the love and respect of his colleagues	15	

LEVEL 3**I. Language in use**

1.1. For questions 1–15, read the text below and think of the word which best fits each space. Use only one word in each space. There is an example at the beginning (0).

Fairfax House

No visit to York can be complete (0) including Fairfax House on your schedule, for it gives you an excellent (1) ... to see one of the finest (2) the town's 18th century buildings.



The house, a classic example (3) the architecture of its age, was saved (4) falling into ruin by the York Civic Trust and restored to its former (5) in the early 1980's.

In (6) to the superbly decorated walls and woodwork, the house also possesses a fine collection of 18th century furniture and clocks.

There is also a gift shop (7) site, offering an interesting (8) of specially chosen antiques postcards and souvenirs. The opening times are the same (9) for the House.

Each winter, (10) the first week in December to the first week in January, Fairfax House hosts an unusual Christmas exhibition and tour, during (11) seasonal food and drink is served.

Fairfax House is (12) the corner of Castlegate and Tower street and is open all year (13) (except January) – Monday to Saturday from 11.00am to 5.00pm. It is closed on Fridays and is open on Sundays between 1.30pm and 5.00pm.

So don't forget to check out one of (14) finest 18th century townhouses (15) you are in York.

1.2. For questions 1–15, read the text below and look carefully at each line. Some of the lines are correct, and some have a word which should not be there. If a line is correct, put a tick (✓) by the number in the answer boxes provided. If a line has a word which should not be there, write the word in the answer boxes provided. There are two examples at the beginning (0 and 00).

A Disastrous Day

0	What a day I had had last week! My friend and I	0	✓
00	decided to spend a day out of London in the	00	to
1.	countryside. We set off so early, as we planned to	1	
2.	take an early train. As we approached to the station,	2	
3.	we saw a crowd of people outside. It wasn't until we	3	
4.	got nearer than that we realised the station was shut due	4	



5. to a strike. Be determined to carry on with our day out,	5	
6. we decided to go by the bus. Unfortunately everyone	6	
7. else had all the same idea and by the time we got to	7	
8. the bus station there was a crowd of people fighting to	8	
9. get on the buses! What it was a funny sight, but we didn't	9	
10. even attempt to make our way through all the people.	10	
11. By this time we were both exhausted – even as though we	11	
12. hadn't actually been anywhere. We thought it be best to	12	
13. abandon our plans and try on again another day. We	13	
14. decided that the next time we would take the car. Then	14	
15. again, think of what a disaster that which might be!	15	

1.3. For questions 1–10, read the text below. Use the word given in capitals at the end of each line to form a word that fits in the space in the same line. There is an example at the beginning (0).

The Art of Cooking

(0) is not only a part of everyday life, but is also an art. Chefs are often praised for their (1) not only due to the taste, but also the (2) of their dishes. For many people, eating the same (3) can become (4), so they constantly try new recipes. Despite these experiments, many chefs have (5) recipes or ingredients. Fresh produce is (6) preferred as it is tastier than (7) or canned. It is also cheaper and more attractive to look at. The best produce is usually obtained through specialist shops. The (8) of chefs are (9) and aim to either work in top restaurants or own one. (10) chefs have trained for many years to achieve positions of responsibility.

V. Writing

Do you believe in superstition?

**10 клас****LEVEL 1**

I. Study the following situations. In every sentence, the 'if' clause expresses a situation in the past (Type III). Decide, however, whether the consequences refer to the present (Conditional I) or past (Conditional II). (**10 × 0.2**)

1. It didn't rain yesterday. So I had to water the plants yesterday.
If it (rain) yesterday, I (water/not) the plants.
2. It didn't rain yesterday. So I am watering the plants now.
If it (rain) yesterday, I (water/not) the plants now.
3. I went to bed late last night. So I am still tired now.
If I (go) to bed earlier yesterday, I (feel/not) so tired now.
4. I went to bed late last Tuesday. So I was very tired the following day.
If I (go) to bed earlier that Tuesday, I (feel/not) that tired the following day.
5. After a night out, I want to drive home now. I haven't drunk any alcohol.
If I (drink) alcohol, I (drive/not).
6. After a night out last weekend, I drove home. I hadn't drunk any alcohol.
If I (drink) alcohol, I (drive/not)
7. We won the match last week. So when we came home, we looked really happy.
We (look/not) that happy if we (win/not) the match.
8. We've just won a match. So we look really happy now.
We (look/not) that happy if we (win/not) the match.
9. My daughter is blamed for having done something. She tells me now that she didn't do it. I believe her.
She (tell) me if she (do) it.



10. Last year, my daughter was blamed for having done something. She told me that she hadn't done it. I believed her.
She (tell) me if she (do) it.

II. Fill in correct article if necessary. (20 × 0.1)

1. Ann was born in ...Italy but she lives in USA now.
2. Tower of London is popular tourist attraction.
3. His favorite newspaper is Guardian.
4. He went on expensive holiday to Bahamas.
5. Odeon cinema is in Appleton Street just past..... library.
6. Last month I saw....film and then we went to..... concert.
..... film was brilliant but....concert was boring.
7. My father owns shop in village where we live.
8. Charles de Gaulle airport is in Paris.
9. I can't playguitar.
10.Alps are very high mountains.

III. Put the verb in brackets into gerund or infinitive. (20 × 0.1)

1. You still have a lot (learn) in English.
2. You don't need (ask) him every time you want to go out.
3. Would you like (come) with me to the gym?
4. Why do you keep (look) at me?
5. We got tired of (wait) for better weather.
6. The washing machine began (make) a terrible noise.
7. The police accused him of (steal) the money from the house.
8. She didn't like (leave) the children alone but she had no choice.
9. She apologized for (borrow) the book without your permission.
10. Most people prefer (spend) their money to saving it.
11. It's much better (stay) at home than to go out in the rain.
12. It isn't good for you (eat) so many sweets.



13. I'm very sorry for (be) late.
14. I'm for (do) nothing till he arrives.
15. I didn't feel like (work) so I phoned my boss.
16. He took to (get up) early every day.
17. He expects you (go) with him.
18. He decided (put) his coat on the hanger.
19. Do you remember (post) the letter? Are you sure you've posted it?
20. Do you feel like (go) to the cinema?

IV. Read the text and then type the correct form of the word in CAPITALS to complete the gaps. There is an example at the beginning. (10 × 0.2)

21st Century Workplace

The economy of the 21st century is based on skills and (0) *knowledge* according to a recent report. KNOW

The study shows that throughout this century there will be more jobs in the workplace for those with (1) QUALIFY
and the right skills, and fewer jobs for those with none.

The best (2) will be one that can demonstrate a level of academic or (3) achievement that can enable the individual to support their CV with evidence of EMPLOY
desirable personal qualities. As (4) increases and VOCATION
technological advances make typical working GLOBE
practices redundant (5) employees will need PROSPECT
to show various personal attributes.

As well as wanting people who are flexible, ADAPT
companies are also looking for evidence of (6) INCREASE
It is also (7) necessary to be an excellent ORGANISE
communicator as the majority of (8) make their
profits from the skills of people selling their goods as
much as from the producers themselves.

The new economy is here to stay and unless WILL
businesses show the (9) to adapt they may find they SUSTAIN
are (10) according to the authors of the report.

**Level 2**

I. Read the text below then choose the best answers (5×0.8)

However, despite the beliefs of these 17–21 million people, there is no evidence that accidents are more likely to happen on Friday the 13th. On the contrary, some studies have shown there are actually fewer accidents on Friday the 13th. A recent report completed by a Dutch insurance company showed that there were fewer incidents of fires and theft on Fridays that fell on the 13th than on any other Fridays in the same year. It is highly probable that this reduction in accidents owes itself to the fear of Friday the 13th itself. If people are more cautious on Friday the 13th, then there are likely to be fewer accidents.

If, then, there is no significant evidence that Friday the 13th is any more dangerous than any other day of the year, why do friggatriskaidekaphobics remain convinced of its unluckiness? While the historical or folk traditions discussed earlier may have something to do with this belief, people may also use associational links to justify their superstitions. If a friggatriskaidekaphobic loses his wallet on Tuesday the 21st, for example, he would probably not assign any meaning to the date on which this event occurred. If the same individual lost his wallet on Friday the 13th, however, he might be likely to conclude that the inauspicious nature of Friday the 13th was at fault.

Questions

- 1) This passage is most likely an excerpt from
 - A. the case study of a patient suffering from friggatriskaidekaphobia
 - B. the introduction to an article about friggatriskaidekaphobia
 - C. the introduction to a study about the likelihood of accidents occurring on Friday the 13th
 - D. a longer work proving that superstitions are justified by real-world events
 - E. the conclusion of a longer work that analyzes evidence about the superstition of Friday the 13th



2) Based on information in the passage, it can be inferred that an earlier section of this passage likely

- I. featured a personal anecdote about why the author no longer believes that Friday the 13th is unlucky
 - II. provided some explanations about why people might fear Friday the 13th
 - III. introduced the term “friggatriskaidekaphobia”
- A. I only
 - B. II only
 - C. I and II only
 - D. II and III only
 - E. I, II, and III.

3) Which of the following pieces of evidence, if true, would best support the author’s argument in paragraph 1?

- A. In ancient Egypt, the number 13 was actually considered lucky by the pharaohs.
- B. Major airlines report that there is no significant drop in the number of passengers who fly on Friday the 13th.
- C. Studies performed in the United Kingdom reveal that significantly fewer people choose to drive their cars to work on Friday the 13th.
- D. More traffic accidents occur on Fridays than on any other day of the week.
- E. 50% fewer marriages occur on Friday the 13th than on other Fridays occurring in the same year.

4) According to the example presented in paragraph 2, which of the following logical fallacies is committed by the man who loses his wallet and blames Friday the 13th?

- A. Post hoc, characterized by the argument in which two sequential events are said to be causally related, but this is not actually the case; the arguer wrongly concludes that the earlier event cause the later. That is, correlation isn’t the same thing as causation.



- B. Appeal to probability, characterized by the assumption that because an event could happen, it is inevitable that it will happen.
 - C. Appeal to ignorance, characterized by the supposition that, due to a lack of conclusive evidence, the conclusion of an argument should be accepted.
 - D. Hasty generalization, characterized by making assumptions about a whole group or range of cases based on a sample that is inadequate (usually because it is atypical or too small).
 - E. Weak analogy, characterized by an argument that relies on an analogy between two or more objects, ideas, or situations which aren't really alike in the relevant respects.
- 5) As used in paragraph 2, which is the best antonym for inauspicious?
- A. predictable
 - B. pleasant
 - C. fortunate
 - D. successful
 - E. honest

II. Fill in the missing word (20×0.2)

1. There were six children so I cut the cake into seven pieces so I could have a piece as well.
2. Abdul has lost his pen. Can everybody spend two minutes helping him to for it.
3. In the race, Andrea was running very fast but Belen was able to catch up her just before the end.
4. This morning, my pen ran out ink and stopped working. So I borrowed a pen from my friend Carla.
5. I tried to call my embassy yesterday. I waited on the phone for twenty minutes but they didn't answer and in the end I up.
6. Last night I had a problem so I tried to phone the school but I could only get through an answer machine. I couldn't speak to a real person.



7. Yesterday the students drank a lot of coffee and they used all the coffee in the coffee machine. So when I wanted a coffee, the machine was empty.
8. If you are travelling by car, taxi or bus in the UK, it's very important that you do your seatbelt.
9. If you have a few hour's stopover in Hong Kong, you really should take a train into town and look the city.
10. Chiara was a bit late arriving for work on Monday morning because her car was up in heavy traffic.
11. If you see a yellow speed camera beside the road, it's good idea to slow a bit.
12. If your car breaks on the motorway, you should stop on the side of the road, stay in your car and telephone for help.
13. If you off early in the morning, and drive up the motorway, you should be able to get to Birmingham by lunch time.
14. Arthur has a large family car so three people can easily into the back seat and two in the front.
15. If you are going to out in Bristol you will need to pay at least ten pounds per person if you have wine with the meal.
16. Last weekend, Alfredo and Diego had a few too many drinks and the in the end the barman them out of the pub.
17. When the comedian started telling rude jokes about Spanish people I stood up and out of the theatre because I don't approve of this kind of humour.
18. On Thursday night, Alberto, Fernando, Ana and Andrea all out all night but they still managed to come to their morning classes as usual
19. He came a lot of money at a very early age, so he has never had to work.
20. Sam and Evan came with a great marketing strategy for their new product.



III) Unscramble the words below to make sentences. (20 × 0.2)

1. I'd / thought / nervous! / the / get / interview; / I / I / through / was / never / so
2. and / I / My / messed / brother / trouble. / always / so / in / much, / we / around / were
3. languages / studied / at / university. / I / then / on / college / went / English / study / at / to
4. when / get / difficult / distractions. / to / to / work / so / many / are / down / It's / there
5. very / college / well / at / got / because / She / worked / her / she / on / homework. / hard / and / did
6. is / keen / ahead / to / course. / get / really / taking / an / and / Callum / is / extra
7. so / to / itchy / is / that / I / wait / My / off. / uniform / can't / take / it
8. try / I / these / fit? / make / Can / jeans / to / sure / on, / they
9. a / got / so / I've / tonight / I'm / to / up. / date / dress / going
10. the / weekend / I / can / love / down. / be / I / myself / because / and / dress
11. you'd / out / cold / It's / scarf! / so / put / on / better / a
12. Jenny / year. / to / to / the / come / back / hopes / UK / for / next / a / holiday
13. the / relieved. / When / touched / finally / down, / I / plane / happy / felt / and
14. checked / When / in / class! / I / was / I / upgraded / business / to
15. if / look / Take / see / a / anything / there's / buy. / you / to / around / want / and
16. want / Do / me / see / you / you / at / to / the / airport? / off
17. check / you / out, / to / don't / return / key. / forget / your / When
18. go / with / Rogers / her / shopping / when / to / in / London / . likes / friends / is / Mrs / she
19. to / Ben, / please / dining / could / you / bring / bread / room, / the? / the
20. best / interest / investment / The / knowledge / pays / an in



Level 3

I. Chose one of the topics to write a composition (up to 20 sentences). (1 × 5)

- 1. We Should Eat to Live but not Live to Eat
- 2. Children of Yesterday and Children of Today. Are They Different?
- 3. East or West Home is Best
- 4. If There Were no Clouds, We Should not Enjoy the Sun



II. You will hear a programme about Barcelona. For each question, circle the correct answer. (5 × 1)

1. Visitors to Barcelona should not go
 - a. In the middle of summer.
 - b. When there is a festival on.
 - c. In winter.
2. The best way to get round the city is
 - a. On a moped.
 - b. By taxi.
 - c. On the Metro.
3. Barcelona is
 - a. A city with modern and old features.
 - b. A completely modern city.
 - c. A very old city.
4. What does the speaker say about La Ramble?
 - a. It is full of cars.
 - b. It is Barcelona's best-known street.
 - c. It is a famous food market.
5. The Sagrada Familia cathedral
 - a. Doesn't take a long time to visit.
 - b. Is not complete.
 - c. Is difficult to climb up.

10 клас

LEVEL 1

Reading comprehension

1. Read the article and answer the questions below (two points):

Are you a techie or a technophobe?

Everyone, it seems, has a mobile these days, even children in kindergarten. Billions of text messages fly round the world every day, and computers and call centres run every aspect of our lives. But is



all this really making life better? Here are seven good reasons to hate modern technology.

- A Many people make the mistake of thinking that technology is there to save your time. Wrong. It is there to give people new ways of filling their time. Take personal computers. Learning how to use all the features of a new PC uses up all the time that having a computer saves. And what about all the hours you spend staring at incomprehensible instruction manuals for your new phone/TV/digital doorbell?
- B Of course it's wonderful to have a CD player, a mobile, a home computer, or an electric toaster, for that matter. But do you really want to play computer games on the 4 cm screen of your mobile phone? Do you need your computer to answer the phone, or your TV to make toast?
- C Digital TV is a perfect example. When it arrived, we were promised a better quality picture and more choice. But at eleven o'clock at night as you flick through the 97 channels you can now get, it is not the quality of the picture that you worry about. More the fact that not one single programme is worth watching.
- D After several frustrating weeks of finding all the right software for your new PC, then phoning 'help' desks when it doesn't work, you will proudly show off your, new machine to friends only to hear 'Oh, are you still using that one? I'm thinking of buying the new PYX 5000, myself.' A few months later; when you try to buy some minor spare part, you find it is no longer manufactured, and that it would be much cheaper to replace the whole computer with the new PYX 7500.
- E This is easy, because very few people really understand how the machines they have bought work. So you phone the software company and they will tell you it's a hardware problem. You then phone the hardware company and they tell you it's a software problem. Call centres are the worst. Phone the so-called 'customer care' number, and after waiting



on hold for fifteen minutes you will be told you need the sales department. The sales department assure you that it's the technical department you need, but surprise, surprise, the technical department put you back through to customer care. People can spend weeks of their lives like this.

F Apparently, teenagers now do so much texting and e-mailing that their thumbs are getting bigger. Unfortunately, they are also forgetting how to spell. One American schoolgirl recently wrote her entire essay on 'My summer holidays' in text speak. It began 'B4 we used 2go2 NY 2C my bro, his GF & thr 3 kids. ILNY it's a GR8 plc' or for you and me: 'Before we used to go to New York to see my brother, his girlfriend and their three kids. I love New York it's a great place'

G A recent survey showed that more than eight out of ten young people would rather text their friends or family than actually speak to them in person. And according to the same survey, twenty-five percent of people would answer their mobile phone even during a moment of passion. I ask you, is this really a better world?

- 1) Why doesn't a PC save you time?
- 2) Why do people have to replace their computers so often?
- 3) Why is it easy for help desks and call centres to not 'take responsibility'?
- 4) What is the problem with digital TV?
- 5) What three effects is text messaging having on young people?

GRAMMAR COMPREHENSION

2. Choose the option that best completes the sentences below (two points):

- 1) Tuesday was the last time we _____ the house before we left.
 - a) *had been cleaning*
 - b) *do not clean*
 - c) *will not be cleaning*



- 2) My brother will go abroad as soon as he _____ his passport.
 - a) *will get*
 - b) *could get*
 - c) *gets*
- 3) We are very sceptical about the book _____ published.
 - a) *being*
 - b) *be*
 - c) *been*
- 4) Frank as well as his sister _____ planning to come to our party.
 - a) *is*
 - b) *are*
 - c) *will*
- 5) Neither you nor he _____ to blame.
 - a) *is*
 - b) *are*
 - c) *should be*
- 6) They _____ to play volleyball since yesterday.
 - a) *want*
 - b) *wanted*
 - c) *have been wanting*
- 7) I haven't seen him _____ a long time ago.
 - a) *after*
 - b) *for*
 - c) *since*
- 8) Maggie broke her leg and had to stay in the hospital _____ two days.
 - d) *after*
 - e) *for*
 - f) *since*
- 9) I haven't talked to him _____ last week.
 - a) *after*
 - b) *for*
 - c) *since*



- 10) Of all the grammar points I have studied in my seven years of English, the most recent unit _____ me the most for a variety of reasons.
- a) *confuses*
 - b) *confuse*
 - c) *confused*
- 11) According to the police, the killer of the boys in both cities _____ probably between the ages of 40 and 50.
- a) *is*
 - b) *are*
 - c) *were*
- 12) That Shakespeare was one of the most talented writers _____ an understatement to those who are really familiar with the field of literature.
- a) *are*
 - b) *is*
 - c) *has been*
- 13) Have your parents made any financial allowance _____ your study visit?
- a) *with*
 - b) *against*
 - c) *for*
- 14) Is there anybody in your family _____ whom you disagree strongly?
- a) *of*
 - b) *to*
 - c) *with*
- 15) You should _____ these things without neglecting the others.
- a) *to do*
 - b) *have done*
 - c) *did*



- 16) One purpose _____ to make up for money spent in the French and Indian War.
 a) of the Stamp Act which was
 b) of the Stamp Act was
 c) of the Stamp Act
- 17) The USS Constitution, the oldest ship still in active service in the U.S. Navy, _____ in 1797.
 a) launching
 b) was launched
 c) that was launched
- 18) If I had known you were coming I _____ a cake.
 a) would have baked
 b) would bake
 c) baked
- 19) If you _____ harder, you would be much better-off now.
 a) worked
 b) had worked
 c) work
- 20) You would be just as vulnerable if you _____ with such an institution by phone or on paper.
 a) dealt
 b) have dealt
 c) had dealt

3. Find errors in the sentences below and write in the correct versions (two points):

1) This is probably the most wet place of the world.

2) Greg is as healthier as his brother.

3) I think vegetables are best than meat and fish.



4) The window seat is worse than the aisle seat because you can't stand up easily.

5) This book isn't as better as that one.

6) "I feel lonely than usual", she said when the winter arrived.

7) Cars are safier than motorbikes.

8) I went to the library to get as many information as I could.

9) A rest in pleasant surroundings with your friends and some calming medication is a highly effective treatment.

10) I was just elected Chairman of the Lake Geneva Chamber of Commerce Board of Directors.

4. Complete the sentences below using the best-suited form of the verb in brackets (two points):

1) Proposition 215 is a two-year-old law (intend) _____ to allow seriously ill people in California to use marijuana as medicine.

2) Such ill people carry a doctor's note (verify) _____ that they suffer from chronic pain or serious disease.

3) Steve McWilliams is a person who uses marijuana daily to deal with constant pain (result) _____ from several car accidents.

4) Another person who was (delight) _____ when proposition 215 passed was Evan Keliher of San Diego.

5) Keliher said it was (relieve) _____ to use marijuana legally after thirty years of being a "closet marijuana smoker."

6) Keliher, who is a former Marine and (retire) _____ school teacher, was diagnosed with glaucoma in the 1960s.



- 7) He began to smoke pot in 1967 after hearing that it helped relieve intra-ocular pressure (cause) ___ by glaucoma.
- 8) He had been using eye drops, but his eye sight was steadily (weaken) _____.
- 9) Doctors (treat) ___ him at that time predicted that he would be blind by now.
- 10) Though he can no longer see in his left eye, his eyesight in his right eye is (amaze) _____.

LEVEL II

Vocabulary competence

1. Choose the option that best completes the sentences below (four points):

- 1) However, if there are problems evident in this _____ of life, then it has a tremendously disturbing affect upon them.
 - a) *area*
 - b) *sector*
 - c) *context*
- 2) In order to _____ parents today, it is necessary to make schools feel like open and friendly places.
 - a) *involve*
 - b) *embroil*
 - c) *entangle*
- 3) It _____ my heart to sell my car but it's become too unreliable.
 - a) *breaks*
 - b) *disrupts*
 - c) *interrupts*
- 4) I _____ the essays over the weekend — here are the pie charts of my marks on the 71 essays.
 - a) *checked*
 - b) *marked*
 - c) *evaluated*



- 5) The astronauts have examined Endeavour's windows and reported to _____ control there's no launch-related clouding or damage.
a) *task*
b) *assignment*
c) *mission*
- 6) Studies show that when people are allowed to _____ mistakes, they are significantly less likely to actually make them.
a) *do*
b) *make*
c) *commit*
- 7) I thanked him and went inside, he _____ the horn and drove off.
a) *blew*
b) *pushed*
c) *touted*
- 8) Many factors led to the _____ tensions that eventually led to the global conflict.
a) *increased*
b) *grown*
c) *lifted*
- 9) The executive _____ said she was proud of the service's achievements and was excited about the future.
a) *leader*
b) *head*
c) *manager*
- 10) The fortress was _____ in 1329 under Robert of Anjou and completed in 1343, the year of his death.
a) *started*
b) *launched*
c) *initiated*
- 11) The Stag Ballroom offers an _____ setting for traditional Scottish wedding receptions and it boasts plenty of room for dancing.
a) *atmospheric*



- b) *spacious*
 c) *vast*
- 12) Now I fully understand that not everyone likes to _____ camping.
 a) *come*
 b) *walk*
 c) *go*
- 13) These hunters were instrumental in alerting the local Ministry of Natural Resources about the _____ weather conditions.
 a) *weird*
 b) *freak*
 c) *odd*
- 14) Employer-paid premiums on amounts of life insurance in excess of \$50000 already are taxed, making them unique among fringe _____.
 a) *benefits*
 b) *profits*
 c) *perks*
- 15) When people feel so self-conscious and anxious that it _____ them from speaking up or socializing most of the time.
 a) *impedes*
 b) *prevents*
 c) *hampers*
- 16) Cigarette and tobacco advertising was _____ from the UK television in 1965.
 a) *banned*
 b) *forbidden*
 c) *sanctioned*
- 17) The Lamine River is a signature _____ of the area meandering through bottomlands of forest, crop fields, old fields and small wetlands.
 a) *trait*
 b) *feature*
 c) *attribute*



- 18) A leading Vancouver clean tech company helps one of the city's _____ buildings reduce energy consumption and go green.
- a) *landmark*
 - b) *benchmark*
 - c) *yardstick*
- 19) The Department of Chemistry offers a _____ atmosphere to students and faculty to nurture the spirit of scientific inquiry.
- a) *vibrant*
 - b) *bustling*
 - c) *hectic*
- 20) His music is _____ of the folk-rock scene of the late 60s and early 70s.
- a) *reminiscent*
 - b) *evocative*
 - c) *associative*
2. Choose the right meaning for the idioms below (four points):
- 1) "About time" means _____.
- a) *at the right time*
 - b) *soon*
 - c) *at last*
- 2) «Across the board» means _____.
- a) *everyone or everything is included*
 - b) *to travel between countries*
 - c) *uninteresting*
- 3) To «act up» means _____.
- a) *to share an idea*
 - b) *to behave badly*
 - c) *to pretend to be rich*
- 4) To «eat your words» means _____.
- a) *to apologise*
 - b) *to shout loudly*
 - c) *to be quiet*



- 5) If you “keep an eye out” it means _____.
 a) *watch carefully*
 b) *you are in charge*
 c) *you don't pay attention*
- 6) To “know the ropes” means to be _____.
 a) *experienced*
 b) *confident*
 c) *ignorant*
- 7) If someone says to you to “keep your shirt on”, you should _____.
 a) *take control*
 b) *leave*
 c) *calm down*
- 8) If you are “quaking in your boots”, you are _____.
 a) *brave*
 b) *afraid*
 c) *confident*
- 9) “Quick on the uptake” means you are quick to _____.
 a) *do things*
 b) *understand*
 c) *volunteer*
- 10) To “talk back” is to _____.
 a) *ask a question*
 b) *shout*
 c) *answer rudely*
- 11) To “think up” is to _____ something.
 a) *aim for*
 b) *improve*
 c) *invent*
- 12) The “way the wind blows” is _____.
 a) *how things were*
 b) *the way things are*
 c) *how things are going to be*



- 13) «Walking on air» means you are _____.
a) *happy*
b) *depressed*
c) *upset*
- 14) To «raise eyebrows» is to _____.
a) *question something*
b) *be afraid*
c) *shock*
- 15) The “rear end” is _____.
a) *the start of something*
b) *a one way street*
c) *the back part*
- 16) If someone “means business”, they are _____.
a) *serious*
b) *interested*
c) *bored*
- 17) To “make up your mind” means to _____.
a) *decide*
b) *be confused*
c) *be efficient*
- 18) To “make believe” means to _____.
a) *forget*
b) *hope*
c) *pretend*
- 19) If you are “off the hook”, you are _____.
a) *going to do something bad*
b) *out of trouble*
c) *crazy*
- 20) “Once in a blue moon” is _____.
a) *often*
b) *sometimes*
c) *rarely*



LISTENING COMPREHENSION

3. Listen to Michael and Irina. Mark the things in the box they mention: I for Irina, M for Michael and B for both. Which changes do both Michael and Irina mention? (four points)

economic problems	street names
tourists	language (s) spoken
how clean/dirty the city is	pace of life
new shops and buildings	traffic and driving
standards of living, prices etc	domestically produced vehicles

LEVEL III

Translation

1. Translate the sentences below using the words in brackets (*five points*):

- 1) Це найбезглуздіша річ, яку я коли-небудь чув (*ever*).
- 2) Підвищення цін на нафту вплине на ціни інших товарів (*higher*).
- 3) Цей період життя значно вплинув на формування його як письменника (*formative influence*).
- 4) Наскільки я знаю, він критично поставився до цієї пропозиції (*critical*).
- 5) Мені не подобається цей фільм. – Мені також (*nor*).
- 6) У нього вдвічі більше очок, аніж у його суперника (*twice*).
- 7) Нас лякає думка про те, що може статися землетрус (*terrifies*).
- 8) Ми прагнемо до нового рівня співробітництва (*work*).
- 9) Ми повинні усунути всі перешкоди, що перешкоджають нормалізації відносин (*way*).
- 10) Цілком імовірно, що вона з'явиться на цю вечірку (*likely*).

Writing

2. Write an article on the impact of modern technologies on our lives (150 words) (*five points*):



**СЕКЦІЯ
«НІМЕЦЬКА МОВА»**

**КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ
З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ**

9 клас

Niveau 1

LESEVERSTEHEN

Lesen Sie die Texte. Steht das im Text? Kreuzen Sie j (ja) oder n (nein) an. Übertragen Sie Ihre Antworten auf das Antwortblatt.

Text 1

Mit dem Rad durch die Stadt

100 000 Einwohner der katalanischen Hauptstadt Barcelona haben in nur sechs Monaten städtische Mieträder für 3 Millionen Fahrten in der Stadt benutzt. 3 000 Fahrräder hat die Stadtverwaltung bisher in der gesamten City angeboten.

Nach diesem erfolgreichen Start hat die Stadt jetzt entschieden, die Zahl der rot-weißen Räder zu verdoppeln. Inzwischen sind täglich 50 000 Menschen mit den Mieträdern unterwegs. 2,2 Millionen Euro jährlich lässt sich die Stadt den Service kosten. Das Prinzip ist einfach: online anmelden, 24 Euro Jahresgebühr zahlen, Rad an einer beliebigen Station abholen und losradeln. Für die erste halbe Stunde braucht man keine zusätzliche Gebühr zu bezahlen. In vielen europäischen Großstädten findet man inzwischen ähnliche Angebote.

In Deutschland gibt es das Call-a-Bike-System der Deutschen Bahn in etwa 100 Städten mit ICE-Anschluss. Wenn man eins der Bahn-Fahrräder mieten will, meldet man sich telefonisch an. Sie kosten 8 Cent pro Minute (Normaltarif), höchstens aber 9 Euro pro Tag (24 Stunden).



№	Aussage	j	n
0.	In Barcelona kann man Fahrräder mieten.		
1.	In einem halben Jahr haben 100 000 Menschen das Angebot genutzt.		
2.	Ab jetzt bietet die Stadt insgesamt 3 000 Räder an.		
3.	Man zahlt nur für die erste halbe Stunde.		
4.	Die Zahl der Benutzer hat zugenommen.		
5.	Barcelona ist nicht die einzige Stadt mit diesem Service.		

Text 2

Autofarben

Beim Kauf eines Autos scheint die Farbe sehr wichtig zu sein. Ungefähr 15 000 Farbtöne gibt es auf dem deutschen Automarkt. Dabei hat jede Saison ihre Modifarben. Bei Neuwagen sind Blau und Silbergrau zurzeit am populärsten. Beliebt sind auch Grün und Schwarz. Braune Autos gibt es fast nicht mehr. In den 90-er Jahren waren rote Autos beliebt, besonders bei Frauen. Heute spielt diese Farbe bei Autos keine Rolle mehr.

Die Hersteller arbeiten ständig an neuen Tönen mit exotisch klingenden Namen. Bei Mercedes gibt es das Dschungelgrün, bei BMW das Mauritiusblau, bei Audi das Cricketgrün. Natürlich kann man die Farbe seines Autos ändern. Das ist aber nicht billig. Die Neulackierung eines VW-Golf kostet über 1 500 Euro.

№	Aussage	j	n
6.	Wenn man ein Auto kauft, legt man viel Wert auf die Farbe.		
7.	Modifarben sind zu jeder Zeit gleich.		
8.	Rote Autos sind immer in.		
9.	Autokonzerne entwickeln Farbtöne mit ungewöhnlichen Namen.		

**Text 3****Telefonzellen**

Rund 60 000 Telefonzellen gibt es heute in Deutschland. Durch die Mobiltelefone verlieren sie aber immer mehr an Bedeutung. Es gibt schon mittlerweile mehr Handys als Einwohner. Mit 110 Millionen Geräte hat im Durchschnitt jeder Deutsche etwa 1,37 Handys. Das kann das Ende der Telefonhäuschen bedeuten.

Für die Telekom waren die Telefonzellen schon immer ein schlechtes Geschäft. Die Unterhaltung einer einzigen Zelle kostet 500 Euro monatlich. Dabei erbringen manche Kabinen nur einen Umsatz von drei Euro im Monat. Jetzt will die Telekom die Standorte der Telefonzellen überprüfen. Wo es sich finanziell lohnt, sollen sie bleiben. Wo das nicht der Fall ist, werden sie abgebaut.

№	Aussage	j	n
10.	Die Bedeutung der Telefonzellen wird immer geringer.		
11.	Die meisten Telefonzellen sind nicht wirtschaftlich.		
12.	Die Telekom will sich besser um den technischen Zustand der Telefonzellen kümmern.		
13.	Die Telekom will alle Telefonzellen abbauen.		

Text 4**Wasserverbrauch**

Die sparsamen Deutschen verbrauchen immer weniger Wasser.

Der Tagesverbrauch ist in den letzten Jahren von 130 auf 127 Liter gesunken. Damit sind die Deutschen gemeinsam mit den Belgiern die sparsamsten Wasserverbraucher in der Europäischen Union.

Der Verbrauch sinkt, aber der Preis steigt. Jeder Deutsche gibt für sein Trinkwasser 20 Cent pro Tag aus. Die Beseitigung des Abwassers ist noch teurer. Sie kostet ungefähr 100 Euro pro Einwohner und Jahr.

Zum Trinken und Kochen braucht man in Deutschland drei bis sechs Liter Wasser, für das Baden und Duschen 20–50 Liter, für das Waschen der Wäsche 15 Liter und für die WC-Spülung 30–50 Liter.



№	Aussage	j	n
14.	Die Deutschen gehen mit Wasser sparsam um.		
15.	Für die Beseitigung des Abwassers gibt man mehr als für das Trinkwasser aus.		
16.	Für das Baden und Duschen braucht man genauso viel Wasser wie für die WC-Spülung.		

Text 5

Hundesteuer

Schon seit 1829 gibt es in Deutschland eine Steuer für Hunde. Die Hundesteuer gilt als ein Instrument der Ordnungspolitik. Sie soll die Zahl der Hunde begrenzen. Wenn man sich die Höhe der Hundesteuer ansieht, glaubt man, dass das funktioniert. Ein Hundehalter in Köln bezahlt beispielsweise 138 Euro pro Jahr für einen Hund. Wer mehr als einen Hund hat, bekommt keinen Rabatt, sondern bezahlt für jeden weiteren Hund noch mehr. Hat jemand drei oder mehr Hunde, beträgt die Steuer 198 Euro je Hund.

In kleinen Städten ist die Steuer normalerweise niedriger: In Neu-Isenburg kostet der erste Hund nur 30 Euro.

№	Aussage	j	n
17.	Die Hundesteuer soll für mehr Ordnung sorgen.		
18.	Nach der Einführung der Hundesteuer hat die Zahl der Hunde abgenommen.		
19.	Es ist preisgünstig, mehr als einen Hund zu halten.		
20.	Die Höhe der Hundesteuer ist deutschlandweit gleich.		

Wortschatz und Grammatik

Teil 1: Welches Wort passt?

Schreiben Sie entsprechende Buchstaben in die Lücken. Übertragen Sie Ihre Antworten auf das Antwortblatt.

a. ausruhen — b. Spaß — c. Grüße — d. Strand — e. Prospekt — f. Gepäck — g. Taxi — h. geschlossen — i. Lieber — j. Flug — k. schwimmen — l. langweilig — m. gewartet — n. unternehmen — o. Flugzeug — p. Leute — q. Jahr — r. Bushaltestelle — s. wunderschön — t. Diskothek — u. empfohlen



(1) i Richard,

Du hast mir gesagt, dass Teneriffa (2) _____ ist, aber ich habe noch nicht viel gesehen, weil ich mich nach der Reise erst mal (3) _____ muss. Der Flug war schrecklich, weil das (4) _____ so voll war und weil alle Leute so viel (5) _____ mitgenommen haben. Zuerst haben wir zwei Stunden lang auf dem Flughafen (6) _____, weil die Maschine noch nicht da war, und dann war es so heiß im Flugzeug, schrecklich! Der (7) _____ war ja wirklich nicht teuer, aber so macht mir das Reisen keinen (8) _____!

Das Hotel ist auch nicht so toll; im (9) _____ hat es ja ganz gut ausgesehen, mit Schwimmbad und Garten und (10) _____. Also: die Diskothek ist (11) _____, der Garten ist sehr klein und im Schwimmbad sind immer so viele Kinder, dass man gar nicht (12) _____ kann.

Wenn ich in die Stadt fahren will, muss ich erstmal 20 Minuten zur (13) _____ laufen und der Bus fährt nur viermal am Tag, abends muss man ein (14) _____ nehmen.

Ich glaube nicht, dass ich viel (15) _____ kann. Wahrscheinlich werde ich jeden Tag ans Meer gehen, baden und am (16) _____ liegen.

Warst Du im letzten (17) _____ auch in diesem Hotel? Hast Du es hier nicht (18) _____ gefunden?

Warum hast Du mir diese Reise so dringend (19) _____?

Vielleicht kann ich morgen am Strand ja ein paar interessante (20) _____ kennenlernen!

Liebe (21) _____ von

Christa

Wortschatz

Teil 2: Drei Wörter passen. Welche sind das?

Ergänzen Sie. Übertragen Sie Ihre Antworten auf das Antwortblatt.

1. a. Pass b. Landschaft c. Zuhause d. Schwierigkeit e. Unglück f. Gefühl
_____ Pech; a (Pass) _____ Ausweis; _____ Heimat
2. a. Nachbar b. Neffe c. Jugendlicher d. Betrieb e. Bericht f. Urlaub
_____ Ferien; _____ Verwandter; _____ Firma



3. a. aussuchen b. aufpassen c. beginnen d. erfinden e. korrigieren
f. herstellen

_____ anfangen; _____ produzieren; _____ wählen

4. a. meinen b. hoffen c. erkennen d. gebrauchen e. besorgen
f. erklären

_____ erledigen; _____ glauben; _____ verwenden

5. a. dauernd b. immer c. oft d. früher e. völlig f. gleichzeitig
_____ ganz; _____ damals; _____ häufig

Wortschatz Teil 3: Welche Antwort passt?

Ergänzen Sie und übertragen Sie Ihre Antworten auf das Antwortblatt.

Satz	0	1	2	3	4	5
Antwort	d					

Mein Fernsehapparat ist kaputt.	Ja, eigentlich den ganzen Tag. Wissen Sie, ich bin Taxifahrer...
Finden Sie, dass die Fernsehgebühren zu hoch sind?	Nicht besonders, aber manchmal sehe ich mir ein Spiel im Fernsehen an.
Hören Sie viel Radio?	Nichts, ich sehe nie fern, ich habe gar keinen Fernsehapparat.
Sehen Sie immer die Nachrichten im Fernsehen?	Kann man ihn noch reparieren?
Interessieren Sie sich für Fußball?	Nein, die sind nicht sehr teuer, aber das Fernsehprogramm ist schrecklich.
Was interessiert Sie im Fernsehen?	Leider nicht, abends bin ich nie zu Hause. Ich lese die Zeitung.

Niveau 2

Hörverstehen Teil 1: Telefonansagen

Sie hören Ansagen am Telefon. Zu jedem Text gibt es eine Aufgabe. Hören Sie jeden Text zweimal und ergänzen Sie die Telefonnotizen. Übertragen Sie Ihre Antworten auf das Antwortblatt.



Beispiel: Reparaturwerkstatt

Wann anrufen?
morgen Vormittag
Wen? Herrn Braun

1. Dr. Herwig

Sprechstunde:
Mo, Di, Do 9.30-13.00
Telefonnummer: 160

2. Katrin

Kommt heute nicht.
Wann? _____

3. Klaus

Eintrittskarte:
Wo? _____

4. Telefonauskunft

Vorwahl: 0421
Telefonnummer: _____

5. Sylvia

Ort: Naturkundemuseum
Stock, Raum _____

6. Firma Akustil

Nummer 1: _____
Numer 2: Informationen

7. Firma Telstart

Nummer 1: _____
Numer 2: Informationen

8. Katrin

Hund: in den Garten lassen
Schlüssel: Wo? _____

9. Telefonansage

Paket angekommen
Abholen: morgen bis _____

10. Frau Schmidt

Paket angekommen
Abholen: morgen bis _____



Hörverstehen Teil 2: Radioansagen

Sie hören Informationen aus dem Radio. Lesen Sie zuerst die Aufgabe. Dann hören Sie den Text einmal und kreuzen an: a, b oder c? Übertragen Sie Ihre Antworten auf das Antwortblatt.

Beispiel:

Welche Sendung kann man um 15.00 hören?

- | | |
|-------------------------------------|----------------------|
| a | Musik aus Südamerika |
| <input checked="" type="checkbox"/> | Zu Gast im Studio |
| c | Nachrichten |

1. Wie ist das Wetter morgen in den Bergen?

- | | |
|---|--------------------|
| a | Die Sonne scheint. |
| b | Es regnet. |
| c | Es schneit. |

2. Wer hat heute Geburtstag?

- | | |
|---|------------------|
| a | der Zuhörer |
| b | J. W. von Goethe |
| c | die junge Frau |

3. Welchen Preis bekommt der erste Gewinner?

- | | |
|---|------------------------------------|
| a | „Kabale und Liebe“ von F. Schiller |
| b | eine Musik-CD |
| c | einen Theaterbesuch |

4. Welches Problem gibt es für die Autofahrerin in der Nähe von Wolfsburg?

- | | |
|---|-----------|
| a | Nebel |
| b | Verkehr |
| c | Wartezeit |



5. Wer hat heute Geburtstag?

- | | |
|---|--------------|
| a | Michaela |
| b | Martin |
| c | Herr Balduin |

6. Wie kommt man zum Stadtfest in Muttlingen?

- | | |
|---|-------------------------------|
| a | zu Fuß |
| b | mit dem Auto oder dem Fahrrad |
| c | mit der S-Bahn |

7. Was braucht man für den russischen Salat?

- | | |
|---|--------------------------|
| a | Salat |
| b | altes Brot |
| c | Kartoffeln, Eier, Gemüse |

8. Wann kann man die nächsten Nachrichten hören?

- | | |
|---|----------|
| a | um 10.30 |
| b | um 12.15 |
| c | um 12.00 |

9. Was soll man an Radio Bremen schicken, wenn man mitmachen will?

- | | |
|---|-------------------|
| a | Namen und Adresse |
| b | Telefonnummer |
| c | E-Mail-Adresse |

10. Was ist Frau Muthesius von Beruf?

- | | |
|---|--------------|
| a | Lehrerin |
| b | Politikerin |
| c | Journalistin |



Hörverstehen Teil 3: Interviews

Sie hören kurze Interviews. Zu jedem Interview gibt es eine Aufgabe. Hören Sie jeden Text zweimal und kreuzen Sie r (richtig) oder f (falsch) an. Übertragen Sie Ihre Antworten auf das Antwortblatt.

№	Aussage	r	f
1.	Frau A. will immer genau wissen, was ihre Kinder sich im Fernsehen ansehen.		
2.	Herr B. glaubt, dass Kinder sich beim Fernsehen doch nur langweilen.		
3.	Das Mädchen findet die Nachmittagssendungen für Kinder ziemlich gefährlich.		
4.	Der Junge sagt, dass Kinder nicht zu viel fernsehen sollen.		

Niveau 3

Schriftlicher Ausdruck

Schreiben Sie Ihre Antwort auf die folgenden Fragen. Schreiben Sie zu jeder Frage mindestens neun Sätze. Übertragen Sie Ihre Texte auf das Antwortblatt.

1. Sind Noten in der Schule wichtig? Sollen auch die Lehrer Noten bekommen?

2. Was machen Sie für den Umweltschutz?

**10 клас****I. Leseverstehen 1**

Lesen Sie 4 Texte und schreiben Sie die richtige Antwort auf das Antwortblatt.

Vor 20 Jahren haben sie Abitur gemacht, neun Schülerinnen und zehn Schüler der Klasse 13 b. Damals war alles offen und jeder hatte seine Träume und Pläne für die Zukunft. Die meisten wollten studieren, einige eine Lehre machen und ein paar wollten zunächst einmal ins Ausland gehen. Zum Klassentreffen nach zwanzig Jahren sind fünfzehn gekommen. Vier haben wir gefragt, wie ihr Leben seit dem Abitur verlaufen ist.

I.I. Vera Schneider

Gleich nach dem Abitur konnte ich mich noch nicht für ein bestimmtes Studium entscheiden. Deshalb bin ich erst einmal als Aupairmädchen ins Ausland gegangen. Zuerst war ich bei einer Familie in London und danach noch ein Jahr in Mexico, in Puebla. In dieser Zeit habe ich meine Sprachkenntnisse in Englisch und Spanisch verbessert. Nach zwei Jahren bin ich nach Deutschland zurückgekommen und habe mich entschlossen, Lehrerin zu werden. Also habe ich angefangen, Sprachen zu studieren. Als junge Studentin habe ich meinen Mann kennen gelernt. Das war aber nicht an der Uni. Ich hatte Zahnschmerzen und in der Praxis des Doktors hat ein junger Zahnarzt als Urlaubsvertretung gearbeitet. Das war mein Rolf. Ich habe mich sofort in ihn verliebt und wir haben bald geheiratet. Kurz nach meinem ersten Staatsexamen ist unser Sohn auf die Welt gekommen. Weil meine Mutter sich jeden Vormittag um das Kind gekümmert hat, konnte ich mich in Ruhe auf das zweite Examen vorbereiten. Ich habe dann acht Jahre an einem Gymnasium Englisch und Spanisch unterrichtet. Mit 35 wollte ich noch ein Kind haben. Nach der Geburt unserer Tochter habe ich Erziehungsurlaub genommen. Die Kleine ist jetzt drei und der Große zwölf Jahre alt. In die Schule gehe ich nicht wieder zurück. Ich habe schon vor vielen Jahren angefangen, Kinderbücher zu schrei-



ben. Gestern habe ich einen Brief meines Verlegers bekommen. Ich soll ein großes Märchenbuch für die Kinder bearbeiten. Über diesen Auftrag habe ich mich natürlich sehr gefreut.

I.II. Jens Zuchgarn

Ich habe immer gedacht, dass ich einmal Arzt werde wie mein Vater und mein Großvater. Nach dem Abitur wollte ich nicht zur Bundeswehr gehen, sondern ich habe mich für den Zivildienst entschieden. Ich habe versucht, eine Zivildienststelle im Krankenhaus zu bekommen, und das hat auch geklappt. Aber bei der Arbeit habe ich gemerkt, dass ich doch nicht für den Beruf des Arztes geboren bin. Ich konnte einfach kein Blut sehen. Ich habe dann Psychologie und Philosophie studiert. Mein Vater hat sich furchtbar über meine Entscheidung geärgert. Er wollte unbedingt, dass ich die Tradition der Familie fortsetze. Um mein Studium zu finanzieren, habe ich in einer Werbeagentur gearbeitet. Das hat mir großen Spaß gemacht und ich habe viele Erfahrungen gesammelt. Nach dem Abschluss des Studiums habe ich mich selbstständig gemacht. Ich habe jetzt eine eigene Werbeagentur. Meine Frau ist Grafikerin und arbeitet mit mir zusammen. In zwei Monaten bekommen wir unser erstes Kind. Wir wissen schon, dass es ein Mädchen wird. Auch meine Eltern freuen sich sehr auf ihr erstes Enkelkind. Und mein Vater ist inzwischen sogar ein bisschen stolz auf mich.

I.III. Claudia von Bornfeld

Nach dem Abitur habe ich ein Stipendium bekommen, weil ich gute Noten hatte. Das hat mir sehr geholfen, weil meine Eltern kein Geld hatten, mir das Jurastudium zu finanzieren. Und so musste ich neben dem Studium auch nicht arbeiten und konnte nach zehn Semestern mein erstes Staatsexamen machen. Da hatte ich auch schon das Ziel, in die Wirtschaft zu gehen. Richterin oder Rechtsanwältin wollte ich nicht werden. Am meisten habe ich mich für internationale Handelsrecht interessiert. Nach dem zweiten Staatsexamen war ich Assistentin an der Universität und habe meinen Doktor ge-



macht. Dann habe ich mich bei der Deutschen Bank beworben und hatte schon Glück. Ich habe eine Stelle in der Auslandsabteilung bekommen. Mein Beruf und meine Karriere sind sehr, sehr wichtig für mich. Ich reise viel, beruflich und privat: deshalb habe ich in der ganzen Welt gute Bekannte. Der größte Wunsch meiner Eltern ist es, ein Enkelkind zu haben. Aber zu meinem Leben passt kein Kind und auch kein Ehemann. Welcher Mann akzeptiert schon, dass er immer an zweiter Stelle steht. Zurzeit bin ich mit einem Kollegen zusammen, aber jeder von uns hat seine eigene Wohnung und das soll auch so bleiben.

I.IV. Richard Schmidt

Meine Abiturnoten waren nicht so toll. Aber das war mir egal, weil ich sowieso nicht studieren wollte. Seit meiner Kindheit war klar, dass ich einmal das kleine Hotel meines Onkels bekommen sollte, weil er keine Kinder hatte. Deshalb habe ich nach der Bundeswehr eine Lehre als Koch gemacht und anschließend eine Hotelfachschule besucht. Danach habe ich bei meinem Onkel gearbeitet. Wir hatten viel vor: die Zahl der Zimmer zu vergrößern, die Einrichtung der Küche zu erneuern, einen Aufzug und eine Sauna einzubauen und das Restaurant neu einzurichten. Aber dann hatten wir Pech. Im Zentrum unseres Ortes hat ein Konzern ein großes Hotel mit 150 Betten gebaut. Diese Konkurrenz hat uns kaputt gemacht. Bald konnte mein Onkel die Kredite der Banken nicht bezahlen und musste verkaufen. Danach habe ich ein Restaurant übernommen, aber das war nur für kurze Zeit. Ich habe da zu viele Fehler gemacht, weil ich noch wenig Erfahrung hatte. Der Traum, mich selbstständig zu machen, habe ich danach aufgegeben. Vor acht Jahren habe ich mich dann bei einer Steak-House-Kette beworben. Heute bin ich Geschäftsführer einer Filiale. Mit meinem Beruf bin ich jetzt ganz zufrieden. Am meisten Spaß macht mir aber mein Hobby. Jede freie Minute bin ich auf dem Flugplatz bei meinem Oldtimer-Flugzeug, um daran zu basteln oder damit zu fliegen.



1. Karriere als Fremdsprachenlehrerin.
Zuerst die Lehrerin, dann die Schriftstellerin.
 - a) Die erste Meinung ist richtig
 - b) Die zweite Meinung ist richtig
 - c) Keine der Meinungen sind richtig
2. Vera Schneider hat ihren Mann im Haus des Verlegers kennen gelernt.
Vera Schneider hat ihren Mann in London kennen gelernt.
 - a) Die erste Meinung ist richtig
 - b) Die zweite Meinung ist richtig
 - c) Keine der Meinungen sind richtig
3. Vera Schneider hat nach dem zweiten Staatsexamen Sprachen unterrichtet.
Vera Schneider hat nach dem zweiten Staatsexamen einen Auftrag des Verlegers bekommen.
 - a) Die erste Meinung ist richtig
 - b) Die zweite Meinung ist richtig
 - c) Keine der Meinungen sind richtig
4. Vera Schneider hat viele Bücher als Aupairmädchen geschrieben.
Vera Schneider hat viele Bücher für eigene Kinder geschrieben.
 - a) Die erste Meinung ist richtig
 - b) Die zweite Meinung ist richtig
 - c) Keine der Meinungen sind richtig
5. Vera Schneider ist gleich nach dem Abitur im Ausland gewesen.
Vera Schneider hat sich gleich nach dem Abitur in einen jungen Arzt verliebt.
 - a) Die erste Meinung ist richtig
 - b) Die zweite Meinung ist richtig
 - c) Keine der Meinungen sind richtig
6. Werbeagentur — die Tradition der Familie.
Die Familie arbeitet selbstständig.
 - a) Die erste Meinung ist richtig
 - b) Die zweite Meinung ist richtig
 - c) Keine der Meinungen sind richtig
7. Jens Zuchgarn hat sich nach dem Abschluss der Lehre selbstständig gemacht.
Jens Zuchgarn hat sich nach dem Abschluss des Zivildienstes selbstständig gemacht.
 - a) Die erste Meinung ist richtig
 - b) Die zweite Meinung ist richtig
 - c) Keine der Meinungen sind richtig



8. Jens Zuchgarn hat neben dem Studium in einem Krankenhaus gearbeitet.
Jens Zuchgarn hat neben dem Studium in einer Werbeagentur gearbeitet.
- a) Die erste Meinung ist richtig b) Die zweite Meinung ist richtig c) Keine der Meinungen sind richtig
9. Jens Zuchgarn und seine Frau haben viel im Ausland gearbeitet.
Jens Zuchgarn und seine Frau haben viel im Krankenhaus gearbeitet.
- a) Die erste Meinung ist richtig b) Die zweite Meinung ist richtig c) Keine der Meinungen sind richtig
10. Jens Zuchgarn arbeitet mit seiner Frau zusammen.
Jens Zuchgarn arbeitet mit seinem Vater zusammen.
- a) Die erste Meinung ist richtig b) Die zweite Meinung ist richtig c) Keine der Meinungen sind richtig
11. Mein Traum ist Richterin oder Rechtsanwältin.
Karriere ist wichtiger als eine eigene Familie.
- a) Die erste Meinung ist richtig b) Die zweite Meinung ist richtig c) Keine der Meinungen sind richtig
12. Claudia von Bornfeld hat ihr Studium selbst finanziert.
Claudia von Bornfeld hat ihr Studium durch ein Stipendium finanziert.
- a) Die erste Meinung ist richtig b) Die zweite Meinung ist richtig c) Keine der Meinungen sind richtig
13. Claudia von Bornfeld fährt oft ins Ausland.
Claudia von Bornfeld reist oft mit ihrem Freund.
- a) Die erste Meinung ist richtig b) Die zweite Meinung ist richtig c) Keine der Meinungen sind richtig
14. Claudia von Bornfeld hat nach dem zweiten Staatsexamen ihren Doktor gemacht.
Claudia von Bornfeld hat nach dem zweiten Staatsexamen als Rechtsanwältin gearbeitet.
- a) Die erste Meinung ist richtig b) Die zweite Meinung ist richtig c) Keine der Meinungen sind richtig



15. Der größte Wunsch der Eltern von Claudia ist es, dass sie heiratet.
Der größte Wunsch der Eltern von Claudia ist es, dass sie ihre Arbeit aufgibt.
- a) Die erste Meinung ist richtig b) Die zweite Meinung ist richtig c) Keine der Meinungen sind richtig
16. Selbstständig für die kurze Zeit.
Konkurrenz bringt Erfolg.
- a) Die erste Meinung ist richtig b) Die zweite Meinung ist richtig c) Keine der Meinungen sind richtig
17. Richard Schmidt hat ein gutes Abitur gemacht.
Richard Schmidt hat kein gutes Abitur gemacht.
- a) Die erste Meinung ist richtig b) Die zweite Meinung ist richtig c) Keine der Meinungen sind richtig
18. Richard Schmidt hat nach dem Gymnasium studiert.
Richard Schmidt hat nach dem Gymnasium nicht studiert.
- a) Die erste Meinung ist richtig b) Die zweite Meinung ist richtig c) Keine der Meinungen sind richtig
19. Richard Schmidt ist heute selbstständig.
Richard Schmidt ist nur kurze Zeit selbstständig gewesen.
- a) Die erste Meinung ist richtig b) Die zweite Meinung ist richtig c) Keine der Meinungen sind richtig
20. Richard Schmidt ist heute Chef eines Konzerns.
Richard Schmidt ist heute Chef eines Hotels.
- a) Die erste Meinung ist richtig b) Die zweite Meinung ist richtig c) Keine der Meinungen sind richtig



II. Leseverstehen 2

II.1. Lesen Sie zuerst 12 Überschriften und dann 6 Texte. Entscheiden Sie: Welche Überschrift passt am besten zu welchem Text?

- a) Die Umwelt schützen
- b) Maßnahmen gegen Gewalt an Schulen
- c) Mehr Verständnis zwischen Ost- und Westdeutschen
- d) Gesünder leben e) Maßnahmen gegen die Luftverschmutzung
- f) Arbeitslosigkeit belastet
- g) Mehr Gleichberechtigung für Mädchen
- h) Das Geld des Staates sinnvoller ausgeben
- i) Gegen Ausländerhass
- j) Maßnahmen gegen Kriminalität
- k) Neue Internetseiten für Kinder
- l) Internetseiten für Eltern

21. Mirko Thees, 7. Klasse Gymnasium, Dresden. „Ich würde weniger Geld für die Bundeswehr ausgeben, in Deutschland gibt es sowieso nie wieder Krieg. Ich werde bestimmt nicht zur Bundeswehr gehen, weil ich es dumm finde, kämpfen und trinken zu lernen. Es ist doch sinnlos, wenn sich die Menschen gegenseitig töten. Lieber sollten die Politiker das Geld in die Forschung stecken, damit wir alle Krankheiten heilen können. Außerdem sollte mehr Geld für Schulen ausgeben werden. Wir haben zu alte und zu wenig Lehrer. Die Schule müsste auch dringend renoviert werden...“

22. Alan Demirkan, 12, 5.Klasse Hauptschule, Berlin. Ich fände es gut, wenn man mehr gegen die Nazis machen würde, denn die wollen uns Ausländer rausschmeißen. An meiner Schule haben mich ein paar Jungen geärgert und geschlagen, weil ich einen Freund helfen wollte, der Albaner ist. Wo ich wohne, da gibt es eine Hauswand, an der steht: „Ausländer raus!“ Das finde ich doof. Ich bin in Deutschland geboren und habe einen deutschen Pass, aber meine Eltern sind Iraner und meine Urgroßeltern kamen aus der Türkei. Ich fühle mich heute halb als Deutscher, halb als Iraner. Mein bester Freund ist Araber, den kenne ich schon von klein an. Aber ich habe auch sehr viele deutsche Freunde. Später will ich mal Polizist werden. Da kann ich anderen helfen.“



23. Markus Meier, 14, 8. Klasse Gymnasium, Wismar. „Die Demokratie finde ich eine gute Sache, aber die Politik gefällt mir im Moment nicht. Die Politiker bauen sich schöne Häuser, aber für die armen Leute gibt es zu wenig Geld. Hier in Wismar gibt es sehr viele Arbeitslose. Auch meine Mutter und mein Opa haben ihre Arbeit verloren. Zum Glück hat meine Mutter jetzt wieder etwas gefunden. Als nur mein Vater einen Job hatte, da reichte das Geld nur gerade zum Leben. Ich selber spare mein Taschengeld. Man weiß ja nie, was noch alles kommt. Wenn ich wirklich mal was ausbebe, dann für ein schönes Buch, oder ich kaufe was für meine Fische“.

24. Sebastian Siemen, 13, 8. Klasse Realschule, Stuttgart. „Ich finde, man müsste mehr gegen die Vorurteile zwischen Ost und West tun. Ich bin aus Thüringen und vor fünf Jahren in den Westen gekommen. Im Osten hat früher jeder jedem geholfen. Das gibt es aber heute nicht mehr. Uns fehlt ein bisschen der Zusammenhalt. Man könnte zum Beispiel einen Schüleraustausch machen, statt ins Ausland zu fahren, nach Ostdeutschland reisen. Damit man mal siehst, wie es da ist. Manchmal sagt jemand zu mir, guck mal, da läuft ein Ossi.“ Das ärgert mich sehr, aber ich tue nichts. Wenn mich jemand auf Sächsisch anspricht, um sich über mich lustig zu machen, antworte ich auf Schwäbisch.“

25. Tobias Gappel, 12, 6. Klasse Gymnasium, Gießen. „Ich würde alle Zigarettenautomaten abschaffen, damit die Raucher nicht überall Zigaretten kaufen können. Ein Freund hat mir erzählt, dass es in anderen Ländern Zigaretten nur im Geschäft gibt. So kommen Jugendliche nicht an Zigaretten ran. Rauchen finde ich nicht gut, und es ist rücksichtslos. Mein Vater raucht auch, das stört mich sehr, vor allem nach dem Abendessen und beim Fernsehen. Ich habe vor allem Angst um seine Gesundheit. Er ist mit 60 als Lehrer in Pension gegangen. Ich finde, das sollten alle Menschen tun dürfen. Noch länger zu arbeiten ist doch nicht gut. Und so könnten auch die jungen Leute eine Stelle finden. Meine Mutter muss noch zehn Jahre arbeiten und kann jetzt schon nicht mehr. Ich habe noch nicht darüber nachgedacht, wie lange ich selbst mal arbeiten möchte. Vielleicht werde ich Programmierer, geistige Arbeit ist nicht so anstrengend.“



26. Räumt Ihr Kind nie auf? Hören Sie auf, sich zu fragen, woher es das hat, werfen Sie stattdessen einen Blick ins Internet www.kidnet.de. Die Datenbank bietet in Sachen Nachwuchs mehr als 3000 Adressen. Anfragen an Jugendfreizeit-Einrichtungen oder der Austausch mit anderen Eltern — der Kontaktinformationsdienst (kid) bietet vielfältige Erleichterungen. Unter www.paritaet.org/vamy hat der Bundesverband speziell für Alleinerziehende eine Webseite eingerichtet. Hier geht es um Fragen des Unterhalts oder des neuen Kindschaftsrechts.

II.2. *Welche Überschrift passt? Schreiben Sie Ihre Antwort auf das Antwortblatt.*

- a) Nachfrage nach Neuwagen gestiegen
- b) Viele Fragen in der Automomilindustrie
- c) Metallarbeiter streiken
- d) Verhandlungen mit gutem Ergebnis
- e) Statistisches Bundesamt macht Fehler
- f) Weniger Einkommen für private Haushalte
- g) Der Preis entscheidet beim Einkauf
- h) Markenartikel werden billiger
- i) Zwei Millionen im Flughafen gefunden
- j) Franke wegen Steuerschulden verhaftet
- k) Tabakwaren bald teurer
- l) Bundesfinanzminister raucht nicht mehr

27. Im letzten Jahr ist die Nachfrage nach Neuwagen um insgesamt drei Prozent gestiegen. Die Automobilindustrie ist mit diesem Ergebnis zufrieden.

28. In der Metallindustrie wird wieder gestreikt. Die Metallarbeiter verlangen vier Prozent mehr Lohn. Arbeitgeber und Gewerkschaften wollen sich morgen zu neuen Verhandlungen treffen.

29. Nach den neusten Angaben des Statistischen Bundesamtes ist das Einkommen der privaten Haushalte im letzten Jahr um 1,3 Prozent gesunken.



30. Die deutschen Verbraucher achten immer mehr auf Preise. Teuere Markenartikel werden immer weniger gekauft, wenn es billige Angebote in gleicher Qualität gibt.
31. Der Berliner Unternehmer Franke hat mehr als zwei Millionen Steuerschulden, wie heute bekannt wurde. Franke wollte gestern ins Ausland fliehen und wurde im Flughafen verhaftet.
32. Wie ein Sprecher des Bundesfinanzministeriums heute mitteilte, plant die Bundesregierung eine Erhöhung der Tabaksteuer. Zum ersten Dezember sollen Zigaretten und Zigaren teurer werden.

II.3. *Welche Überschrift passt? Schreiben Sie Ihre Antwort auf das Antwortblatt.*

- a) Die Nase im Wind und Sand unter den Füßen
 - b) Älteste deutsche Stadt bei Elbe
 - c) Deutschlandreise mal anders
 - d) Fjodor Dostojewskij erholte sich gern an der Nordsee
 - e) Deutschlands höchstes Mittelgebirge
 - f) Wohin das Auge blickt: Wälder, Felder, Seen und Hügel
 - g) Guter Wein und alte Burgen
 - h) Gesundheit, Tourismus, Politik
 - i) Fremdsprachen in Dawos
33. Als Urlaubsgebiet hat der Schwarzwald fast das ganze Jahr über Saison, weil man hier viel machen kann: Ski fahren, Mountainbike fahren, wandern, schwimmen, sich Burgen und Schlösser ansehen. So ist es nicht erstaunlich, dass 2005 fast sechs Millionen Menschen in dieser Region übernachtet haben. Neben Zimmern in Hotels und Pensionen spielen auch Ferienwohnungen eine große Rolle. Der gesamte Schwarzwald liegt im Bundesland Baden-Württemberg. Seine höchste Erhebung ist mit 1493 Metern der Feldberg. Das ist nicht der höchste Berg in Deutschland. Trotzdem ist der Schwarzwald das höchste Mittelgebirge Deutschlands. An seinem Westrand fließt der Rhein und hier liegen auch die wärmsten Orte Deutschlands — zumindest im Sommer. Berühmt ist der Schwarzwald auch für seine Uhren. Seit 1670 baut



man hier vor allem Uhren aus Holz, später kam auch Eisen dazu. Mitte des 19. Jahrhunderts haben die Uhrmacher im Schwarzwald die ersten Kuckusuhrn, wie wir sie heute nennen, hergestellt. Übrigens hat auch der Schriftsteller Fjodor Dostojewskij diese Gegend gekannt. In Baden-Baden hat er das Spielkasino besucht und so viel Geld verloren, dass er sogar seine Eheringe und einen Teil seiner Kleidung verkaufen musste.

34. Wenn von ihr die Rede ist, denkt man sofort an Wein, denn dafür ist die Mosel berühmt. Mit viel Arbeit bauen die Bauern hier Wein an, oft unter so schweren Bedingungen, dass man die Trauben von Hand sammeln muss. In den kleinen Orten an Mosel finden sich viele Weinstuben. Dort kann man verschiedene Weinsorten probieren und, wenn man will, kistenweise Wein kaufen und mit nach Hause nehmen. Besonders beliebt ist der Moselradweg. Auf über 300 Kilometern kann man dem Fluss mit dem Fahrrad in jeder Kurve folgen, ein Vergnügen, das jedes Jahr tausende Radfahrer begeistert, denn auch das Klima an der Mosel ist mild. Man fährt viel auf kleinen Straßen und Wegen mit wenig Autoverkehr. Das ist ideal für Familien. Und wer einen Blick nach oben tut, wird bestimmt eine der vielen alten Burgen aus dem Mittelalter entdecken. Unbedingt sehenswert ist auch Trier — eine Stadt mit einer über 2000-jährigen Geschichte. Man sagt, Trier ist die älteste Stadt in Deutschland. Hier steht zum Beispiel die berühmte Porta Nigra, ein römisches Stadttor aus dem zweiten Jahrhundert. Aber auch die Stadt Koblenz ist interessant, denn hier fließen Rhein und Mosel zusammen. Das sogenannte Deutsche Eck ist auch für ausländische Touristen ein beliebtes Reiseziel.
35. Wer einmal hier an der Nordsee war, sollte die ostfriesischen Inseln mit Namen kennen, denn es sind auf der deutschen Seite nur sieben Stück. Von Westen nach Osten sind das Borkum (die größte der sieben Inseln), Juist, Norderney, Baltrum (die kleinste der sieben Inseln), Langeoog, Spiekeroog und zum Schluss Wangerooge. Alle Inseln sind beliebte, aber auch teure Urlaubsziele der Deutschen, denn man muss pro Tag und pro Person zusätzlich eine



„Kurtaxe“ bezahlen: Die Kurtaxe ist eine Art Steuer und beträgt für eine Familie leicht 10 bis 15 Euro. Dieses Geld bekommt die Stadt. Dafür hält sie die Insel sauber und man kann umsonst an den Stränden liegen und baden. Mit großen Schiffen, den Fähren kann man sogar sein Auto mitnehmen. Allerdings darf man auf den Inseln nur bis zum Hotel oder bis zur Pension fahren. Auf Baltrum ist das Autofahren ganz verboten. Also ein ideales Urlaubsziel für Eltern mit Kindern, weil die Insel autofrei ist und es reichlich Sand und Wasser zum Spielen gibt. Außerdem weht auf den Inseln fast immer ein Wind. Deshalb ist die Luft dort so gut und gesund. Die ostfriesischen Inseln sind extrem von Ebbe und Flut betroffen. Ebbe heißt hier, das Wasser ist ganz weg, überhaupt nicht zu sehen. Das nennt man dann „Wattermeer“. Das Wattermeer lädt zu Wattwanderungen ein: Diese sollte man allerdings nie ohne einen professionellen Führer machen, weil es im Wattenmeer keine festen Wege gibt und man leicht von der Flut, also dem Wasser, überrascht werden kann.

36. Wer die Mecklenburgische Schweiz im Süden von Deutschland sucht, vielleicht an der Grenze zur Schweiz, liegt völlig falsch. Denn sie liegt im Herzen von Mecklenburg-Vorpommern. Diese Gegend wird geliebt von Radfahrern und Wanderern, weil man hier alles haben kann: Es gibt große Wälder, weite Felder mit guter Fernsicht und natürlich auch viel Wasser: Den Malchner See, den Krummerower See und weiter nördlich den Teterower See. Wer müde vom Laufen oder Radfahren ist, kann hier schwimmen oder mit dem Boot fahren. Auch sehen kann man viel, die Stadt Teterow bietet zum Beispiel wunderschöne, alte Stadtorte. So hohe Berge wie im Schwarzwald gibt es hier nicht: Der höchste Berg ist der Hardtberg mit 123 Metern. Trotzdem braucht man für die Hügel viel Kraft und das Radfahren ist hier nur für geübte Fahrer geeignet. Mit Kindern sollte man sich andere Strecken aussuchen.
37. Jedes Jahr treffen sich die Teilnehmer des Weltwirtschaftsforums (WEF) in der höchstgelegenen Stadt Europas: im schweizerischen Dawos. Wirtschaftsexperten, Politiker, Intellektuelle und Journalisten aus der ganzen Welt kommen dann zusammen, um über



wichtige Fragen zu diskutieren. Auch viele andere internationale Kongresse finden in der 12000-Einwohner-Stadt statt. Das war nicht immer so. Bis Mitte des 19. war Davos ein Bauerndorf. Aber 1853 entdeckte ein Arzt die gesunde Wirkung des Klimas in Davos, die besonders für Lungenkranke (Asthma oder Tuberkulose) heilbar war. Wenig später wurde die erste Kurklinik in Davos eröffnet. Aber nicht nur Kliniken, auch viele Hotels wurden gebaut. So wurde Davos auch schnell als Wintersport bekannt. Bis heute hat die Stadt die größte Natureisbahn Europas. Die Läden und Geschäfte freuen sich über viele Gäste. Denn sie alle bringen Geld in ihre Kassen und sind eine gute Werbung für den Ort.

39. Egal, ob Sie nach Köln, an die Nordsee oder ins bayerische Allgäu reisen: In den Buchhandlungen finden Sie mit Sicherheit Krimis, die in dieser Region spielen. Ihr Rezept: ein Verbrechen, ein Kommissar und Lokalkolorit. Die genaue Beschreibung von Orten und Menschen machen den regionalen Charakter dieser Krimis aus. Manchmal sprechen die Kommissare sogar Dialekte. Heute gibt es einen richtigen Krimtourismus. Angefangen hat das mit den Kriminalromanen von Jacques Berndorf, die in der Eifel spielen. Seine Fans reisen in die Eifel und suchen die Orte aus den Büchern — die es wirklich gibt. Und wer die Krimis von Sandra Lüpkes liest, die auf der ostfriesischen Insel Juist aufgewachsen ist, bekommt einen guten Eindruck vom Alltag an der Nordsee. Auch in Österreich und in der Schweiz gibt es Regionalkrimis. Die spielen zum Beispiel im Weinviertel, in Salzburg oder Wien, in Zürich oder Genf. Viele Autoren mögen die Schublade „Regionalkrimi“ nicht. „Schließlich würde man die weltberühmten Krimis des schwedischen Autors Henning Makell auch nicht als Ystad-Krimis bezeichnen“, argumentieren sie. Aber: Regionale Atmosphäre hat in deutschsprachigen Krimis Tradition — auch im Fernsehen. Der Tatort ist die älteste Krimireihe im deutschsprachigen Raum. Seit 1970 ermitteln Kommissare in fast allen großen Städten Deutschlands und in Wien (früher auch in Bern). Die Themen sind oft gesellschaftlich. Zum Konzept gehört das Lokalkolorit: Die regionalen Besonderheiten der Stadt oder der Region, in der die Krimis



spielen, sollen auf jeden Fall vorkommen. Beliebt waren in Hamburger Tatorten zum Beispiel die St.-Pauli-Landungsbrücken. Im Kölner Tatort wird in der Schlussszene immer wieder der Kölner Dom gezeigt. Also: Auf geht's! Entdecken Sie die deutspachigen Länder mit kriminalistischem Spürsinn!

III. Schriftlicher Ausdruck

III. 1. *Lesen Sie die Aufgaben und schreiben Sie die richtige Antwort auf das Antwortblatt.*

Alle Leute sind hier allein, denn jeder Gast kommuniziert über sein... eigen... (39) Bildschirm gerade mit dem Rest d.. groß... weit... (40) Welt. 5 Euro kostet jede Stunde, die man am Computern verbringt. An all... verfügbar... (41) Computern kann man online d.. neuest... (42) Zeitungen lesen, mit ander... (43) Leuten „chatten“ oder sich zu Hause in angenehm... (44) Erinnerung bringen. Jonatan zum Beispiel muss gerade ein.. schwierig... (45) Frage beantworten, die ihm sein... alt... (46) Freund Pit in Kanada stellt. Pit hat schon all.. gemeinsam... (47) Freunden in Kanada erzählt, dass Deutschland ein... schön... (48) Land ist. Aber besonders interessiert ihn, wie d... hübsch... (49) Mädchen heißt, von dem Jonatan im letzt... (50) Brief erzählt hat. Jonatan hat schon zwei... klein... (51) Bier getrunken, und jede... weit... (52) Bier vermehrt seine Tippfehler beim Plaudern mit Pit. Aber das macht nichts, denn bei dies... elektronisch... (53) Brief kommt es nicht so sehr auf genau... (54) Rechtschreibung an. Und Tanja schreibt gerade an ihr... neu... (55) Freund in Berlin. Eine E-Mail für Verliebt... (56) — in diesem Fall ist natürlich jede... einzeln... (57) Wort wichtig.

- | | | |
|--------------------------|----------------------|----------------------|
| 39. a) sein eigener | b) seinen eigenen | c) seines eigenen |
| 40. a) der großen weiten | b) dem großen weiten | c) die großen weiten |
| 41. a) allen verfügbaren | b) aller verfügbarer | c) alle verfügbaren |
| 42. a) die neuste | b) der neuste | c) die neusten |
| 43. a) andere | b) anderen | c) anderer |
| 44. a) angenehm | b) angenehme | c) angenehmes |
| 45. a) eine schwierige | b) einer schwierigen | c) einen schwierigen |
| 46. a) seines altes | b) seinen alten | c) sein alter |
| 47. a) alle gemeinsame | b) allen gemeinsamen | c) aller gemeinsamer |



48. a) ein schönes b) ein schöner c) eines schönes
49. a) das hübsche b) das hübsches c) des hübsches
50. a) letzter b) letztem c) letzten
51. a) zwei kleinen b) zwei kleine c) zweiter kleiner
52. a) jedes weiteres b) jeder weiterer c) jedes weitere
53. a) dieser elektronische b) diesem elektronischen c) diesen elektronischer
54. a) genaue b) genaues c) genau
55. a) ihrer neuer b) ihren neuen c) ihr neuem
56. a) Verliebt b) Verliebten c) Verliebte
57. a) jeder einzelner b) jedem einzelnem c) jedes einzelne

Doris hat aber auch wirklich Pech. Das ist jetzt ihr... ...4. (58) Auto, und gestern ist ihr jemand reingefahren. Bei... ...3. (59) Auto war nach kurzer Zeit der Motor kaputt, d... ... 2. (60) hat ihr Freund ruiniert, und ihr ...1. (61) Wagen war sehr bald durchgerostet.

58. a) ihr viertes b) ihres vier c) ihres viertes
59. a) bei drei b) beim dritten c) beim drei
60. a) des zweites b) das zweites c) das zweite
61. a) ihrer erster b) ihr erster c) ihren ersten

Hallo, hallo, ist da ... (62)? Wir möchten unser Zimmer bezahlen. Ich kann ... (63) sehen. Aber du könntest unser Gepäck schon ins Auto laden. Hier ist immer noch ... (64) gekommen. Ich gehe jetzt mal in die Küche, da ist sicher ... (65).

62. a) niemand b) niemanden c) jemand
63. a) niemanden b) niemander c) niemandes
64. a) niemand b) jemand c) jemanden
65. a) niemand b) jemand c) jemanden

...(66) ärgerst du dich eigentlich so? — ... (67) Bruno! Es geht wieder mal ... (68), dass er nicht abwäscht, wenn er gekocht hat. Und dass er Bratkartoffeln mit Zwiebeln gemacht hat, weiß das ganze Haus, denn sogar im Treppenhaus ... (69) es riecht. Und dann bringt er fast jeden Abend seine Freunde mit und spielt ... (70) bis Mitternacht Karten! Und wenn ich mich ... (71) beschwere, dass es zu laut ist, sagt er nur, ich soll mir etwas in Ohren stecken! Könntest du nicht mal ... (72) sprechen? Vielleicht hört er ja ... (73)!



- | | | |
|------------------|-------------|---------------|
| 66. a) Über wen | b) Mit wem | c) Bei wem |
| 67. a) Mit | b) Über | c) Bei |
| 68. a) darüber | b) davon | c) darum |
| 69. a) nachdem | b) danach | c) nach ihm |
| 70. a) mit ihnen | b) mit ihm | c) mit seinen |
| 71. a) darüber | b) worüber | c) über er |
| 72. a) bei ihm | b) ohne ihn | c) mit ihm |
| 73. a) auf dich | b) zu dir | c) mit dir |

Liebe Karin,

endlich Urlaub im sonnigen Süden — haben Tom und ich uns gedacht, als wir in Frankfurt ... (74) dem Bus in dem Flugzeug gestiegen sind. Unser Flug ... (75) Frankfurt war ganz in Ordnung — bis auf das Gewitter, ... (76) das wir geflogen sind. Aber dann ... Die erste Überraschung war das Hotel, das wir ... (77) Deutschland.. gebucht hatten. ... (78) unserem Balkon ... hat man zwar eine tolle Ansicht — aber direkt unserem Zimmer ... (79) ist eine Diskothek! Für den Lärm tagsüber sorgen die Baustellen, die sich ... (80) das Hotel gruppiert haben. Unser einziger Trost ist das Meer! Man kann kilometerweit den Strand ... (81) laufen. Viele Grüße von deiner tapferen Freundin Claudia.

- | | | |
|--------------------|----------------|----------------|
| 74. a) mit | b) in | c) aus |
| 75. a) Ab | b) bei | c) nach |
| 76. a) Auf | b) durch | c) für |
| 77. a) von ... bis | b) von ... aus | c) nach ... ab |
| 78. a) Von ... aus | b) Für... an | c) Von ... in |
| 79. a) entgegen | b) gegenüber | c) gegen |
| 80. a) für | b) in | c) um |
| 81. a) durch | b) entlang | c) entgegen |

Ein modernes Einkaufszentrum soll ... (82). Die Bank muss Tag und Nacht ... (83). ... (84) das Internet ... ganz neue Kommunikationsformen In „Chatrooms“ ... (85).

- | | | |
|--------------------------|----------------------|----------------------|
| 82. a) bauen werden | b) gebaut worden | c) gebaut werden |
| 83. a) beobachtet werden | b) beobachten werden | c) beobachtet werden |



84. a) Von ... worden ermöglicht
b) Durch ... werden ermöglicht
c) Mit ... werden ermöglichen
85. a) wird geplaudert und gefliert
b) worden geplaudert und gefliertet
c) worden geplaudern und flierten

Frau Lieblich geht ständig in die Kantine, ... (86) sie stundenlang mit Kolleginnen über andere redet. Herr Fischer raucht bei der Arbeit eine Zigarette nach der anderen, ... (87) ich bald nicht mehr aushalten kann. Es gibt keinen rauchfreien Raum, ... (88) man sich in der Pause flüchten könnte. Leider gibt es in der Nähe keine Geschäfte, ... (89) man nach der Arbeit mal rasch zum Einkaufen gehen könnte.

86. a) das
b) womit
c) wo
87. a) das
b) wo
c) was
88. a) wohin
b) das
c) wem
89. a) wohin
b) das
c) was

Herr Fischer, ... (90) denn heute Nacht viel passiert? Wie vielen Menschen ... (91) Sie denn schon begegnet? Wir ... (92) Sie gestern tagsüber kaum erreicht. Wo ... (93) Sie denn so gewesen?

90. a) hat
b) ist
c) haben
91. a) haben
b) sind
c) hat
92. a) haben
b) sind
c) seid
93. a) haben
b) hatten
c) sind

Wir hatten eigentlich vor, in die Berge ... (94) fahren. Ich rate ihm die Videokamera zu Hause ... (95) lassen. Es ist gut mehrere Sprachen ... (96) können.

94. a) zu
b) —
c) um zu
95. a) statt zu
b) um zu
c) zu
96. a) —
b) zu
c) um zu

Wann hast du den Schlüssel vermisst? — Erst ... (97) ich die Wohnungstür aufschließen wollte.

Wann schaffst du dir endlich eine neue Vokabelkartei? — Erst ... (98) ich mir die Wörter so nicht mehr merken kann. Was die Schüler alles tun, ... (99) ihre Lehrer ihnen weniger Hausaufgaben auf... geben.



Aufgabe 2. Welche Werte sind den Personen am wichtigsten? Hören Sie die Interviews zweimal und nummerieren Sie die Werte nach der Reihenfolge im jeweiligen Hörtext. Je eine Antwort passt nicht.

1.	Sprecherin 1, 36	Kinder	Beruf	Partnerschaft	Hobbys
2.	Sprecherin 2, 72	eine Aufgabe	Erfolg	Gesundheit	Familie
3.	Sprecher 3, 22	Gerechtigkeit	Freiheit	Bildung	Frieden
4.	Sprecher 4, 39	Partnerschaft	Kinder	Geld	Erfolg

Aufgabe 3. Wie wird das Wetter morgen? Hören Sie zu und ergänzen Sie die Temperaturen.



Aufgabe 4. Wo gibt es ...? Hören Sie zweimal und kreuzen Sie an.

Ort	Sonne	Regen	Wind	Wolken
Steiermark				
Burgenland				
Wien				
Kärnten				
Salzburg				
Tirol				



II. Leseverstehen

Aufgabe 1. *Lesen Sie den Text und markieren Sie die richtige Antwort (a, b oder c). Übertragen Sie die Antwort auf das Antwortblatt.*

Büffeln ohne Ballast

Wenn die Prüfung naht, beginnt für viele der Ausnahmezustand. Die Freunde hat man schon lange nicht mehr gesehen, die Nachrichten auch nicht, und in der Küche stapeln sich Berge von Geschirr. Noch vier Wochen bis zur Prüfung: zehn Stunden am Tag hinter den Büchern! Nicht immer folgt auf das Bemühen auch die Belohnung. „Studierende, die in Prüfungen nicht bestanden haben, berichteten oft, dass sie sehr viel gelernt hätten“, sagt Martin Schuster, Psychologe und Experte für Lerntechniken von der Universität Köln. Um eine schwere Prüfung zu bestehen, müssen gute Lernstrategien mit einer vernünftigen Zeitplanung zusammenkommen.

Lernen fängt mit dem Verstehen an. Gerade, wenn die Zeit knapp ist, ist es verlockend, nur noch zu pauken. Das ist ein Fehler. „Auswendiglernen hat zwar seinen Platz im Lernprozess“, sagt Andreas Gold, Lernforscher und Professor an der Universität Frankfurt am Main. „Aber nur zur Festigung dessen, was vorher verstehend gelernt wurde.“ Der Stoff muss am Anfang durchdacht und innerlich durchdiskutiert werden. Zwei Arten von Strategien helfen dabei: Reduktiv geht derjenige vor, der mit dem Textmarker das Wichtigste unterstreicht. Aber auch, wer sich eine Skizze oder ein Schaubild anfertigt, wirft überflüssigen Ballast fort. Das Gegenstück zum Vereinfachen und Aussortieren ist das so genannte elaborative Lernen. Dabei soll das neue Wissen mit dem bereits vorhandenen Vorwissen verknüpft und so besser verankert werden. Elaborativ lernen bedeutet zum Beispiel, Fragen an den Text zu stellen und dort Antworten zu suchen, nach Beispielen zu fahnden oder zu überlegen, wo das neue Wissen praktisch eingesetzt werden könnte. Nützlich ist es auch, eine Zusammenfassung in eigenen Worten zu schreiben.



Beim Lesen und Verstehen von Fachliteratur hilft eine Reihe von Techniken dabei, nicht an Nebensächlichkeiten hängen zu bleiben oder den Stoff nur oberflächlich wahrzunehmen.

Zum Beispiel nicht gleich vorne anfangen zu lesen, sondern sich erst einmal einen Überblick verschaffen. Was verraten Vorwort, **Klappentext**, Inhaltsverzeichnis und Überschriften? Was steht in der Zusammenfassung? Anschließend formuliert der Leser Fragen an den Text. In welchem Verhältnis steht der Text zum Thema, an dem er gerade arbeitet? Dann wird abschnittsweise gelesen: Wie lauten die Hauptaussagen? Was ist unklar? Werden die Fragen beantwortet, die ich am Anfang formuliert habe? In diesem Abschnitt können auch neue Fragen aufgenommen werden. Anschließend **rekapituliert** man das Gelesene, fasst den Text in eigenen Worten zusammen, notiert die wichtigsten Aspekte und die Antworten auf die vorher gestellten Fragen. Beim letzten Schritt, dem Rückblick, prüft man schließlich, ob man die Aussagen richtig zusammengefasst hat, und geht unklare Stellen noch einmal durch.

Pauken muss jedoch trotz allem sein. Wiederholungen müssen von Anfang an eingeplant werden. Es bringt nichts, immer nach Tagen mit dem Repetieren zu beginnen. Ebenso unsinnig ist es aber, zum Beispiel Vokabeln an einem einzigen Tag zigmal zu wiederholen und sie dann nie wieder anzuschauen. Experten raten zum so genannten verteilten Lernen. Man unterteilt den Stoff in sinnvolle Abschnitte und wiederholt jeden Abschnitt im Laufe der Zeit mehrere Male.

Die besten Lernstrategien nützen wenig, wenn am Ende die Zeit zu knapp ist. Deshalb muss am Anfang ein realistischer Zeitplan stehen. „Viele verschätzen sich enorm“, beobachtet Helga Knigge-Illner von der psychologischen Beratung der Freien Universität Berlin. Ihr Rat: Ehrlich prüfen, wie lange man konzentriert arbeiten kann. Von der realistisch eingeschätzten Arbeitszeit nur zwei Drittel konkret verplanen; und auf gar keinen Fall vergessen, dass man Einkaufen und auch mal Freunde treffen will!



Worterläuterungen:

Klappentext — Text auf der Klappe des Schutzumschlages eines Buches mit Angaben zum Inhalt und Ähnlichen.

rekapitulieren — zusammenfassend wiederholen.

1. Wofür ist Auswendiglernen sinnvoll?
 - a) Um das bereits Gelernte zu festigen.
 - b) Um das Kurzzeitgedächtnis zu trainieren.
 - c) Um den Lehrstoff schnell zu lernen.
2. Was ist eine reduktive Lernstrategie?
 - a) Die wichtigsten Inhalte markieren.
 - b) Möglichst reduziert zu lernen.
 - c) Soviel wie möglich lesen.
3. Was passt zum elaborativen Lernen?
 - a) Eine Zusammenfassung des gelernten Stoffes zu schreiben.
 - b) Kontinuierlich Vokabeln lernen zu müssen.
 - c) Sich Fragen nach dem Sinn zu stellen.
4. Warum helfen Techniken beim Lesen und Verstehen von Fachliteratur?
 - a) Weil dadurch Vokabeln lernen unnötig wird.
 - b) Weil man konzentrierter und schneller lernen kann.
 - c) Weil man nicht an Nebensächlichkeiten hängen bleibt.
5. Wie verschafft man sich den Überblick?
 - a) Man formuliert Fragen an den Text und liest ihn anschließend.
 - b) Man liest den ganzen Text und schreibt eine Zusammenfassung.
 - c) Man orientiert sich an Informationsquellen, z. B. an den Überschriften.
6. Was muss man beim letzten Schritt, dem Rückblick berücksichtigen?
 - a) Ob man den ganzen Text verstanden hat.
 - b) Ob man den Text korrekt zusammengefasst hat.
 - c) Ob man tatsächlich alles gelesen hat.
7. Warum spielen Wiederholungen eine große Rolle?
 - a) Weil man sonst nicht effektiv lernen kann.
 - b) Weil man so weniger Stoff aufnehmen muss.
 - c) Weil sie das Kurzzeitgedächtnis trainieren.



8. Was versteht man unter dem so genannten verteilten Lesen?
 - a) Den Stoff in Abschnitte unterteilen und jeden Abschnitt mehrmals wiederholen.
 - b) Den Stoff konzentriert lesen und ihn nach zwei bis vier Wochen wiederholen.
 - c) Den Stoff nach bestimmten Aspekten ordnen und diese durchdenken.
9. Wieso verschätzen sich viele im Zeitplan?
 - a) Weil sie die Alltagsaufgaben mit einbeziehen.
 - b) Weil sie ihren Zeitplan zu eng gestalten.
 - c) Wie sie sich oft unterschätzen.
10. Was sollte man bei der Prüfungsvorbereitung vermeiden?
 - a) Den Stoff im Laufe der Zeit mehrmals zu wiederholen.
 - b) Etwa zwei Wochen vor der Prüfung mit dem Lernen zu beginnen.
 - c) Fragen an den Text zu formulieren und sie zu beantworten.

Aufgabe 2. Ordnen Sie die Überschriften den Texten zu. Übertragen Sie Ihre Antworten auf das Antwortblatt

1.	Staatliche Kunsthalle Karlsruhe	
2.	Lesungen, Diskussionsveranstaltungen und Ausstellungen	
3.	Sport-Highlights für Hunde	
4.	Schokolade kann vor Krankheiten schützen	
5.	Neutrinos kratzen an Einstein	
6.	Tödliche Neugierde	
7.	Ein Goldautomat für China	
8.	Loriot († 87) Der Schalk im Nacken ist müde geworden	
9.	Die Problemgeschwister der reichen und Schönen	
10.	Plaudern vor Facebook & Co.	

(A) Seine Familie kann man sich bekanntlich nicht aussuchen. Jüngstes Beispiel aus der Welt der Prominenten: Anthony Ciccone, der ältere Bruder von Superstar Madonna, lebt seit eineinhalb Jahren auf der Straße. Während die 53-jährige Entertainerin über ein geschätztes Jahreseinkommen von 58 Mio. Dollar verfügt und seit über 20 Jahren zu den erfolg-



reichsten Vertreterinnen der Unterhaltungsindustrie zählt, muss ihr Bruder Anthony seine Nächte unter einer Brücke in Michigan verbringen. Ungleichere können die Geschwister kaum sein.

Madonnas obdachloser Bruder Anthony hat eigenen Angaben zufolge überhaupt keinen Kontakt mehr zu seiner Familie. „Meine Familie hat sich von mir abgewendet, als ich eine schlimme Zeit hatte“, erzählte er dem „Michigan Messenger“. Die Sängerin soll aufgrund seiner Alkohol- und Drogenprobleme den Kontakt zu ihm eingestellt haben.

(B) Telefonieren und SMS sind mit 67% beziehungsweise 65% täglicher Nutzung immer noch die beliebtesten Kommunikationsarten bei österreichischen Jugendlichen. Das ergab eine Umfrage von marktagent.com im Auftrag von tele.ring unter 706 Personen zwischen 16 und 30 Jahren. Allerdings: Mit 54% täglicher Nutzung sind Facebook & Co. stark im Kommen.

(C) „Wenn ich alt und klapprig bin, keinen Gedanken mehr im Kopf habe und nicht mehr weiß, wo oben und unten ist, dann höre ich auf.“ So weit hat es Lorient natürlich nicht kommen lassen. Der Humorist und Perfektionist starb am 22. August am Starnberger See.

Den Schelm im Nacken, das Herz am rechten Fleck, die Lacher auf seiner Seite. Millionen Fans liebten Deutschlands berühmtesten Humoristen Vicco von Bülow, der sich 1950 das Pseudonym Lorient (französisches Wort für den Pirol, der Wappenvogel der von Bülows) zulegte.

(D) In den USA, im Nahen Osten und in einigen Staaten Europas gibt es sie schon — jetzt hat China seinen ersten Goldautomaten. Der Automat mit Goldbarren und Goldmünzen steht in Peking. Mit Bankkarte oder gegen Bargeld können Kunden dort pro Besuch bis zu 2,5 Kilo Gold für rund 116000 Euro kaufen.

(E) Journalismus kann tödlich sein. Vor allem, wenn man zu gierig wird und für eine gute Story die Vorsicht ad acta legt. So kommt es, wie es kommen muss, und Hilde Jahn ist die längste Zeit Star-Reporterin gewesen... Ihre junge, etwas unbeholfene, aber durchaus zielsichere Assistentin Sarah Pauli übernimmt Jahns Recherchen und stößt dabei auf die Machenschaften eines selbstgerechten Serienkillers.



(F) Genf, Innsbruck. Die Entdeckung war derart überraschend, dass sich die Physiker des Kernforschungszentrums in Genf nicht mehr zu helfen wussten und öffentlich den Rest der Welt um Hilfe baten: „Prüft unsere Ergebnisse nach! Haben wir da irgendwo einen Fehler gemacht?“

Es geht um das Opera-Experiment, bei dem Neutrinos — äußerst leichte, elektrisch neutrale Elementarteilchen — erforscht werden. Dazu werden die Neutrinos in Genf erzeugt und auf die Reise in ein 730 Kilometer entferntes unterirdisches Labor in den italienischen Abruzzen geschickt. Die Flugzeit beträgt rund 2,4 Millisekunden. Das Verblüffende: Die Neutrinos schienen um rund 60 Nanosekunden früher aufzutauchen als erwartet. Damit wären sie 0,025 Promille schneller als Licht. Doch die Lichtgeschwindigkeit — 299.792 Kilometer pro Sekunde — gilt nach Albert Einstein als die oberste Geschwindigkeitsgrenze im Universum und ist bislang in keinem Experiment der Welt durchbrochen worden.

(G) Das Literaturhaus Stuttgart möchte aktuelle Literatur bekannt machen. Es organisiert Lesungen, mit bekannten und unbekanntem Autoren aus Deutschland, der Schweiz und Österreich. Außerdem gibt es dort Diskussionsveranstaltungen und Ausstellungen. Das aktuelle Programm steht auf der Internetseite des Literaturhauses. Dort gibt es auch Informationen zu den einzelnen Autoren.

(H) Zu wenig Beschäftigung macht unsere Hunde unglücklich — und dick. Ein gelangweilter Vierbeiner kommt schnell auf dumme Gedanken. Der eine vergreift sich an Wohnungseinrichtung, der nächste leckt vor lauter Langeweile nur noch wunde Stellen am Körper. Schluss damit! Als Hundehalter muss man die Bedürfnisse seines Vierbeiners kennen und darauf eingehen. Denn Möglichkeiten, das Tier auszulasten, gibt es genug: Disc-Dogging, Agility (Hindernislauf) und Dog-Diving (Weitsprünge ins Wasser).

(I) Gute Nachricht für Naschkatzen: Schokolade ist gesund. Sie kann sogar den Blutdruck senken und vor Diabetes schützen. Nachteil: Schokolade hat etwa 500 Kalorien pro 100 Gramm und sehr viel Zucker. Daher raten Mediziner, nicht zu oft Schokolade zu naschen.



(J)Die Staatliche Kunsthalle gehört zu den bedeutendsten und ältesten Museen Deutschlands. Die Sammlung umfasst deutsche, französische und niederländische Malerei der letzten 700 Jahre. Zur Kunsthalle gehören eine der größten Museumsbibliotheken Deutschlands und das älteste deutsche Kinder- und Jugendmuseum.

Aufgabe 3. *Lesen Sie den Text. Markieren Sie, welche Aussagen richtig oder falsch sind. Übertragen Sie Ihre Antworten auf das Antwortblatt*

Sechs Warnsignale vor der Computersucht

Josef Bruckmoser

Ein Jugendlicher, der vier Stunden pro Tag vor dem Computer sitzt und Onlinespiele spielt, muss noch nicht süchtig sein, sagt Friedrich Martin Wurst, Vorstand der Universitätsklinik für Psychiatrie und Psychotherapie II an der Christian-Doppler-Klinik in Salzburg. „Ein solcher junger Mensch ist aber ähnlich suchtfgefährdet wie Erwachsene mit regelmäßig erhöhtem Alkoholkonsum.“

Ein Salzburger-Nachrichten-Gespräch über Internet, Freunde auf Facebook und die Gefahr der Computersucht.

Herr Wurst, welche Gefahren gehen von dem ständigen Online-Sein aus? Was bedeutet der Umbruch in der elektronischen Medienlandschaft für unsere Seele?

Wurst: Selbstverständlich gibt es Computer- und Internetabhängigkeit. Sie fällt unter die nicht stoffgebundenen Formen von Abhängigkeit. Es handelt sich also um eine Verhaltenssucht wie die Kaufsucht. Prinzipiell kann jedes menschliche Verhalten süchtige Züge annehmen. Aber man kann deshalb nicht hergehen und sagen, wir sollen kein Internet nutzen, weil es Internetsüchtige gibt.

Zumal wir auf das Internet kaum völlig verzichten können.

Wurst: Das ist die besondere Schwierigkeit. Anders als bei anderen Suchterkrankungen — etwa Alkohol oder Drogen -, kann ich beim Internet das Medium nicht meiden. Es wäre für viele Menschen allein beruflich kaum tragbar zu sagen: „Ich bin abhängig, ich nutze das Internet nicht mehr.“ Es geht also darum, klare Grenzen zu ziehen und



positives Verhalten zu verstärken. Vor allem soziale Kontakte sind für Internet- und Computersüchtige ganz wichtig.

Welche Altersgruppen sind besonders gefährdet? Was sind die Anzeichen?

Wurst: Internetsucht betrifft vor allem junge Menschen, meist Schüler im Alter von 15, 16 Jahren. Da gilt als verlässliche Zahl, dass 2,5 Prozent gefährdet und 1,5 bis zwei Prozent abhängig sind. Manche Zahlen, die sehr viel höher liegen, sind mit Vorsicht zu beurteilen, weil es sich dabei meist um Online-Umfragen handelt.

Wann wird Computerkonsum zur Sucht, und wie ist sie erkennbar?

Wurst: Für das Abhängigkeitssyndrom gibt es sechs Kennzeichen: Erstens der Zwang zum Konsum.

Zweitens die verminderte Kontrollfähigkeit: Ich nehme mir vor, ein wenig zu spielen, und dann ist plötzlich der ganze Nachmittag weg.

Drittens das Entzugssyndrom: Die Betroffenen werden unruhig, kommen ins Schwitzen, wenn sie längere Zeit nicht vor dem Computer sitzen. Viertens die steigende Toleranzgrenze: Ich brauche immer mehr, um dieselbe Spannung zu erreichen. Fünftens die Vernachlässigung von anderen Aufgaben.

Und sechstens nicht zuletzt die Fortsetzung des Konsums, obwohl bereits Schäden eingetreten sind: Ich komme von meinem Computer nicht los, obwohl ich schon Schlafmangel habe oder in der Schule schlechter bin.

Die Sozialkontakte leiden als erste, wenn Jugendliche dauernd vor dem Bildschirm sitzen. Wie weit sind virtuelle Kontakte mit den sogenannten Freunden auf Facebook ein Ersatz?

Tatsächlich muss man auch sehen, dass viele Leute, die vielleicht früher in ihrem Dorf allein gewesen wären, heute ihre Freunde auf Facebook haben. Das ist eine Veränderung durch Computer und Medienwelt, die mit Chancen, aber selbstverständlich auch mit Risiken verbunden ist. Ein kleiner Prozentsatz bleibt auf der Strecke und gleitet hinein in die Sucht.

Salzburger Nachrichten, 20.09.2011



№	Feststellung	richtig	falsch
1.	Ein Jugendlicher, der vier Stunden pro Tag beim Onlinespielen verbringt, ist mit Computersucht gefährdet.		
2.	Die Redaktion der Zeitung „Salzburger Nachrichten“ hat mit Friedrich Martin Wurst ein Gespräch über Internet, Freunde auf Facebook und die Gefahr der Computersucht geführt.		
3.	Die Computer- und Internetabhängigkeit fällt unter die stoffgebundenen Formen von Abhängigkeit.		
4.	Nicht jedes menschliche Verhalten kann süchtige Züge annehmen.		
5.	Internetsucht betrifft meistens Schüler im Alter von 15, 16 Jahren.		
6.	Das erste Kennzeichen des Computerabhängigkeitssyndroms ist der Zwang zum Konsum.		
7.	Das zweite Kennzeichen des Computerabhängigkeitssyndroms besteht in der erhöhten Kontrollfähigkeit über das eigene Verhalten.		
8.	Die Betroffenen werden unruhig, wenn sie längere Zeit nicht vor dem Computer sitzen.		
9.	Man braucht immer weniger, um dieselbe Spannung zu erreichen.		
10.	Man geht kaum vom Computer weg, obwohl schulische Leistungen nachgelassen haben.		

III.

Aufgabe 1. Welche Sätze sind richtig? Kreuzen Sie an.

1. Ihre Äußerungen sind nicht zu entschuldigen.
2. So, diese Straße kann jetzt wieder befahren werden.
3. Offenbar er hat einen Schlag auf den Kopf bekommen.
4. Also, was da passiert ist, das ist doch einfach unfassbar!
5. Bei der Bedienung dieser Maschine irgendetwas ist zu beachten?
6. Dann wir haben zusammen einen Tee getrunken.
7. Wem nicht zu raten ist, dem ist auch nicht zu helfen.



8. Sobald eine Leitung frei wird, werden Sie mit einem unserer Kundenberater verbunden.
9. Diesen Film habe ich noch nichts gesehen.
10. Wenn ich fertig bin, ich komme gleich bei dir vorbei.
11. Am Abend, wir sind noch in ein schönes Konzert gegangen.
12. Ich kann doch nichts dafür, wenn du dich in den Finger schneidest.
13. Nie wollte ich jemandem nichts Schlechtes tun.
14. Ich möchte dich gern zu meinem Geburtstag einladen.
15. Sie gratuliert ihn zur Auszeichnung.
16. Mithilfe unterschiedlicher Methoden und Sozialformen erarbeiteten die Schülerinnen und Schüler sehr ausführlich und detailliert das Thema der Projektgruppe.
17. Sie wurde Sekräterin am Sprachenzentrum der Universität Augsburg.
18. Wegen des ständigen Umgangs mit Lebensmitteln sollten Sie unbedingt allergie-/ekzemfrei und gesund sein.
19. Sie hat dann als Universitätsdozentin die Frauenforschung begründen.
20. Sie ist ins Ausland gegangen, um Sprachen zu lernen.

Aufgabe 2. *Lesen Sie die Meinung von Lilly Wels aus Ulm über Glücksmomente im Alltag. Schreiben Sie Ihre eigene Meinung über Glück und Lebensfreude (bis 30 Sätze).*

In meine Lieblingsstadt Graz zu reisen, dort im Café Sacher zu sitzen und einen warmen Apfelstrudel und dazu eine heiße Schokolade mit Sahne genießen zu können. Ein Ort, der mir Kraft und Hoffnung schenkt.



**СЕКЦІЯ
«ФРАНЦУЗЬКА МОВА»**

**КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ
З ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ**

9 клас

I рівень

I. Lisez le texte et tâchez de le comprendre:

Connaissez-vous ces noms?

Connaissez-vous ces gens: Émile-Salomon-Wilhelm Herzog, François Marie Arouet, Amandine Aurore Lucile Dupin, Marie-Henri Beyle? Ce sont les gens connus, mais sous les autres noms... Sous les pseudonymes: André Maurois, Voltaire, George Sand et Stendhal.

Interprète militaire et officier de liaison auprès du BEF (Corps Expéditionnaire Britannique) en France et en Flandres pendant la Première Guerre mondiale, Émile-Salomon-Wilhelm Herzog écrit en 1918 «Les Silences du colonel Bramble », qui connaîtra un vif succès, tant en France que dans les pays anglo-saxons et qui sera suivi des « Discours du docteur O'Grady». Les événements de cette guerre lui fournissent son pseudonyme «Maurois», nom d'un village du nord de la France.

Pour rompre avec son passé, avec sa famille surtout, pour effacer un patronyme des consonances vulgaires, équivoque à rouer, François Marie Arouet s'est créé un nom de Voltaire. On ne sait pas, à partir de quels éléments il l'a élaboré. De nombreuses hypothèses ont été avancées (inversion de la petite ville d'Airvault proche de Saint-Loup, le berceau de la famille Arouet, anagramme d'Arouet, (personnage de théâtre, nommé Voltare), toutes sont vraisemblables.



À l'époque on a estimé que ce n'est pas l'affaire féminine d'écrire les œuvres. Et les femmes de talent ont été obligées de prendre les pseudonymes masculins. Ce n'est que pour la publication de son premier roman écrit seule, «Indiana» (1832) que Amandine Dupin prit le pseudonyme de G. Sand, et, à partir du roman suivant, le nom complet de George (sans «s») Sand, qu'elle ne quitta plus et qui devint le seul nom par lequel elle fut connue.

Avant de signer Stendhal, Marie-Henri Beyle a utilisé d'autres noms de plume, tels que: Louis Alexandre Bombet, ou Anastase de Serpière. Seule «L'Histoire de la peinture» (1817) fut publiée sous son vrai nom. À partir de Rome, Naples, Florence (septembre 1817) c'est sous le pseudonyme de «M. de Stendhal, officier de cavalerie» qu'il publia ses œuvres. Ce nom de plume est inspiré d'une ville d'Allemagne «Stendal», lieu de naissance de l'historien d'art et d'archéologue renommé à l'époque Johann Joachim Winckelmann, mais surtout proche de l'endroit où Stendhal vécut en 1807–1808 un moment de grande passion avec Wilhelmine de Griesheim. Ayant ajouté un «h» pour germaniser encore le nom, il souhaitait que l'on prononce «Stendhal».

II. a) Liez les vrais noms des écrivains à leurs pseudonymes

1. Amandine Aurore Lucile Dupin A. André Maurois
2. Emile-Salomon-Wilhelm Herzog B. Georges Sand
3. François Marie Arouet C. Stendhal
4. Marie-Henri Beyle D. Voltaire

b) Trouvez une réponse correcte:

- 1) _____ a créé son pseudonyme en utilisant l'anagramme.
- 2) D, d'abord _____ a utilisé les noms de plumes différents, jusqu'à ce qu'il (elle) a trouvé le pseudonyme sous lequel il (elle) est devenu (e) célèbre.
- 3) _____ a été obligé (e) de prendre le pseudonyme à cause des raisons sociales.
- 4) _____ a créé son nom de plume pendant la Première Guerre mondiale.



III. Quels pseudonymes d'autres célébrités connaissez-vous?

IY. A votre avis, pourquoi le texte analysé est utile pour les francophones?

II рівень

I. a) Un élève inattentif a fait une traduction avec beaucoup de fautes.

Corrigez toutes les fautes et donnez votre variante correcte:

Je habite Jitomir. Cet une ville ukrainian. Dans notre ville ilya beaucoup de école, une grande stade. A la printemps, nous se promonent souvent dans le parque ou ilya des fleure différent. Shaque année on organisent des concours du chanson, des compéticions sportifs, des konsert et des faites. Nous aimon bien notre ville.

b) Remplacez les lacunes par les adjectifs à la forme convenable:

Beau

Un _____ édifice

Un _____ monument

Un _____ endroit

De _____ arbres

Nouveau

de _____ avenues

de _____ meubles

un _____ instrument

un _____ appartement

Vieux

Un _____ ennemi

De _____ ouvriers

Un _____ médecin

De _____ ouvrières

Fou

un argent _____

un _____ rire

un _____ espoir

une _____ journée

Mou

une _____ étoffe

un _____ oreiller

un _____ temps

des temps _____



II..Employez les pronoms corrects

Combien de lettres avez-vous écrit? Je ai écrit trois. 2. Lis cette lettre et réponds... ..! Veux-tu prendre part à cette excursion? Bien sur, je veux... ..participer. 3. Aller me promener au centre de la ville? Jeconnaît déjà par coeur. 4. Lire des livres? Oui, mes amis... ..
... ..prête souvent. 5. Il est assez ponctuel, il n'est jamais en retard, je... ..suis sure. 6. A la maison il n'y a plus de sucre. Il faut aller au magasin et... .. acheter.

III. Dites les equivalents ukrainiens des proverbes français:

1. La peur grossit des objets

2. Beaucoup de bruit de rien

3. Qui se ressemble s'assemble

4. Le bruit défendu attire le plus

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

III рівень

I. Connaissez-vous la France et le français?

1. Que symbolise la couleur blanche sur le drapeau tricolore français?

a. *Le peuple* b. *l'église* c. *le rois* d. *la capitale*

2. ... En quelle année a-t-on célébré le bicentenaire de la Révolution française?

a. 1989 b. 1992 c. 1995 d. 2006



3. A chaque ville attribuez sa spécialité gastronomique:

- | | |
|----------------------|----------------------------|
| a. <i>Bordeaux</i> | 1. <i>La bouillabaisse</i> |
| b. <i>Dijon</i> | 2. <i>La choucroute</i> |
| c. <i>Marseille</i> | 3. <i>La moutarde</i> |
| d. <i>Strasbourg</i> | 4. <i>Le vin</i> |

4. Sur le pont de quelle ville « On y danse, on y danse »?

- a. *Paris* b. *Avignon* c. *Nantes* d. *Marseille*

II. Quels sont vos projets pour l'avenir le plus proche (5–10 ans)?
Exposez vos idées à ce sujet-là en 10–15 phrases

10 клас

I рівень

Lisez et tachez de comprendre le texte:

Le mystère des Pyramides

Dès l'Antiquité, les sages tenaient la Grande Pyramide pour une de sept merveilles du monde. Et si cette époque de la grande gloire d'Athènes nous paraît fort lointaine, il faut dire que les pyramides faisaient déjà figure d'Antiquité en ces temps reculés, étant les plus étonnantes réalisations de l'humanité. La Grande Pyramide a 45 siècles derrière elle et n'est pas la plus ancienne! Mais ce n'est pas si important. L'essentiel est de savoir que les plus beaux et les plus importants de ces monuments ont tous été construits en moins d'un siècle. Construits pour quel but? C'est là que commence le problème...

Quel est donc l'intérêt de construire un monument haut de 150 mètres, altitude fantastique qui restera unique pendant 4 000 ans? On sait que les pharaons sont parfois enterrés dedans... On sait aussi que les pharaons se prenaient pour les dieux... Mais construire un monument aussi extraordinaire! Certains savants ont voulu y voir des temples, des observatoires, des montagnes... Aucune de ces hypothèses ne résiste à l'analyse et c'est là qu'est le vrai mystère



des pyramides. Elles sont immenses, colossales, fantastiques, mais, généralement, elles ne servent à rien. Pour un esprit scientifique, il est difficile de se représenter que pendant des dizaines d'années on construisait une oeuvre aussi grandiose qu'inutile.

Les architectes et les mathématiciens ont découvert des quantités de traits particuliers et mystérieux des pyramides: leur forme, leur taille, leur proportion... De plus, les architectes de cette époque étaient des ingénieurs compétents. Il faut juste rappeler que l'on n'a pas bâti les pyramides à partir de la base, à la manière dont on construit une maison. Une raison essentielle à cela: la moindre erreur de calcul dans l'inclinaison des faces les feraient se rencontrer à des hauteurs différentes. Et c'était l'an 2600 avant notre ère!

Les pyramides faisaient 70000 paysans pendant trois mois de l'année où le Nil était en crue et tous les agriculteurs ne savaient pas que faire... Il est difficile d'imaginer ce que peut représenter l'organisation du travail de 70000 ouvriers-paysans. Il fallait les nourrir, les habiller, les loger... et ceci pendant plus d'un siècle. C'est pourquoi on peut dire que l'énigme des pyramides cachait un secret plus important qu'on ne le pensait: c'était l'aube d'une ère nouvelle dans l'histoire de l'humanité.

II. Reliez les noms du texte avec les notions correspondantes:

- | | |
|-----------------------|-----------------------------------|
| 1. Athènes | A une de sept merveilles du monde |
| 2. l'Antiquité | B. un pharaon |
| 3. la Grande Pyramide | C. un grand fleuve |
| 4. le Nil | D. une époque |
| 5. Khéops | E. Une ville |



III. Choisissez l'adjectif qui convient en l'accordant au genre et au nombre: *inutile, scientifique, reculé, lointain, étonnant, fantastique, difficile, ancien, colossale, grandiose*:

1. Cette époque nous paraît fort _____
2. Les pyramides faisaient déjà figure d'antiquité en ce temps (2)_____.
3. La pyramide n'est pas la plus (3)_____.
4. Les pyramides sont (4)_____, (5)_____, (6)_____.
5. Pour un esprit (7)_____, il est (8)_____ de se représenter qu'on construisait une oeuvre aussi (9) _____ qu' (10)_____.

IV. La Pyramide de Khéops est une de sept merveilles du monde. Nommez les six autres merveilles:

1. La Pyramide de Khéops
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____

II рівень

I. Complétez le texte avec les mots suivants: *bateaux, jardin, paysans, aïeux, villages, terre, fenêtres, racines, matinée, platane, racines, usages*

Quelle journée admirable! J'ai passé toute la étendu sur l'herbe, devant ma maison, sous l'énorme qui la couvre, l'abrite et l'ombrage tout entière.

J'aime ce pays et j'aime y vivre parce que j'y ai mes, ces profondes et délicates... .., qui attachent un homme à la ou sont nés et morts ses... .., qui l'attachent à ce qu'on pense, à ce qu'on mange, aux comme aux nourritures, aux locutions des... .., aux odeurs du sol,et de l'air lui-même.



J'aime ma maison ou j'ai grandi. De mes... .., je vois la Seine qui coule, le long de mon... .., derrière la route, presque chez moi, la grande et large Seine qui va de Rouen au Havre, couverte de... .. qui passent.

II. Formulez correctement 5 propositions subordonnées:

Je ne pourrai pas venir demain...

- | | |
|-------------------|---|
| 1) car | a) nous l'avions prévu. |
| 2) mais | b) je vous prie de m'en excuser. |
| 3) par conséquent | c) je dois me rendre en province. |
| 4) ainsi que | d) je vous confirme que votre proposition m'intéresse |
| 5) et | e) notre rendez-vous est malheureusement annulé |

1. Je ne pourrai pas venir demain _____

2. Je ne pourrai pas venir demain _____

3. Je ne pourrai pas venir demain _____

4. Je ne pourrai pas venir demain _____

5. Je ne pourrai pas venir demain _____

III. Complétez ces phrases avec les pronoms personnels:

1. C'est un garçon j'apprend à lire en français.
2. Il y a eu des pluies fortes à cause je n'ai pas pu partir.
3. Voici une lettre tu dois répondre tout de suite.
4. Ce petit ne comprends pas vous lui reprochez.
5. Visitez cette église du XY siècle..... j'ai lu et relu tous les romans.
6. Je ne me souviens très bien du jour nous partions en France.
7. Une tasse de café, c'est vous avez besoin.
8. C'est un des spectacles je pense souvent



III. Reliez les deux colonnes et faites 8 proverbes français bien connus et traduisez-les:

1. Les apparences font de bons amis.
2. Il ne faut pas vendre est mauvaise conseillère
3. Il n'y a que les montagnes craint l'eau froide
4. Ventre affamé sont trompeuses
5. Chat échaudé qui font plus de bruit
6. Ce sont des tonneaux vides n'a pas d'oreilles.
7. De bons comptes qui ne se rencontre pas.
8. La colère la peau de l'ours avant de le tué.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____

III рівень

I. Choisissez la réponse correcte:

1. L'équivalent français de l'Oscar américain est:
 - a. la Palme d'Or c. Le Molière
 - b. Le César d. le Félix



2. A chacun de ces écrivain rendez son vrai nom:

- | | |
|-------------|------------------------------|
| a. Molière | 1) François Anatole Thibault |
| b. Voltaire | 2) Jean-Baptiste Poquelin |
| c. Stendhal | 3) François Marie Arouet |
| d. France | 4) Henri Beyle |

3. De quel roman de Stendhal Julien Sorel est-il le héros?

- | | |
|-----------------------------|--------------------|
| a. «Le Rouge et le Noir» | c. «Ruy Blas» |
| b. «La Chartreuse de Parme» | d. «Lucien Leuwen» |

4. Le chanteur Garou est devenu une star populaire grâce à la comédie musicale « Notre Dame de Paris ». Quel était son personnage?

- | | |
|--------------|--------------|
| a. Frolo | c. Phoebus |
| b. Quasimodo | d. Gringoire |

5. Associez les fêtes à leurs symboles:

- | | |
|------------------|----------------------|
| a. La Toussaint | 1) La fève |
| b. L'Épiphanie | 2) Les crêpes |
| c. La Chandeleur | 3) Les feux de bois |
| d. La Saint-Jean | 4) Les chrysanthèmes |

II..Une expression latine « Per aspera ad astra ». est connue dans le monde entier; elle est devenue symbolique de plusieurs personnes bien célèbres aujourd'hui. Et vous en personne, qu'est-ce que vous en pensez? (15 phrases au maximum)

**11 клас****I рівень**

1. Lisez le texte et faites les devoirs proposés:

Si vous voulez découvrir la jeune création artistique cherchez-la plutôt hors des circuits institutionnels. Des amateurs éclairés l'exposent dans leur propre appartement et installent ainsi le monde de l'art dans une séduisante convivialité.

Des particuliers, souvent artistes eux-même ou proches du monde de l'art contemporain, depuis quelques années, ouvrent leurs portes et proposent leurs intérieurs comme lieu d'exposition aux jeunes artistes. Cette idée leur est venue suite à une envie qu'ils décident de réaliser. En effet, ils ont eu une envie de vivre un temps au milieu d'œuvres qu'ils aiment et admirent, de pouvoir les côtoyer longuement et les inscrire dans leur quotidien contrairement à ce qui se passe dans une galerie où l'approche des œuvres est plus superficielle et rapide. Ainsi en 1998, Jérôme Rapanello, vidéaste et photographe, décide d'exposer chez lui, comme il l'explique «*d'abord par envie de connaître d'autres artistes*». Dans son 35 m² à Belleville il expose à ce moment-là plusieurs œuvres. Sur son lit, Sarah Rochem installe un couple en cire; pendant plusieurs semaines, il utilise dans sa salle de bains, les sculptures en savon de Roland Shar...

Au préalable, il faut s'entendre avec les artistes pour que les meubles soient un peu déplacés et que l'espace reste viable au quotidien. Jérôme Rapanello a pris beaucoup de plaisir à cette aventure mais reconnaît que l'exposition d'autres œuvres que les siennes «*peut nuire à sa propre créativité*» et que l'organisation des vernissages, des invitations (par e-mail) et de l'accrochage n'est pas simple.

1. Trouvez un titre au texte:

- a. Des galeries à part
- b. L'art comme à la maison
- c. Des œuvres en location



2. Cochez la case qui convient:

a. Les personnes qui accueillent les œuvres chez elles le font surtout pour:

- se faire plaisir
- aider les artistes
- gagner de l'argent

b. L'installation des œuvres suppose déménager les appartements:

- vrai
- faux

c. Pour les habitants, l'accueil des œuvres représente:

- les avantages
- de grands problèmes
- la gêne

d. Les œuvres présentées dans ces lieux sont:

- hors du commun
- classiques
- de grande valeur

3. Définissez le style du texte lu:

II рівень

I. a) Complétez les phrases avec «*sens*», «*sent*», «*s'en*», «*sans*», «*cent*», «*sang*»:

Tu t'es trompé de _____, fais encore un demi-tour. Il se _____ bien aujourd'hui, tant mieux.
Son sac sur le dos, elle _____ va avec beaucoup de peine,



III. Dans chaque série d'expressions proverbiales trouvez une variante correcte et faites la situation avec l'un de ces proverbes:

1. Quand les poules auront
a) les dents b) les cornes c) les pattes
2. Mettre la charrue devant
a) la chèvre b) la vache c) le beuf
3. On s'apprend toujours
a) à ses problèmes b) à ses erreurs c) à ses réussites
4. Faire des économies sur les bouts de
a) crayons b) batons c) chandelles

III рівень

I. Etes-vous une personne instruite? Alors, expliquez les expressions suivantes qui font toutes allusions à la mythologie ou à l'histoire antique:

1. Franchir le Rubicon _____

2. Le talon d'Achille _____



3. De Charybde en Scylla_____

4. La boîte de Pandore_____

II..Les philosophes disent «La liberté –c’est la responsabilité personnelle». En êtes-vous d’accord? Justifiez votre point de vue (15 phrases au maximum)

Формат $60 \times 84 \frac{1}{16}$. Друк цифровий.
Папір офсетний 80 г/м^2 . Наклад 500 прим.

Видавництво: ТОВ «Праймдрук»
01023, м. Київ, вул. Еспланадна, 20, офіс 213
Свідчення про внесення до Державного реєстру суб'єктів видавничої справи
серія ДК №4222 від 07.12.2011 р.